

**UCHWAŁA NR XIX/145/2025
RADY GMINY KOŁOBRZEG**

z dnia 16 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kołobrzeg na lata 2026-2033

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2025 r. poz. 1153) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2025 r. poz. 1214¹⁾)

uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kołobrzeg na lata 2026-2033, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kołobrzeg.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Pzewodniczący Rady Gminy

Krzysztof Chabaj

¹⁾Zmiany wymienionego tekstu jednolitego zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 1302.

A bright yellow sun with rays is in the top right corner, and several blue birds are flying in the sky to the left.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY KOŁOBRZEG NA LATA 2026-2033

SPIS TREŚCI

1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA I METODYKA PRACY NAD STRATEGIĄ	3
1.2. ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	6
1.2.1. SAMORZĄDOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE	6
1.2.3. UNIJNE DOKUMENTY STRATEGICZNE	14
2.1. SPOŁECZNO-GOSPODARCZA CHARAKTERYSTYKA GMINY	17
2.1.1. INFORMACJE OGÓLNE I POŁOŻENIE.....	17
2.1.2. DEMOGRAFIA.....	20
2.1.3. RYNEK PRACY	26
2.1.4. OŚWIATA I WYCHOWANIE.....	31
Opieka nad dziećmi do lat 3.....	31
Przedszkola	31
Szkoły.....	34
2.1.5. KULTURA I SPORT.....	38
2.1.6. OPIEKA ZDROWOTNA I BEZPIECZEŃSTWO	41
2.1.7. DZIAŁANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH.....	44
2.2. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ	49
2.2.1. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ.....	49
2.2.2. GŁÓWNE PROBLEMY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ	54
2.2.3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA	59
2.2.4. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ.....	63
2.2.5. PRZEMOC DOMOWA I UZALEŻNIENIA, BEZDOMNOŚĆ.....	69
2.2.6. WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA	73
2.2.7. OSOBY STARSZE, NIESAMODZIELNE I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	76
2.4. ANALIZA SWOT	79
2.5. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ	84
3.1. STRATEGIA.....	88
3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	89
3.3. FINANSOWANIE I REALIZACJA STRATEGII	104

1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA I METODYKA PRACY NAD STRATEGIĄ

Ustawa o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.)

określa:

- zadania w zakresie pomocy społecznej,
- rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich przydzielania,
- organizacje pomocy społecznej,
- zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Według ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Opracowanie i realizacja **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych** wynika z obowiązku prawnego nałożonego na samorząd gminny i powiatowy na mocy art. 17.1 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku:

Do zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Celem tych programów jest reintegracja, integracja osób i rodzin z różnych powodów zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane przez Gminy, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Na treść i realizację gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ również inne akty prawne, do których należą:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151.);
- Ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323 ze zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.);

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939.);
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475 ze zm.);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 2241 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 ze zm.);
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146 ze zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491.);
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 1576.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993.);
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335.);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1429 ze zm.)

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji Strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej czy budownictwa socjalnego.

Uwarunkowania prawne jedynie w części określają zakres niniejszego dokumentu. Zakres Strategii będzie dostosowany do specyficznych potrzeb mieszkańców. Ważne jest, aby dobrze zdiagnozować zagrożenia i zaplanować działania, które przyczynią się do prawidłowego funkcjonowania osób mieszkających w Gminie. Opracowanie kompleksowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma zapobiegać przeciwnościom dnia codziennego, jak i nagłym sytuacjom kryzysowym.

Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu wykorzystano następujące metody pozyskiwania danych:

DESK RESEARCH Podstawą tej metody są dokumenty statystyki publicznej, sprawozdania, analizy i publikacje, roczniki statystyczne. Przy sporządzaniu diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy wykorzystano dane Urzędu Gminy Kołobrzeg, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu za lata 2022–2024. Dokument powstał w oparciu także o dane Głównego Urzędu Statystycznego w latach 2019-2023 (chyba, że wskazano inaczej). Ponadto przeanalizowane zostały dokumenty wyższego szczebla pod względem ujęcia w nich Gminy Kołobrzeg. Dane demograficzne pochodzące z Banku Danych Lokalnych GUS mogą różnić się od informacji udostępnianych przez Urząd Gminy Kołobrzeg oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu, ponieważ w procesie ich pozyskiwania wykorzystano różne metody badawcze. W celu oceny stanu istniejącego Gminy zastosowano metodę analizy wskaźnikowej, w której wykorzystane zostały średnie wartości dla gmin powiatu kołobrzесьkiego oraz województwa zachodniopomorskiego.

BADANIE ANKIETOWE Element partycypacji społecznej, uwzględnienie udziału mieszkańców w procesie tworzenia strategii. Badania opinii publicznej oparte o kwestionariusz ankietowy, w którym mieszkańcy Gminy pytani byli o ogólne warunki życia i dotyczące ich problemy społeczne. Badanie ankietowe przeprowadzone było od 25 sierpnia do 2 września 2025 roku. Łącznie wypłynęły 43 wypełnione formularze. Analizę badań wykorzystano podczas opracowywania rozdziału 2.2. Analiza problemów społecznych i zasobów pomocy społecznej.

WARSZTAT POGŁĘBIONY Na spotkaniu o charakterze wywiadu pogłębianego wraz z zespołem ds. opracowania i monitorowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kołobrzeg na lata 2026-2033 składzie:

- Agnieszka Chojnacka-Sottek - Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - Małgorzata Antolak - specjalista pracy socjalnej,
 - Teresa Biereśniewicz - specjalista pracy socjalnej,
 - Anna Zawada - specjalista pracy socjalnej,
 - Katarzyna Kaźmierska - specjalista pracy socjalnej,
 - Angelika Karapetyan - starszy inspektor ds. świadczeń pomocy społecznej,
 - Robert Piecyk - Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Urzędu Gminy,
 - Małgorzata Mazur - Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej,
 - Karol Feldzensztajn - Kierownik Posterunku Policji w Dźwirzynie,
- omawiano mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia oraz kierunki działań.

KONSULTACJE SPOŁECZNE Bardzo ważny element partycypacji społecznej, proces dialogu pomiędzy przedstawicielami władz (każdego szczebla - od lokalnych po centralne) a mieszkańcami, mający na celu zebranie głosów mieszkańców i w oparciu o nie podjęcie przez władze optymalnych decyzji w sprawach publicznych. Konsultacje społeczne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kołobrzeg na lata 2026-2033 zostały przeprowadzone w formie elektronicznej w dniach 18 września – 20 października 2025 roku. Mieszkańcy mogli wnieść uwagi za pośrednictwem opracowanego formularza.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu wspierali eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

- Irma Kuznetsova – Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego – kierownik Zespołu,
- Maja Czyż – Starsza Specjalistka ds. strategii i rozwoju lokalnego – koordynator projektu,
- Dominik Heyrdych – Młodszy Specjalista ds. strategii i rozwoju lokalnego,
- Marcin Najewski – Młodszy Specjalista ds. strategii i rozwoju lokalnego.

1.2. ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kołobrzeg na lata 2026-2033 ze względu na swój charakter musi opierać się na korespondencji i współzależności z dokumentami strategicznymi na poziomie zarówno Gminy, powiatu kołobrzесьkiego, jak i województwa zachodniopomorskiego. Dodatkowo pod uwagę należy również wziąć zapisy wynikające z dokumentów ogólnokrajowych, które wyznaczają trendy i główne kierunki rozwoju polityki społecznej oraz są zgodne z dokumentami europejskimi.

1.2.1. SAMORZĄDOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO DO 2030 ROKU

Stanowi podstawowy dokument planowania strategicznego rozwoju regionu. Formułuje on misję rozwoju Pomorza Zachodniego w sposób następujący:

„Pomorze Zachodnie – lider niebieskiego i zielonego wzrostu zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańców”.

W oparciu o tak sformułowaną misję określone zostały cztery cele strategiczne.

Tabela 1. Cele strategiczne Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

Nazwa celu	Opis celu
OTWARTA SPOŁECZNOŚĆ	Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności – otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości
DYNAMICZNA GOSPODARKA	Kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz wzmacnianie konkurencyjności regionu
SPRAWNY SAMORZĄD	Skuteczny samorząd – zintegrowany region. Równość terytorialna w dostępie do wysokiej jakości usług publicznych
PARTNERSKI REGION	Silna pozycja i aktywna rola w relacjach międzyregionalnych i transgranicznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030.

STRATEGIA ROZWOJU PONADLOKALNEGO DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO NA LATA 2021-2030

W Strategii Rozwoju Ponadlokalnego dla Koszalińsko-Kołobrzesco-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2030 określono następujące cele strategiczne:

- Cel strategiczny 1: Rozwinięte sieci współpracy w ramach KKBOF.
- Cel strategiczny 2: Dobrostan, lepsza jakość życia oraz możliwości rozwoju mieszkańców KKBOF.
- Cel strategiczny 3: Zwiększony stopień integracji przestrzennej i zachowanie zasobów naturalnych oraz dziedzictwa kulturowego obszaru KKBOF.
- Cel strategiczny 4: Rozwinięta infrastruktura obszaru z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych (smart city) dla potrzeb społecznych i gospodarczych.
- Cel strategiczny 5: zrównoważona mobilność mieszkańców i użytkowników obszaru KKBOF.
- Cel strategiczny 6: Zrównoważony rozwój gospodarczy KKBOF spójny z potencjałami lokalnymi.

Ponadto cele i kierunki ujęte w niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kołobrzeg na lata 2026-2033 będą spójne z zapisami innych dokumentów regionalnych oraz lokalnych.

1.2.2. KRAJOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 jest dokumentem ukazującym główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno- gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania Państwa. Najistotniejszym zadaniem Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju jest poprawa jakości życia obywateli. W zgodzie z wykonaną diagnozą przygotowaną na potrzeby sporządzenia Długookresowej Strategii, rozwój Polski winien odbywać się w trzech strategicznych obszarach w sposób równoczesny, które to obszary zostały podzielone na osiem części:

w obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:

- Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna.
- Polska Cyfrowa.
- Kapitał ludzki.
- Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko

w obszarze równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski.

- Rozwój regionalny.
- Transport.

w obszarze efektywności i sprawności państwa:

- Kapitał społeczny.
- Sprawne państwo.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (dalej jako: KSRR) jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy SOR – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

- Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Narodowy Program Zdrowia 2021-2025

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (dalej jako: NPZ), jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Przy realizacji NPZ niezbędne jest uwzględnienie wpływu skutków zdrowotnych wywołanych przez epidemię COVID-19 na zdrowie populacji. Choroba ta przyczyniła się do największego kryzysu zdrowotnego w Rzeczypospolitej Polskiej po zakończeniu II wojny światowej. Z uwagi na jej specyfikę (niezależnie od konieczności nieustannego jej przeciwdziałania i zwalczania skutków) niezbędne jest zintensyfikowanie działań mających na celu promowanie zdrowia, ograniczanie narażenia na czynniki ryzyka chorób cywilizacyjnych. Epidemia COVID-19, nakładając się na epidemię przewlekłych chorób niezakaźnych, powoduje efekt negatywnej synergii. Tym bardziej istotna jest konieczność podjęcia kompleksowych, a także zgodnych z aktualną wiedzą naukową, interwencji w obszarze zdrowia publicznego, wszelkimi dostępnymi narzędziami.

Cele operacyjne NPZ obejmują:

- Profilaktykę nadwagi i otyłości.
- Profilaktykę uzależnień.
- Promocję zdrowia psychicznego.
- Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne.
- Wyzwania demograficzne.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Głównym powodem opracowania, a następnie wdrożenia Narodowej Strategii Integracji Społecznej (dalej jako: NSIS) było przystąpienie Polski do realizacji drugiego zadania Strategii Lizbońskiej UE, stawiającego na unowocześnienie europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz pokonywanie izolacji społecznej. Analizując zmiany, jakie zaszły w wyniku transformacji ustrojowej, niezwykle istotne działanie strategiczne państwa powinno stanowić tworzenie warunków kształtowania kapitału społecznego. Rozwój kapitału społecznego, w tym umiejętności do kooperacji oraz rozwiązywania problemów społecznych, obliuguje do wzrostu zaangażowania obywateli, a także wymaga takiej polityki państwa, która będzie spójna.

Marginalizowanie społeczne wynika przede wszystkim z niekorzystnych warunków ekonomicznych, dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność, choroby, uzależnienia. Realizowanie koncepcji Narodowej Strategii będzie możliwe dzięki wdrożeniu strategii i programów w kwestii integracji społecznej na poziomie lokalnym, zatem przyjęcie Strategii umożliwi realizację założeń zawartych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030

Cel główny Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 stanowi wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków, który odnosi się do zagadnień jednego z obszarów wpływających na osiągnięcie celów SOR: Kapitał ludzki i społeczny. Jest on również powiązany z realizacją działań wskazanych w poszczególnych obszarach dla wszystkich trzech celów szczegółowych Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Cel główny doprecyzowują trzy cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne;
- Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich;
- Cel szczegółowy 3: Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej (KPRES) do 2030 roku. Ekonomia solidarności społecznej

Działania przewidziane w KPRES ujęto w czterech obszarach tematycznych:

- Solidarna wspólnota lokalna. Obszar ten dotyczy współpracy podmiotów ekonomii społecznej z administracją publiczną, a w szczególności samorządową. Przewidziane w nim działania pozwolą zmienić zasady współpracy między samorządem a podmiotami ekonomii społecznej tak, aby mieszkańcy wspólnot samorządowych mieli dostęp do lepiej zaplanowanych i dopasowanych do indywidualnych potrzeb usług społecznych, świadczonych w szczególności przez podmioty działające lokalnie.
- Solidarny rynek pracy. W tym obszarze zebrane zostały działania dotyczące reintegracji społecznej i zawodowej realizowanej przez różne podmioty ekonomii społecznej (np.: CIS, KIS, WTZ, ZAZ przedsiębiorstwa społeczne). Określone zostały również warunki niezbędne do uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego oraz najważniejsze instrumenty wsparcia zatrudnienia w tych podmiotach. Wszystkie te działania przyczynią się do zwiększenia szans na pracę i pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym dla osób w szczególnej sytuacji życiowej (np. bezrobotnych, niepełnosprawnych, ubogich).
- Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna. Obszar ten obejmuje działania, dzięki którym podmioty ekonomii społecznej będą mogły efektywniej konkurować z innymi przedsiębiorcami i wzmacniać swoją samodzielność. Dzięki temu bardziej stabilne będą miejsca pracy tworzone w tych podmiotach. W KPRES przewidziano m.in. dedykowane dla podmiotów ekonomii społecznej wsparcie doradcze, pożyczki, a także działania wspierające powstawanie sieci i partnerstw.
- Solidarne społeczeństwo. W tym obszarze znalazły się działania edukacyjne i promujące ekonomię społeczną. Będą one skierowane w szczególności do osób młodych. Ponadto przewidziano także upowszechnianie wiedzy o ekonomii społecznej wśród przedstawicieli władz publicznych.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030

Głównym celem przyjętej polityki publicznej w perspektywie do roku 2030 jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Określone w dokumencie priorytety i działania koncentrują się na obszarach:

- przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- przeciwdziałania bezdomności,
- rozwijania usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- wspierania osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej,
- wspierania integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy.

Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część szczegółowa)

Zintegrowana Strategia Umiejętności (dalej jako: ZSU) została opracowana z uwzględnieniem: wymogów wynikających z Umowy Partnerstwa, rekomendacji raportu „Strategia Umiejętności OECD: Polska” oraz założeń Nowego Europejskiego Programu na rzecz Umiejętności.

Obszary oddziaływania w ramach ZSU 2030 (część szczegółowa):

- Umiejętności podstawowe, przekrojowe i zawodowe dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
- Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry zarządzające.
- Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry uczące.
- Rozwijanie umiejętności poza edukacją formalną.
- Rozwijanie i wykorzystanie umiejętności w miejscu pracy.
- Doradztwo zawodowe.
- Współpraca pracodawców z edukacją formalną i pozaformalną.
- Planowanie uczenia się przez całe życie i potwierdzanie umiejętności.

Każdy z obszarów oddziaływania zawiera tematy i kierunki działań, a także katalog podmiotów, które będą zaangażowane w realizację strategii. ZSU stanowi ramy strategiczne polityki na rzecz

rozwoju umiejętności niezbędnych do wzmocnienia kapitału społecznego, włączenia społecznego, wzrostu gospodarczego i osiągnięcia wysokiej jakości życia.

Narodowy Program Mieszkaniowy

Narodowy Program Mieszkaniowy to dokument strategiczno-programowy, który wyznacza główne kierunki realizacji polityki mieszkaniowej państwa w perspektywie do 2030 r. Program określa priorytety polityki mieszkaniowej państwa oraz podstawowe narzędzia służące rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych w Polsce. Nie koncentruje się przy tym wyłącznie na zachętach w postaci publicznego finansowania inicjatyw promieszkaniowych. Z uwagi na różnorodne wyzwania stojące przed władzami publicznymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz rozwoju zasobów mieszkaniowych, Program przewiduje rozwiązania umożliwiające angażowanie w cel poprawy dostępności mieszkań i warunków zamieszkiwania potencjału całego rynku mieszkaniowego, zarówno inwestorów publicznych, jak i prywatnych.

RAPORT POLSKA 2030

Raport „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe” wskazuje wyzwania w perspektywie do 2030 roku: wzrost i konkurencyjność:

- sytuacja demograficzna,
- wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,
- odpowiedni potencjał infrastruktury,
- bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne,
- gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,
- solidarność i spójność regionalna,
- poprawa spójności społecznej,
- sprawne państwo,
- wzrost kapitału społecznego Polski.

Wskazuje się również na pięć kluczowych czynników rozwoju kraju w perspektywie 2030 roku:

- warunki dla szybkiego wzrostu inwestycji,
- wzrost aktywności zawodowej i mobilności Polaków,
- rozwój produktywności i innowacyjności,
- efektywna dyfuzja rozwoju w wymiarze regionalnym i społecznym,
- wzmocnienie kapitału społecznego i sprawności państwa.

Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021–2030

Dokument ten, oparty na zasadzie solidarności i pomocy, ma zapewnić niezależne funkcjonowanie Osób z Niepełnosprawnościami oraz dostępność komunikacyjną.

Wyznaczono następujące obszary priorytetowe:

- niezależne życie,
- dostępność,
- edukacja,
- praca,
- warunki życia i ochrona socjalna,
- zdrowie,
- budowanie świadomości,
- koordynacja.

Strategia obejmuje również 130 działań operacyjnych z konkretnymi wskaźnikami.

W aspekcie wzmocnienia kapitału społecznego szczególnie istotne są działania zmierzające do zwiększenia spójności społecznej. Instrumenty polityki społecznej powinny być nastawione przede wszystkim na likwidację bądź minimalizację przyczyn wykluczenia. Ważna jest integracja społeczna i ekonomiczna. Należy podjąć działania, które będą częścią aktywnej polityki społecznej, a osoby dotknięte dysfunkcjami i deficytami będą miały szansę w pełni uczestniczyć w codziennym życiu ogółu społeczeństwa.

1.2.3. UNIJNE DOKUMENTY STRATEGICZNE

Europejski filar praw socjalnych opiera się na 20 podstawowych zasadach uporządkowanych według trzech następujących kategorii:

- równe szanse i dostęp do zatrudnienia,
- uczciwe warunki pracy,
- ochrona socjalna i integracja społeczna.

Ostatnia, trzecia kategoria dotyczy spraw związanych z pomocą społeczną, znajdują się w niej następujące filary:

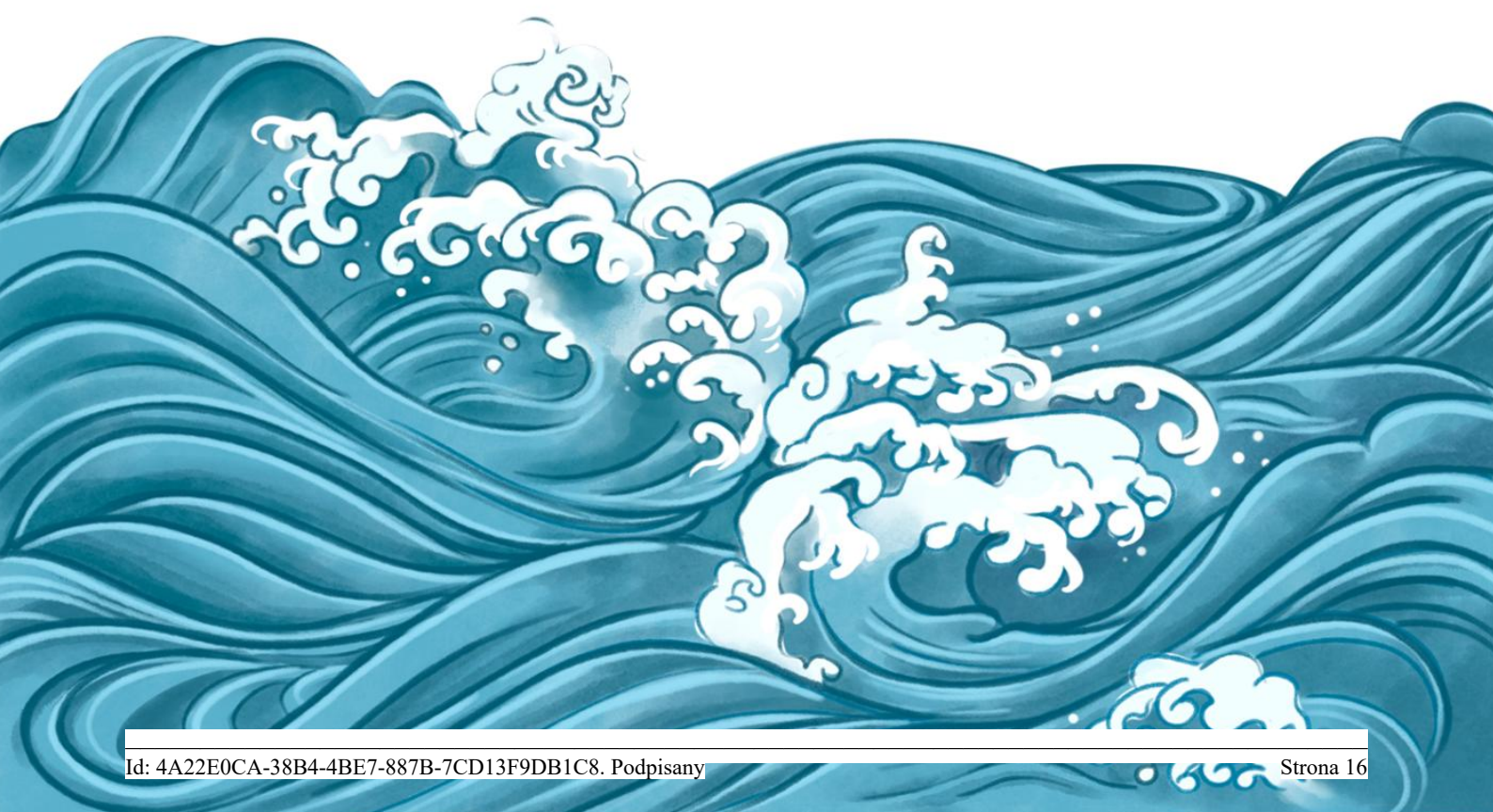
- I. opieka nad dziećmi i wsparcie dla dzieci,
- II. ochrona socjalna,
- III. świadczenia dla bezrobotnych,
- IV. minimalny dochód,

- V. świadczenia emerytalne i renty,
- VI. służba zdrowia,
- VII. integracja osób z niepełnosprawnościami,
- VIII. opieka długoterminowa,
- IX. mieszkalnictwo i pomoc dla osób w kryzysie bezdomności.
- X. dostęp do niezbędnych usług.

Wdrażanie zasad i praw określonych w ramach europejskiego filaru praw socjalnych ma zapewnić większe włączenie społeczne wszystkich obywateli Unii Europejskiej. Włączenie społeczne było jednym z jedenastu priorytetów polityki spójności w okresie 2014–2020. Aspekt włączenia społecznego jest obecny również w programie EFS+ (Europejski Fundusz Społeczny) na lata 2021–2027. Został on wzmocniony dzięki połączeniu FEAD (Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym) i EFS. Umożliwi to łatwiejsze łączenie zapewniania pomocy żywnościowej i materialnej ze wsparciem na rzecz włączenia społecznego.

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

2.1. SPOŁECZNO-GOSPODARCZA CHARAKTERYSTYKA GMINY

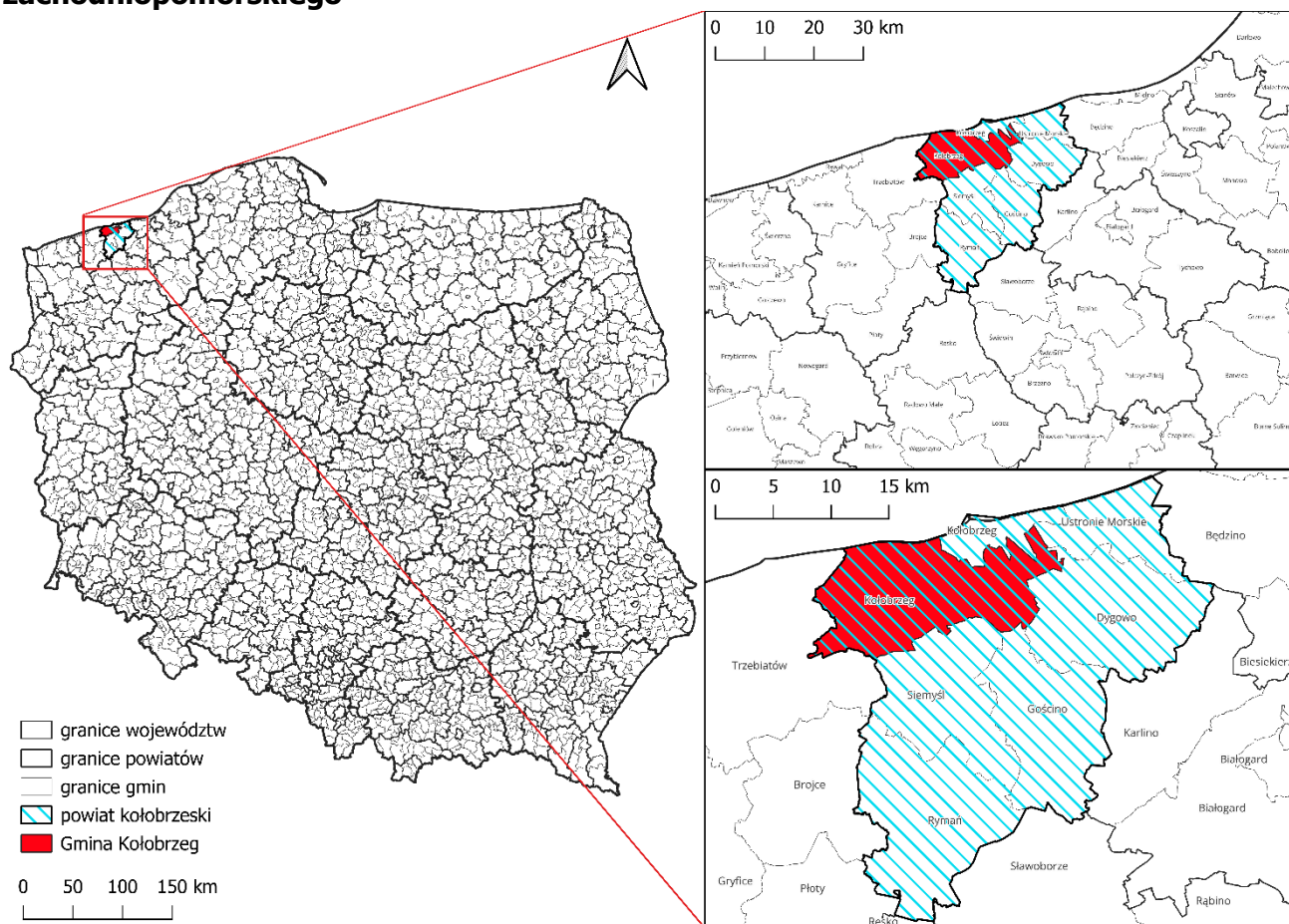
2.1.1. INFORMACJE OGÓLNE I POŁOŻENIE

Gmina Kołobrzeg jest Gminą wiejską zlokalizowaną w północnej części województwa zachodniopomorskiego, w obrębie powiatu kołobrzeskiego, w bezpośrednim sąsiedztwie Morza Bałtyckiego. Siedziba władz samorządowych mieści się w południowej części miasta Kołobrzeg. Powierzchnia Gminy wynosi 142,6 km², z czego 64% stanowią użytki rolne, a 12% pokrywają tereny leśne. Według stanu na koniec 2023 roku liczba mieszkańców wynosiła 11 242 osoby, co odpowiadało 15% populacji całego powiatu kołobrzeskiego, przy gęstości zaludnienia kształtującej się na poziomie 78 osób na km².

Gmina graniczy od zachodu z Gminą Trzebiatów (powiat gryficki), od wschodu z Gminami Ustronie Morskie i Dygowo, od południa z Gminami Gościno i Siemyśl, natomiast od północy z Gminą miejską Kołobrzeg oraz Morzem Bałtyckim. W strukturze administracyjnej jednostka obejmuje 21 sołectw, do których należą: Błotnica, Bogucino, Bogusławiec, Budzistowo, Drzonowo, Dźwirzyno, Głowaczewo, Grzybowo, Karcino, Kądzielno, Korzystno, Niekanin, Nowogardek, Nowy Borek, Obroty, Przećmino, Rościęcino, Sarbia, Stary Borek, Stramnica oraz Zieleniewo.

Rysunek 1. Położenie Gminy Kołobrzeg na tle powiatu kołobrzesckiego i województwa zachodniopomorskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Teren Gminy został podzielony na następujące 21 sołectwa: Błotnica, Bogucino, Bogusławiec, Budzistowo, Drzonowo, Dźwirzyno, Głowaczewo, Grzybowo, Karcino, KądzIELNO, Korzystno, Niekanin, Nowogardek, Nowy Borek, Obroty, PrzecmIno, RoścIęcIno, Sarbia, Stary Borek, Stramnica, Zieleniewo.

Zgodnie z Klasyfikacją funkcjonalną gmin Polski na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego Śleszyńskiego i Komornickiego, Gmina Kołobrzeg zaliczona została do grupy gmin o innych rozwiniętych funkcjach pozarolniczych (turystyka oraz funkcje wielkopowierzchniowe, w tym przemysł wydobywczy). W przypadku badanej jednostki zakwalifikowanie do tej grupy wynika przede wszystkim z pełnionych funkcji turystycznych i rekreacyjnych.

Sieć drogowa Gminy Kołobrzeg charakteryzuje się wysokim stopniem rozwoju i zróżnicowaną strukturą funkcjonalną, obejmującą zarówno drogi krajowe, regionalne, jak i lokalne. Przez teren Gminy przebiega droga ekspresowa S6 o znaczeniu ponadregionalnym, łącząca Kołbaskowo z Rusocinem i stanowiąca podstawowy korytarz transportowy w północnej Polsce. Istotne znaczenie komunikacyjne mają również drogi wojewódzkie: nr 102 relacji Międzyzdroje – RoścIęcIno, nr 162

relacji Rościenino – Zarańsk oraz nr 163 relacji Kołobrzeg – Wałcz, które zapewniają spójność transportową w skali regionalnej oraz powiązania z głównymi ośrodkami miejskimi województwa. Uzupełnieniem układu komunikacyjnego są drogi powiatowe, gminne oraz wewnętrzne, które odpowiadają za obsługę ruchu lokalnego i zapewniają codzienną mobilność mieszkańców.

Według danych za 2023 rok długość dróg gminnych wynosiła 144,4 km, natomiast długość pozostałych kategorii dróg sięgała 260 km. W strukturze tej istotny udział stanowią drogi o nawierzchni gruntowej – 21,4 km, co wskazuje na konieczność sukcesywnej modernizacji w celu poprawy dostępności transportowej i komfortu podróży. Układ drogowy umożliwia stosunkowo szybkie połączenia z ważnymi ośrodkami miejskimi regionu – dojazd do Szczecina zajmuje około 1 godziny 20 minut, do Słupska około 1 godziny 30 minut, a do Świnoujścia około 1 godziny 50 minut.

Mimo braku dworca kolejowego w granicach administracyjnych Gminy Kołobrzeg, jej mieszkańcy mają dostęp do infrastruktury kolejowej dzięki czterem stacjom: Stary Borek, Głowaczewo, Karcino i Stramnica. Zapewniają one możliwość podróży z przesiadką do największych ośrodków miejskich w kraju, co stanowi istotne uzupełnienie systemu transportu drogowego. Regularnie prowadzony przegląd stanu technicznego dróg pozwala na planowanie działań remontowych i inwestycyjnych, a obowiązki związane z utrzymaniem, modernizacją i rozbudową sieci leżą po stronie zarządców poszczególnych kategorii dróg. Dzięki temu infrastruktura drogowa Gminy Kołobrzeg pełni funkcję kluczowego czynnika rozwoju lokalnego, determinując mobilność mieszkańców oraz atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną obszaru.

Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej jest zadaniem własnym Gminy, nałożonym przez ustawę z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 725).

Polityka mieszkaniowa Gminy Kołobrzeg prowadzona jest na podstawie uchwały nr VI/40/2024 Rady Gminy Kołobrzeg z dnia 12 września 2024 r. w sprawie przyjęcia „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy w latach 2024-2028”. Zgodnie z jego zapisami Gmina Kołobrzeg posiada jeden lokal zlokalizowany w miejscowości Bogucin, którego stan techniczny i użytkowany został określony jako dostateczny. Po wygaśnięciu obowiązującej umowy najmu planowane jest powiększenie świetlicy wiejskiej, zlokalizowanej w tym samym budynku. Aktualnie środki finansowe przeznaczane na remonty i modernizacje zasobu mieszkaniowego Gminy Kołobrzeg ograniczają się wyłącznie do działań związanych z bieżącym utrzymaniem lokali w stanie niepogorszonym. Jednocześnie należy podkreślić, iż Gmina nie dysponuje obecnie żadnymi lokalami socjalnymi. W perspektywie lat 2024–2028 planowane jest sukcesywne zwiększanie zasobu tego typu mieszkań poprzez adaptację pomieszczeń niemieszkalnych znajdujących się w zasobach

gminnych, w tym zwłaszcza nieużytkowanych świetlic wiejskich, a także poprzez nabywanie lokali mieszkalnych na rynku wtórnym i pierwotnym. Działania te mają na celu stopniowe stworzenie systemu zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej.

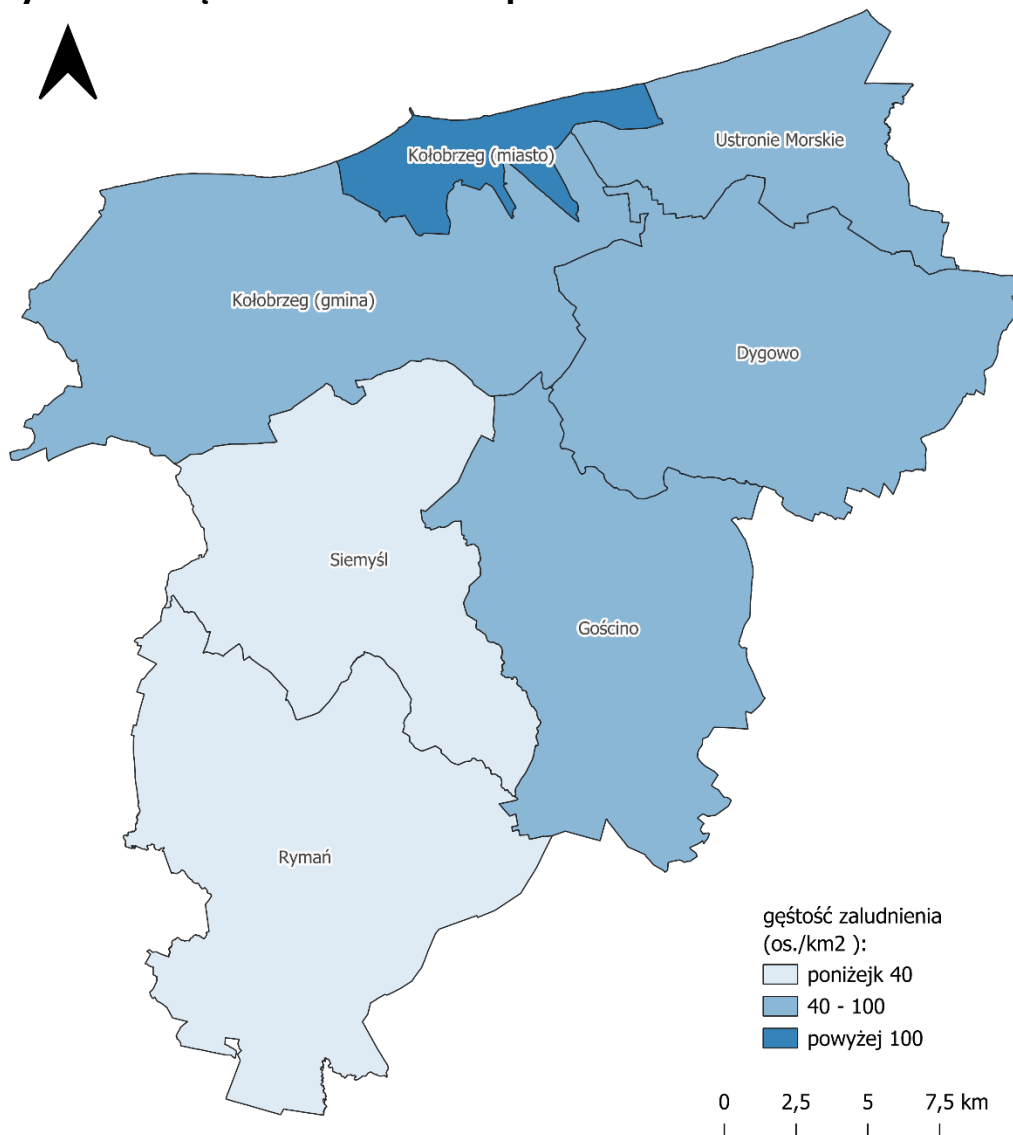
2.1.2. DEMOGRAFIA

Czynniki demograficzne odgrywają fundamentalną rolę w kształtowaniu dynamiki oraz kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego jednostek terytorialnych. Zwiększanie się liczby ludności oddziałuje nie tylko na wielkość i strukturę kapitału ludzkiego, determinując potencjał lokalnego rynku pracy, lecz także na intensywność i zróżnicowanie relacji społecznych, które stanowią istotny element budowy kapitału społecznego. W konsekwencji prognozy demograficzne stanowią podstawowe narzędzie planistyczne, umożliwiające władzom samorządowym formułowanie długofalowych działań rozwojowych oraz kształtowanie strategicznych kierunków polityki lokalnej.

Analiza sytuacji demograficznej w Gminie Kołobrzeg przeprowadzona została na podstawie danych BDL GUS, które mogą się nieznacznie różnić od danych gminnej ewidencji ludności. Przyczyn tych rozbieżności upatrywać należy w stosowaniu odmiennych metodologii obliczeń. W GUS bilanse liczby ludności w Gminach opracowane są w oparciu o wyniki Narodowych Spisów Powszechnych z uwzględnieniem zmian spowodowanych ruchem naturalnym (urodzeniami i zgonami), migracjami ludności (na pobyt stały i czasowy) oraz przemieszczeniami związanymi ze zmianami administracyjnymi. Dane o zarejestrowanych urodzeniach i zgonach pochodzą z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a źródłem danych o zameldowaniach na pobyt stały w Gminie jest rejestr PESEL (od 2006 roku). Mimo niewielkich rozbieżności pomiędzy gminną ewidencją a danymi GUS, analiza pozwala na zbadanie trendów i prognozowanie zmian w strukturze demograficznej.

Poniższa rycina prezentuje gęstość zaludnienia w obrębie powiatu kołobrzесьkiego. Według danych GUS w 2024 roku najniższą liczbą mieszkańców w relacji do zajmowanej powierzchni odznaczały się Gminy Siemyśl (38 os./km²) i Rymań (25 os./km²). Najwyższą gęstością zaludnienia odznaczały się natomiast miasto Kołobrzeg (1 578 os./km²) oraz Gmina Kołobrzeg (77 os./km²).

Rysunek 2. Gęstość zaludnienia w powiecie kołobrzeskim w 2024 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Banku Danych Lokalnych GUS.

Poniższa tabela prezentuje zmiany liczby ludności na obszarze powiatu kołobrzeskiego w latach 2020-2024. W analizowanym okresie liczba mieszkańców zamieszkujących omawiany obszar zmalała z 77 880 do 76 390, przy średniorocznej dynamice zmiany liczby ludności wynoszącej 99,5%. Oznacza to, że w tym czasie co roku w powiecie kołobrzeskim liczba mieszkańców zmniejszała się o 0,5%. W latach 2020-2024 liczba osób zamieszkujących Gminę Kołobrzeg zmniejszyła się z 11 300 do 11 172. W tym czasie roczna średnia dynamika zmiany liczby ludności kształtowała się na poziomie 99,9%. W 2024 roku mieszkańcy Gminy Kołobrzeg stanowili 15% ogółu ludności zamieszkującej obszar powiatu kołobrzeskiego. W tym czasie jedyną większą pod względem ludności jednostką w powiecie było miasto Kołobrzeg, w którym zamieszkiwało 57% wszystkich jego mieszkańców.

Tabela 2. Zmiany liczby ludności w powiecie kołobrzeskim w latach 2020-2024

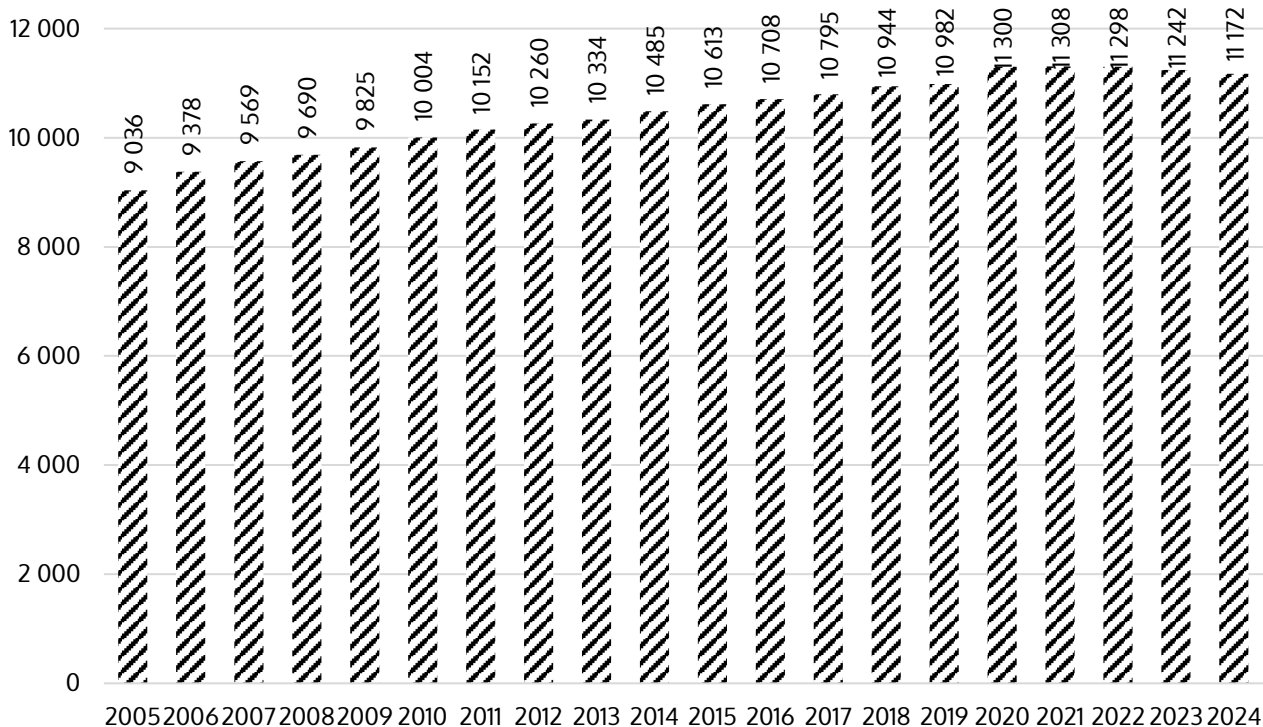
JST	2020	2021	2022	2023	2024	udział w 2024 r.	Średnia dynamika
powiat kołobrzeski	77 880	77 407	77 087	76 721	76 390	100%	99,5%
Kołobrzeg (miasto)	44 491	44 003	43 678	43 426	43 229	57%	99,1%
Dygowo	5 437	5 388	5 365	5 341	5 299	7%	99,3%
Gościno	5 237	5 271	5 298	5 324	5 357	7%	100,6%
Kołobrzeg (Gmina)	11 300	11 308	11 298	11 242	11 172	15%	99,9%
Rymań	3 738	3 703	3 703	3 649	3 620	5%	99,2%
Siemyśl	3 920	3 951	3 982	3 995	4 019	5%	100,7%
Ustronie Morskie	3 757	3 783	3 763	3 744	3 694	5%	100,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa tabela prezentuje zmiany liczby mieszkańców Gminy Kołobrzeg na przestrzeni lat 2005-2024. Przez większość analizowanego okresu miejsce miało trend wzrostowy, aż do roku 2021, występował trend wzrostowy, w wyniku którego liczba osób zamieszkujących obszar Gminy wzrosła z 9 036 do 11 308. Od 2022 roku występuje natomiast trend spadkowy, w wyniku czego liczba osób zamieszkujących teren analizowanej jednostki zmalała do 11 172 w 2024 roku.

Rysunek 3. Liczba ludności w Gminie Kołobrzeg w latach 2005-2024

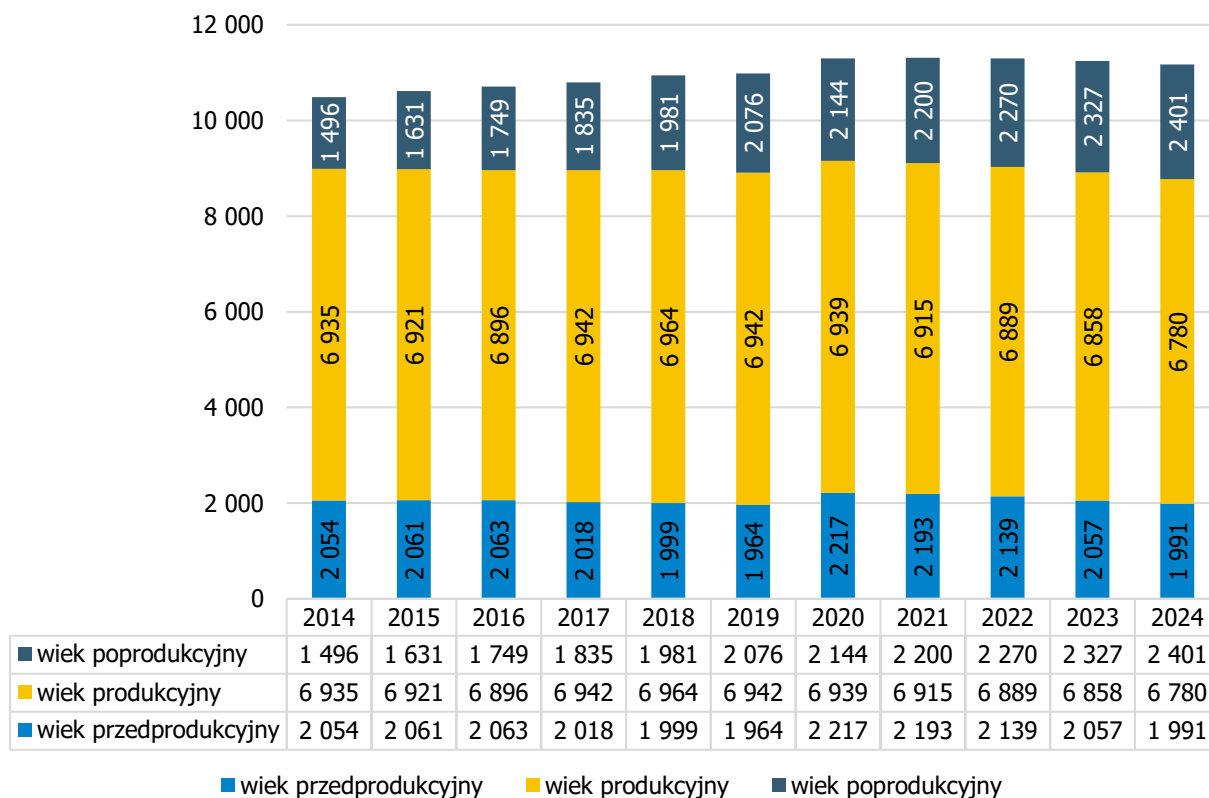

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2014-2024 w Gminie Kołobrzeg doszło do przetasowań liczebności poszczególnych ekonomicznych grup wieku. W tym czasie liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmalała z 2 054 do 1 911, a osób w wieku produkcyjnym z 6 935 do 6 780. W tym czasie jedynie liczebność grupy osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła. W analizowanym okresie liczba przedstawicieli tej grupy w Gminie Kołobrzeg wzrosła z 1 496 do 2 401. Od 2019 roku Gminę zamieszkuje więcej osób w wieku poprodukcyjnym niż przedprodukcyjnym. Mają na uwadze obecne trendy założyć należy, że proces starzenia się społeczeństwa w Gminie Kołobrzeg będzie w kolejnych latach nabierać coraz większej dynamiki, co z kolei nieść będzie ze sobą szereg skutków dla funkcjonowania gospodarki lokalnej, a także sektora usług społecznych.

Rysunek 4. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Kołobrzeg w latach 2019-2023 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na kształtowanie się liczby ludności w jednostkach samorządu terytorialnego oddziałują dwa zasadnicze czynniki: przyrost naturalny oraz saldo migracji. Przyrost naturalny definiowany jest jako różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów, natomiast saldo migracji oznacza różnicę pomiędzy liczbą osób, które w danym okresie zameldowały się na terenie Gminy, a liczbą osób, które dokonały wymeldowania. W celu zapewnienia porównywalności danych pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, wartości przyrostu naturalnego oraz salda migracji przelicza się na 1 000 mieszkańców.

Analiza sytuacji w powiecie kołobrzesckim wskazuje, iż najniższy wskaźnik przyrostu naturalnego w 2023 roku odnotowano w Gminie Ustronie Morskie, gdzie osiągnął on poziom -7,72. Gmina Kołobrzeg również wykazała ujemny wynik, wynoszący -6,12, co plasuje ją na czwartym miejscu wśród gmin o najniższym poziomie omawianego wskaźnika w powiecie. Średnia wartość przyrostu naturalnego dla powiatu kołobrzesckiego wyniosła -6,08, a więc była nieznacznie wyższa od wyniku Gminy Kołobrzeg, jednak mniej korzystna w porównaniu do średniej dla gmin województwa zachodniopomorskiego (-5,04). Należy przy tym zauważyć, że od 2019 roku obserwuje się systematyczny spadek wartości wskaźnika przyrostu naturalnego w powiecie, z wyjątkiem Gminy

Ustronie Morskie, w której średnia zmiana w analizowanym okresie kształtowała się na poziomie 0,05.

W zakresie migracji najtrudniejsza sytuacja wystąpiła w Gminie Rymań, gdzie wskaźnik salda migracji osiągnął poziom -7,33. Dla porównania, średnia wartość tego wskaźnika w powiecie kołobrzeskim wyniosła 2,21, natomiast w Gminie Kołobrzeg osiągnęła wartość 2,66, co lokuje ją na czwartym miejscu w powiecie pod względem najwyższych wyników. Zróżnicowanie przestrzenne wskaźników migracyjnych należy wiązać m.in. z odmiennym położeniem gmin względem większych ośrodków miejskich, zróżnicowaną dostępnością komunikacyjną oraz odległością od Morza Bałtyckiego. W ujęciu regionalnym średnia wartość salda migracji w województwie zachodniopomorskim wyniosła -0,36, co w zestawieniu z dodatnimi wartościami odnotowanymi w powiecie kołobrzeskim, a zwłaszcza w Gminie Kołobrzeg, potwierdza relatywnie wysoką atrakcyjność osiedleńczą tego obszaru. Szczegółowe dane zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 3. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Kołobrzeg w latach 2019-2023 na tle powiatu i województwa

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2023 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2019 r.	2023 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2019 r.
województwo zachodniopomorskie	-5,04	-0,69	-0,36	0,02
powiat kołobrzeski	-6,08	-0,92	2,21	0,19
Kołobrzeg (miasto)	-6,53	-1,02	1,90	0,30
Dygowo	-6,73	-0,13	2,99	1,50
Gościno	-5,09	-1,27	9,62	1,38
Kołobrzeg (Gmina)	-6,12	-1,30	2,66	-0,93
Rymań	-4,34	-0,58	-7,33	0,65
Siemyśl	-1,50	-0,57	3,00	-2,64
Ustronie Morskie	-7,72	0,05	1,33	0,61

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Grupą, która ma istotny wpływ na rozwój demograficzny i gospodarczy danego obszaru, są osoby w wieku 25-34 lat. Ta grupa jest szczególnie ważna, ponieważ wiąże się z wyższym prawdopodobieństwem założenia rodziny, dokonania wyboru „miejsca do życia”, zakupu mieszkania oraz podjęcia stałej pracy. W Gminie Kołobrzeg w latach 2019-2023 udział osób w wieku kreatywnym zmniejszył się z 14,47% do 11,4%, co oznacza spadek tego wskaźnika o 3,07 punktu

procentowego. Podobne zjawisko wystąpiło w powiecie kołobrzeskim, gdzie udział osób w tej grupie wiekowej zmniejszył się o 1,25 punktu procentowego w tym samym okresie. W Gminie Kołobrzeg w latach 2019–2023 udział tej grupy w strukturze ludności zmniejszył się z 14,47% do 11,4%, co oznacza spadek o 3,07 p.p., przy równoczesnym spadku o 1,25 p.p. w skali powiatu kołobrzeskiego oraz z 13,96% do 12,71% w wypadku województwa zachodniopomorskiego.

Jednocześnie obserwuje się wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym, co wskazuje na proces starzenia się społeczeństwa. W Gminie Kołobrzeg relacja tej grupy do populacji w wieku produkcyjnym wzrosła w analizowanym okresie z 20,9% do 25,7% (o 23%). Zjawisko to generuje rosnące obciążenia w zakresie systemu ochrony zdrowia, polityki społecznej oraz rynku pracy. W tym czasie wartość omawianego wskaźnika dla całego regionu Pomorza Zachodniego wzrosła w analizowanym okresie o 20% (z 27,5% do 33%), a dla powiatu kołobrzeskiego o 25% (z 28,5% do 35,5%). Potwierdza to zróżnicowaną dynamikę starzenia się społeczeństwa w zależności od szczebla administracyjnego i uwarunkowań lokalnych. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli.

Tabela 4. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Kołobrzeg w 2019 i 2023 roku na tle innych jednostek samorządu terytorialnego

JST	mieszkańcy w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem (%)			ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%)		
	2019	2023	dynamika	2019	2023	dynamika
województwo zachodniopomorskie	13,96	12,71	91%	27,50	33,00	120%
powiat kołobrzeski	14,35	11,83	82%	28,50	35,50	125%
Gmina Kołobrzeg	14,47	11,40	79%	20,90	25,70	123%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.1.3. RYNEK PRACY

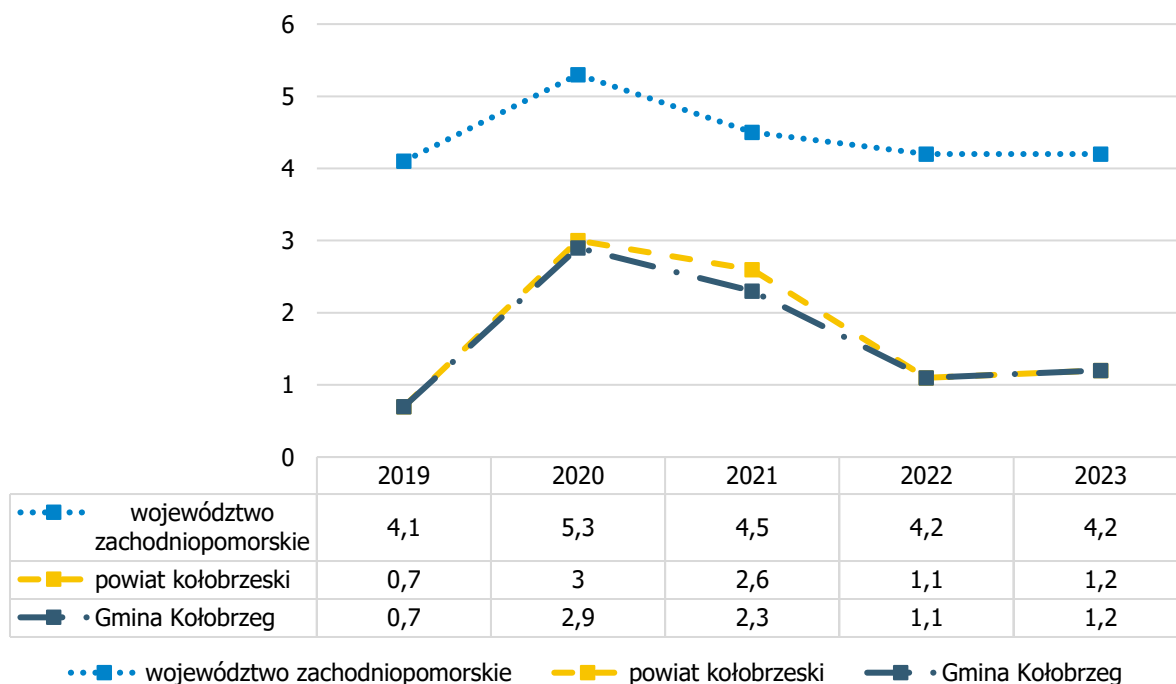
Rynek pracy stanowi jeden z kluczowych determinantów dynamiki i kierunków rozwoju gospodarczego jednostek samorządu terytorialnego. Dostępność stabilnych miejsc zatrudnienia, w powiązaniu z poziomem satysfakcji z wykonywanej pracy, bezpośrednio oddziałuje na jakość życia mieszkańców oraz atrakcyjność osiedleńczą Gminy. Wzrost stopy bezrobocia jest natomiast wskaźnikiem niekorzystnych zjawisk na lokalnym rynku pracy. Zgodnie z definicją osoba bezrobotna to osoba, która ukończyła 18. rok życia, nie osiągnęła jeszcze wieku emerytalnego, pozostaje bez zatrudnienia i nie prowadzi działalności zarobkowej, a jednocześnie jest zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy oraz aktywnie poszukuje pracy. Utrzymujące się na wysokim poziomie

lub długotrwałe bezrobocie generuje dodatkowe problemy społeczne, takie jak ubóstwo, uzależnienia czy przestępczość, negatywnie wpływając na stabilność społeczną i gospodarczą regionu.

Analiza danych dotyczących Gminy Kołobrzeg wskazuje, że w latach 2019–2023 średni udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w relacji do populacji w wieku produkcyjnym wyniósł 1,6%. Wartość ta była istotnie niższa od średniej dla gmin województwa zachodniopomorskiego (4,5%) oraz zbliżona do średniej dla powiatu kołobrzeskiego (1,7%). Najwyższy poziom bezrobocia w badanym okresie odnotowano w 2020 roku (2,9%), co stanowiło bezpośredni efekt kryzysu gospodarczego spowodowanego globalną pandemią SARS-CoV-2. Już w kolejnym roku wskaźnik ten obniżył się do 2,3%, co potwierdza zdolność lokalnego rynku pracy do stosunkowo szybkiej adaptacji wobec zewnętrznych wstrząsów gospodarczych.

Wykres 1. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Kołobrzeg na tle średniej gmin powiatu i województwa w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa tabela prezentuje strukturę zjawiska bezrobocia na obszarze powiatu kołobrzeskiego w 2024 roku. W tym czasie zarejestrowanych było 476 osób bezrobotnym, z czego 241 stanowiły kobiety. Pod względem czasu pozostawania bez pracy przeważały osoby bezrobotne od 1 do 3 miesięcy (114 osób, w tym 60 kobiet) oraz od 6 do 12 miesięcy (104 osoby, w tym 59 kobiet). Wśród osób bezrobotnych przeważały osoby w wieku 45-54 lat (121 osób, w tym 54 kobiety) oraz 35-44 lat (111 osób, w tym 59 kobiet). Pod względem poziomu wykształcenia wśród osób

dotkniętych omawianym problemem najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym/podstawowym i poniżej (117 osób, w tym 46 kobiet) oraz policealnym i średnim zawodowym/branżowym (111 osób, w tym 69 kobiet).

Tabela 5. Struktura bezrobotnych w powiecie kołobrzeskim w 2024 roku (stan na 30 czerwca 2024 r.)

Ogółem			w tym kobiety
Bezrobotni zarejestrowani ogółem		476	241
Czas pozostawania bez pracy w m-c	do 1	100	43
	1-3	114	60
	3-6	83	35
	6-12	104	59
	12-24	37	25
	powyżej 24	38	19
Wiek	18-24	51	34
	25-34	101	62
	35-44	111	59
	45-54	121	54
	55-59	63	32
	60 lat i więcej	29	0
Wykształcenie	wyższe	86	47
	policealne i średnie zawodowe/branżowe	111	69
	średnie ogólnokształcące	71	42
	zasad. zawodowe/branżowe	91	37
	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	117	46

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z rynku pracy MRiPS-01 Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu.

Według danych Barometru Zawodów w 2024 roku w powiecie kołobrzeskim występował deficyt poszukujących pracy w następujących grupach zawodowych: kelnerzy i barmani, kucharze, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, nauczyciele przedmiotów zawodowych, personel sprzątający, pomoce kuchenne, przetwórcy mięsa i ryb, cieśle i stolarze budowlani, dekarze i blacharze budowlani, elektrycy, elektromechanicy i elektrycy, fizjoterapeuci i masażyści, geodeci i kartografowie, inżynierowie budownictwa, kierowcy autobusów, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, kierownicy budowy, lekarze, magazynierzy, mechanicy

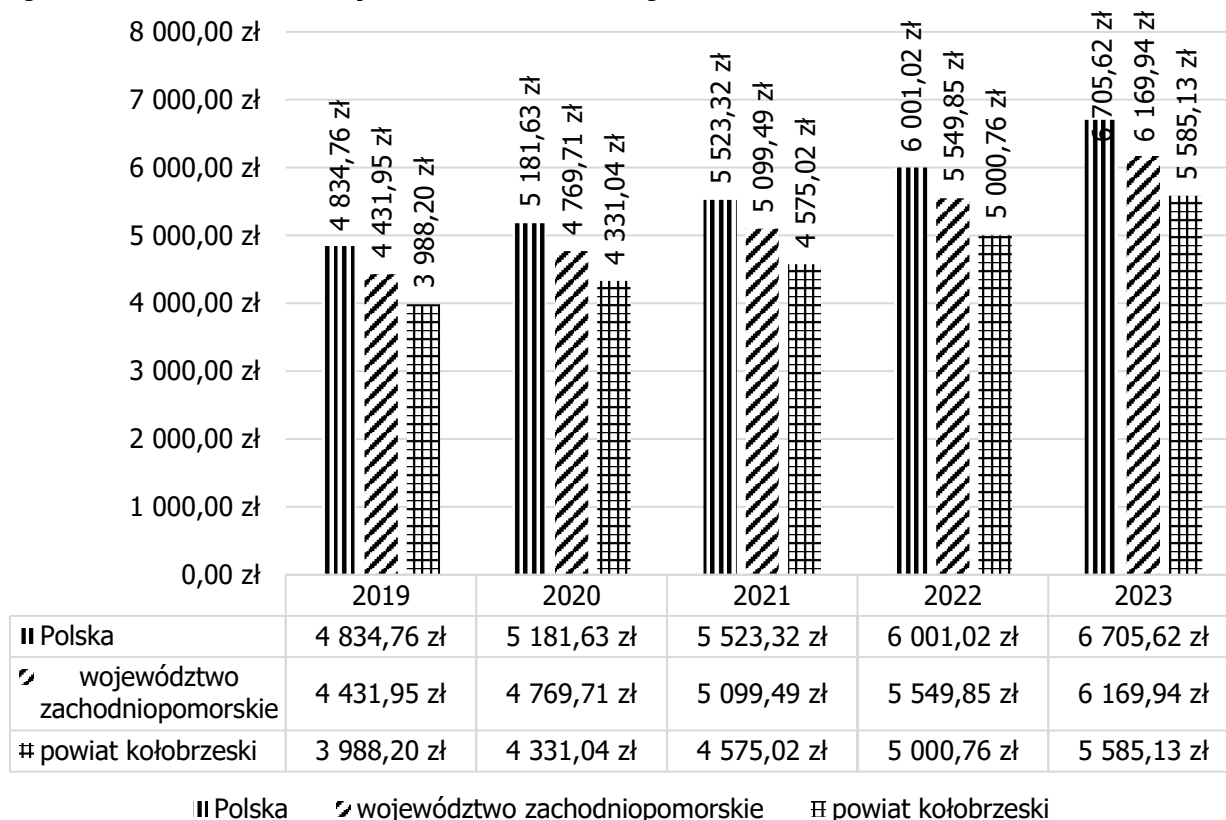

pojazdów samochodowych, monterzy instalacji budowlanych, murarze i tynkarze, operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych, opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej, pielęgniarki i położne, pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego, pracownicy ds. rachunkowości i księgowości, pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych, pracownicy przetwórstwa spożywczego, pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie, pracownicy służb mundurowych, psycholodzy i psychoterapeuci, recepcjoniści i rejestratorzy, robotnicy budowlani, sprawcze, sprzedawcy i kasjerzy, szefowie kuchni i ślusarze.

Przeciętne wynagrodzenie brutto w powiecie kołobrzeskim wykazywało systematyczny wzrost w całym analizowanym okresie. W 2019 roku osiągnęło ono poziom 3 988,2 zł, co odpowiadało 82,5% średniej krajowej oraz 90% średniej dla województwa zachodniopomorskiego. Do 2023 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło do 5 585,13 zł, stanowiąc 90,5% wartości odnotowanej w województwie oraz 83,3% średniego wynagrodzenia w skali kraju. Pomimo obserwowanego wzrostu, w całym badanym okresie poziom wynagrodzeń w powiecie kołobrzeskim pozostawał niższy zarówno od średniej wojewódzkiej, jak i krajowej.

Wykres 2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie kołobrzeskim i województwie zachodniopomorskim oraz kraju w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W celu uzupełnienia powyższych danych warto przyjrzeć się szczegółowym informacjom na temat bezrobocia oraz działań aktywizacyjnych realizowanych na terenie Gminy Kołobrzeg w latach 2022-2024.

W tym czasie stopa bezrobocia w powiecie kołobrzeskim wzrosła z 1,8% do 2,3%. W Gminie Kołobrzeg natomiast liczba osób bezrobotnych w 2022 roku wynosiła 75, po czym w 2023 roku wzrosła do 84, aby następnie w kolejnym roku zmaleć do 79. Warto zwrócić uwagę, że w latach 2023 i 2024 wśród osób bezrobotnych przeważali mężczyźni, których liczba w tym czasie wynosiła kolejno 46 i 44.

Tabela 6. Wybrane wskaźniki dotyczące rynku pracy w Gminie Kołobrzeg w latach 2022–2024

Wskaźnik	2022	2023	2024
Stopa bezrobocia (powiat)	1,8%	2%	2,3%
Liczba bezrobotnych	75	84	79
w tym kobiety	44	38	35
w tym mężczyźni	31	46	44

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.1.4. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Opieka nad dziećmi do lat 3

Na obszarze Gminy Kołobrzeg funkcjonuje jedna instytucja opiekuńcza przeznaczona dla dzieci do lat 3. Placówka żłobkowa, zlokalizowana w miejscowości Drzonowo (adres: Drzonowo 12), dysponuje 20 miejscami i świadczy usługi opiekuńcze od poniedziałku do piątku w godzinach 7:00–16:00. Obiekt został dostosowany do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami oraz wymagających szczególnej opieki, co umożliwia zapewnienie im właściwych warunków rozwoju i bezpieczeństwa.

Przedszkola

Na obszarze Gminy Kołobrzeg funkcjonuje system wychowania przedszkolnego realizowany poprzez sieć pięciu niepublicznych przedszkoli oraz jednego niepublicznego punktu przedszkolnego. Największą jednostką organizacyjną pod względem liczby wychowanków jest Niepubliczne Przedszkole „Różany Dworek” w Zieleniewie, do którego uczęszcza 57 dzieci, zorganizowanych w trzy oddziały – średnio około 19 dzieci w grupie. Zbliżoną wielkością charakteryzuje się Niepubliczne Przedszkole Towarzystwa Przyjaciół Dzieci „Muszelka” w Drzonowie z oddziałem zamiejscowym w Starym Borku, obejmujące opieką 53 dzieci, również w trzech grupach wychowawczych. Kolejną placówką jest Niepubliczne Przedszkole Towarzystwa Przyjaciół Dzieci „Morska Kraina” w Drzonowie, do którego uczęszcza 37 dzieci, podzielonych na dwa oddziały.

Pozostałe formy opieki przedszkolnej – Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Gama Kids” w Korzystnie, Wiejskie Ognisko Przedszkolne TPD „Słoneczko” w Budzistowie oraz Wiejskie Ognisko Przedszkolne TPD „Troskliwe Misie” w Zieleniewie – funkcjonują w ramach pojedynczych grup, obejmując odpowiednio 22, 16 i 14 wychowanków. Wszystkie placówki zapewniają codzienną opiekę oraz realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego w godzinach od 6:00 do 16:00.

Kolejna tabela prezentuje dane dotyczące działalności przedszkoli publicznych w Gminie Kołobrzeg.

Tabela 7. Przedszkola publiczne na terenie Gminy Kołobrzeg

Nazwa przedszkola	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
Przedszkola publiczne				
Niepubliczne Przedszkole "Różany Dworek" w Zieleniewie	57	3	19	6.00-16.00
Niepubliczne Przedszkole Towarzystwa Przyjaciół Dzieci "Morska Kraina" w Drzonowie	37	2	18,5	6.00-16.00
Niepubliczne Przedszkole Towarzystwa Przyjaciół Dzieci "Muszelka" w Drzonowie z oddziałem zamiejscowym w Starym Borku	53	3	17,7	6.00-16.00
Wiejskie Ognisko Przedszkolne Towarzystwa Przyjaciół Dzieci "Słoneczko" w Budzistowie	16	1	16	6.00-16.00
Wiejskie Ognisko Przedszkolne Towarzystwa Przyjaciół Dzieci "Troskliwe Misie" w Zieleniewie	14	1	14	6.00-16.00
Niepubliczny Punkt Przedszkolny "Gama Kids" w Korzystnie	22	1	22	6.00-16.00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Kołobrzeg.

W latach 2019–2024 wysokość miesięcznej dotacji na dziecko uczęszczające do przedszkola niepublicznego na terenie Gminy Kołobrzeg wzrosła z 945,83 zł do 2 168,19 zł, co odpowiada przyrostowi o około 129%. W tym samym okresie liczba dzieci zamieszkałych w Gminie Kołobrzeg, korzystających z usług przedszkoli zlokalizowanych w innych Gminach, kształtowała się w przedziale od 95 do 121 osób rocznie. Równocześnie odnotowano spadek liczby dzieci spoza Gminy Kołobrzeg uczęszczających do przedszkoli działających na jej obszarze – z 56 w roku 2019 do 42 w roku 2024. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Funkcjonowanie placówek przedszkolnych w Gminie Kołobrzeg

		2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Liczba dzieci z terenu Gminy w przedszkolach na terenie innych gmin	os.	96	111	119	121	95
Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie Gminy	os.	56	49	51	48	42
Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym	zł	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym	zł	945,83	1 039,84	834,33	1 324,45	2 168,19

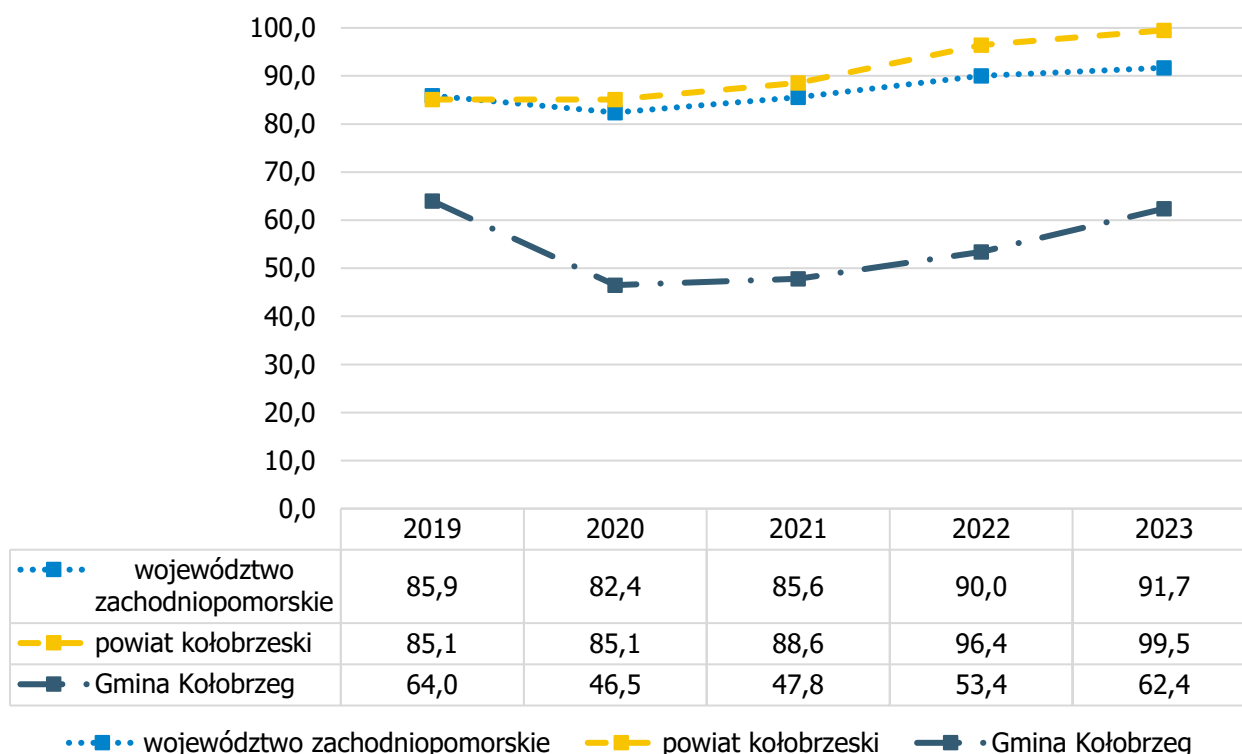
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Kołobrzeg.

W latach 2019–2023 wskaźnik upowszechnienia wychowania przedszkolnego wśród dzieci w wieku 3–5 lat w Gminie Kołobrzeg charakteryzował się zmienną dynamiką – początkowo obniżył się z poziomu 64% do 46,5%, a następnie wykazywał tendencję wzrostową, osiągając w 2023 roku wartość 62,4%. Pomimo zaobserwowanego wzrostu, udział ten pozostawał niższy niż na początku analizowanego okresu. Na tle uwarunkowań lokalnych i regionalnych Gmina wypadła relatywnie słabiej – w powiecie kołobrzesckim wskaźnik ten wzrósł z 85,1% do 99,5%, natomiast w województwie zachodniopomorskim z 85,9% do 91,7%. Niska dostępność opieki przedszkolnej w Gminie Kołobrzeg stanowi czynnik ograniczający możliwości rozwojowe najmłodszych mieszkańców oraz wyzwanie dla lokalnej polityki edukacyjnej.

Szczegółowe dane dotyczące odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym przedstawiono na poniższej rycinie.

Wykres 3. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Kołobrzeg w latach 2019-2023 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Szkoły

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, Gminy w Polsce mają obowiązek zapewniać dostęp do edukacji publicznej.

Dostęp do wysokiej jakości edukacji stanowi jeden z fundamentalnych czynników warunkujących rozwój społeczno-gospodarczy jednostki samorządu terytorialnego, a jednocześnie odgrywa kluczową rolę w procesie wychowania i kształtowania kompetencji dzieci oraz integracji lokalnej społeczności. Szkoły podstawowe, poza pełnieniem funkcji dydaktycznej, realizują również zadania wychowawcze, obejmujące m.in. kształtowanie postaw moralnych uczniów, monitorowanie ich zachowań, rozwijanie umiejętności pracy zespołowej oraz tworzenie warunków sprzyjających procesom socjalizacyjnym i integracyjnym.

W 2024 roku na obszarze Gminy Kołobrzeg funkcjonowały dwie publiczne szkoły podstawowe, zlokalizowane w Drzonowie i Dźwirzynie. Łącznie uczęszczało do nich 267 uczniów, z czego 141 osób (52,8%) do Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Dźwirzynie, natomiast 126 osób (47,2%) do Szkoły Podstawowej im. Mieszka I w Drzonowie. Z uwagi na relatywnie niewielką liczbę wychowanków, w żadnej z placówek nie występował system zmianowy. W obu szkołach

funkcjonowało po osiem oddziałów klasowych, przy czym średnia liczba uczniów w oddziale wynosiła 16 w Drzonowie oraz 18 w Dźwirzynie.

Szczegółowe dane charakteryzujące funkcjonowanie szkół podstawowych na terenie Gminy Kołobrzeg przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Publiczne szkoły podstawowe na terenie Gminy Kołobrzeg w roku szkolnym 2023/2024

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli
Szkoła Podstawowa im. Mieszka I w Drzonowie	126	8	16	19,69
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Dźwirzynie	141	8	18	19,43

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Kołobrzeg.

W latach 2019–2024 liczba uczniów szkół podstawowych w Gminie Kołobrzeg, obejmująca również dzieci realizujące roczne przygotowanie przedszkolne („zerówkę”), charakteryzowała się pewnymi wahaniami. Na początku analizowanego okresu kształtowała się na poziomie 337 uczniów, następnie obniżyła się do 304, by w roku szkolnym 2023/2024 ponownie osiągnąć wartość początkową – 337 uczniów. Równocześnie obserwowany był systematyczny wzrost liczby dzieci zamieszkałych na terenie Gminy, które uczęszczają do szkół podstawowych zlokalizowanych poza jej obszarem. W latach 2019–2024 liczba ta mieściła się w przedziale od 90 do 123 uczniów. Zjawisko to może odzwierciedlać preferencje rodziców dotyczące m.in. jakości oferty edukacyjnej, dostępności infrastruktury oświatowej bądź dogodniejszej lokalizacji placówek w Gminach sąsiednich. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 10. Liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Kołobrzeg w latach 2019-2024

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy wraz z klasami "0"	337	350	331	304	337
Liczba uczniów z terenu Gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin	94	90	105	96	123

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Kołobrzeg.

Szkoły podstawowe znajdujące się na terenie Gminy Kołobrzeg w ostatnich latach uczestniczyły/organizowały m.in. następujące przedsięwzięcia:

- a) **projekty edukacyjne:** W placówkach oświatowych Gminy Kołobrzeg realizowane są liczne projekty edukacyjne, zarówno rządowe, jak i unijne. Do najważniejszych programów rządowych należą: Program Szkolny Klub Sportowy, Program Wsparcia Aktywności Fizycznej Dzieci i Młodzieży – Projekt Mały Mistrz, Aktywna Szkoła, Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, a także Laboratoria Przyszłości oraz działania związane z wczesnym wykrywaniem wad postawy u dzieci i młodzieży.
W ramach projektów unijnych szczególną rolę pełni program „Zdrowe Dzieci w Zdrowych Gminach”, realizowany w obu placówkach.
- b) **zawody sportowe:** Szkoły organizują liczne imprezy sportowe o charakterze wewnętrznym, takie jak: Mikołajkowy Turniej Skoku Wzwyż o Puchar Dyrektora Szkoły, Bieg z Wiatrakami, Dzień Dziecka na sportowo, a także wydarzenia w ramach Dnia Rodziny, Święta Pieczonego Ziemniaka i Pierwszego Dnia Wiosny. Uczniowie biorą również aktywny udział w zawodach zewnętrznych o zasięgu powiatowym i wojewódzkim, m.in. w Mistrzostwach Powiatu w piłce ręcznej i koszykówce, Szkolnej Lidze Lekkoatletycznej, Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym, a także finałach wojewódzkich w biegach przełajowych, unihokeju, koszykówce i czwórboju lekkoatletycznym.
- c) **konkursy:** Uczniowie z gminnych szkół uczestniczą w licznych konkursach o zasięgu międzynarodowym, ogólnopolskim i regionalnym, m.in. w Międzynarodowym Konkursie Matematycznym „Kangur”, Międzynarodowym Konkursie z Języka Angielskiego „FOX”, Ogólnopolskim Turnieju Wiedzy Pożarniczej, Festiwalu Piosenki o „Bursztynową Nutkę”, czy konkursach organizowanych przez IPN

i Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty. Organizowane są również konkursy lokalne, takie jak Powiatowy Konkurs Wiedzy o Kołobrzegu.

W szkołach funkcjonujących na terenie Gminy Kołobrzeg uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mają zapewniony dostęp do zróżnicowanych form wsparcia. Realizowane są m.in. zajęcia rewalidacyjne, korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, logopedyczne, a także zajęcia ukierunkowane na rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych oraz integrację sensoryczną. W ramach działań prozdrowotnych uczniowie objęci są również gimnastyką korekcyjną. Ponadto oferowane są indywidualne konsultacje psychologiczne oraz zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia dzieci.

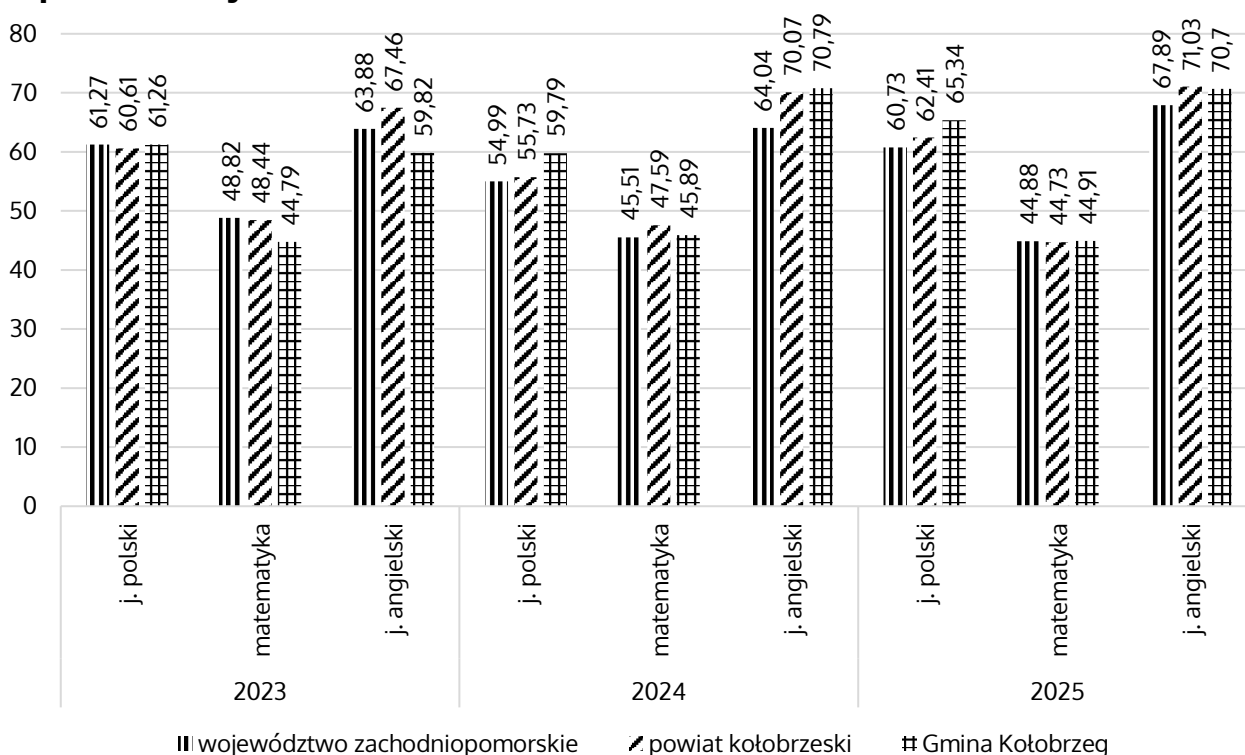
Na osiągnięcia uczniów składają się czynniki, takie jak jakość nauczania oraz uczenia się. W znacznym stopniu zależą one od zdolności i aspiracji środowiska rodzinnego. Badanie postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów może być prowadzone poprzez różne formy. Jednak najczęściej są to sprawdziany wewnętrzne i zewnętrzne oraz konkursy przedmiotowe.

Poniższa rycina przedstawia zestawienie średnich wyników z egzaminu ósmoklasisty w latach 2023-2025 z egzaminów z języka polskiego, matematyki oraz języka angielskiego w Gminie Kołobrzeg, powiecie kołobrzesckim oraz województwie zachodniopomorskim.

W analizowanym okresie nie występowały znaczące różnice w wynikach z omawianych egzaminów pomiędzy zdającymi w Gminie Kołobrzeg, a wszystkimi uczniami z terenu powiatu i województwa. Uczniom z Gminy Kołobrzeg największe trudności w tym czasie sprawił egzamin z matematyki, z którego średni wynik w całym analizowanym okresie kształtował się na poziomie 45,2%, a zatem nieznacznie poniżej średniej dla powiatu kołobrzesckiego (46,92%) i województwa zachodniopomorskiego (46,4%). Uczniowie zauważalnie lepiej poradzili sobie z egzaminem z języka polskiego, z którego średni wynik w latach 2023-2025 wyniósł 62,13% w Gminie Kołobrzeg, 59,58% w powiecie oraz 59% w województwie. Zdający w Gminie najlepiej radzili sobie z egzaminem z języka angielskiego, z którego średni wynik w tym czasie wynosił 67,1%, co było wynikiem powyżej średniej dla województwa zachodniopomorskiego (65,27%), ale poniżej średniej dla powiatu kołobrzesckiego (69,52%). Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Kołobrzeg w latach 2023-2025 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE.

Edukacja i wychowanie w Gminie Kołobrzeg pełnią kluczową funkcję w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, a szeroka dostępność placówek opiekuńczych i edukacyjnych sprzyja aktywizacji zawodowej mieszkańców, w szczególności kobiet. Zróżnicowana oferta edukacyjna skierowana do dzieci z niepełnosprawnościami umożliwia wczesną diagnozę oraz redukcję barier rozwojowych, co w perspektywie długoterminowej przyczynia się do ograniczania skali problemów społecznych. Kontynuacja inwestycji w infrastrukturę oświatową, połączona z konsekwentnym wspieraniem kadry pedagogicznej, tworzy warunki do systematycznego podnoszenia jakości kształcenia, wzmacniając jednocześnie potencjał społeczno-gospodarczy Gminy. Rozwój edukacji, obejmujący m.in. zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do zajęć dodatkowych oraz wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, sprzyja budowaniu kapitału ludzkiego i ułatwia młodemu pokoleniu wejście na rynek pracy. W kontekście Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych priorytetowym kierunkiem działań pozostaje dalsze wzmacnianie systemu oświaty i wychowania jako jednego z podstawowych filarów zrównoważonego rozwoju Gminy Kołobrzeg.

2.1.5. KULTURA I SPORT

Rozbudowana i zróżnicowana oferta kulturalna oraz sportowa odgrywa istotną rolę w przeciwdziałaniu problemom społecznym. Umożliwia mieszkańcom rozwój zainteresowań,

budowanie więzi międzypokoleniowych, integrację społeczności lokalnej oraz aktywne spędzanie czasu wolnego. Działalność kulturalna i sportowa przyczynia się do ograniczania marginalizacji, wspiera procesy wychowawcze i edukacyjne, a także sprzyja promocji zdrowego stylu życia. Poprzez wzmacnianie więzi społecznych i tworzenie przestrzeni do wspólnego działania, stanowi ważny element budowania kapitału społecznego, co przekłada się na poprawę jakości życia i spójności społecznej w Gminie Kołobrzeg.

Działalność kulturalna w Gminie Kołobrzeg opiera się na założeniu, iż kulturę współtworzą mieszkańcy, a jej adresatem pozostaje lokalna społeczność. Kluczowe znaczenie mają inicjatywy oddolne, które integrują mieszkańców, rozwijają zainteresowania oraz umożliwiają wspólne uczestnictwo w wydarzeniach o charakterze artystycznym i edukacyjnym. Ważnym elementem życia kulturalnego są świetlice wiejskie funkcjonujące w poszczególnych sołectwach, pełniące rolę lokalnych centrów aktywności społecznej. W ich przestrzeni organizowane są spotkania mieszkańców, zajęcia dla dzieci, młodzieży i seniorów, warsztaty tematyczne, próby zespołów amatorskich oraz wydarzenia okolicznościowe. Świetlice sprzyjają ogrywają zatem istotną rolę w budowaniu więzi międzypokoleniowych i wzmacnianiu kapitału społecznego.

Istotną rolę odgrywa również Biblioteka Publiczna Gminy Kołobrzeg z siedzibą w Zieleniewie, która oprócz zapewniania dostępu do systematycznie powiększanej księgozbioru, prowadzi działania na rzecz promocji czytelnictwa, organizuje konkursy literackie oraz wydarzenia edukacyjne i kulturalne. Choć na terenie Gminy nie funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury, mieszkańcy korzystają z bogatej oferty miasta Kołobrzeg, w tym z przedsięwzięć Regionalnego Centrum Kultury im. Zbigniewa Herberta.

Kalendarz imprez gminnych obejmuje wydarzenia o dużej rozpoznawalności, takie jak: Gminny Dzień Dziecka, Festiwal Wczesnośredniowieczny „Budzistowo – dawny Kołobrzeg”, Otwarcie Lata w Dźwirzynie, Festyn Strażacki w Korzystnie, Festiwal Zupy Grzybowej w Grzybowie, Festiwal Kultury Polsko-Ukraińskiej w Przećminie czy Wigilia gminna. Uzupełnieniem są mniejsze inicjatywy lokalne, np. Święto Mleka w Bogusławcu.

Na tle innych jednostek samorządowych Gmina wyróżnia się oryginalnością oferty, szczególnie w przypadku Festiwalu Wczesnośredniowiecznego w Budzistowie, którego wysoki poziom merytoryczny i autentyczne odtwarzanie realiów historycznych zapewniają współpraca z prestiżowymi instytucjami, takimi jak Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie czy Muzeum Archeologiczne w Biskupinie. Wydarzenie to, obok Festiwalu Zupy Grzybowej czy Festiwalu Kultury Polsko-Ukraińskiej, ma znaczący potencjał promocyjny, integracyjny i edukacyjny.

Szczególną rolę w polityce kulturalnej Gminy odgrywają wydarzenia wspólnotowe, takie jak Wigilia gminna, w której uczestniczą szkoły, sołectwa, Koła Gospodyń Wiejskich i parafie. Wydarzenie to, obejmujące koncerty, kolację wigilijną, kiermasze rękodzieła i jasełka, sprzyja budowaniu więzi społecznych oraz wzmacnianiu tożsamości lokalnej.

Sport w Gminie Kołobrzeg pełni funkcje wielowymiarowe, obejmujące aspekty zdrowotne, wychowawcze, społeczne, edukacyjne, rekreacyjne, ekonomiczne oraz terapeutyczne. Aktywność fizyczna stanowi narzędzie integracji społecznej, kształtowania postaw i wartości takich jak współzawodnictwo i uczciwa rywalizacja, a także przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców, oddziałując na ich zdrowie fizyczne i psychiczne.

Organem odpowiedzialnym za organizację i promocję wydarzeń i aktywności sportowej jest Gminny Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji w Dźwirzynie, którego działalność koncentruje się wokół Gminnego Centrum Sportu i Rekreacji. Kompleks obejmuje pełnowymiarową halę sportową, system boisk wielofunkcyjnych z trybunami i nawierzchnią tartanową, amfiteatr z widownią na 411 miejsc oraz zaplecze dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Obiekty te umożliwiają prowadzenie zajęć i rozgrywek w dyscyplinach takich jak siatkówka, koszykówka, piłka ręczna czy tenis ziemny.

Uzupełnieniem infrastruktury sportowej jest Centrum Turystyki Wodnej i Rekreacji w Dźwirzynie, uruchomione w 2022 roku nad jeziorem Resko Przymorskie. Obiekt ten oferuje m.in. wypożyczalnię sprzętu wodnego, miejsca cumownicze oraz prowadzi zajęcia z zakresu żeglarstwa, sportów motorowodnych, kitesurfingu i windsurfingu.

Na terenie Gminy funkcjonują również kompleksy sportowe typu „Orlik” w Grzybowie i Budzistowie, wyposażone w boiska piłkarskie i wielofunkcyjne, siłownie plenerowe oraz place zabaw, których nawierzchnie zostały zmodernizowane w 2025 roku. Obiekty te mają charakter ogólnodostępny i służą lokalnej społeczności poprzez organizację zajęć sportowych i wydarzeń rekreacyjnych.

Dodatkową infrastrukturę stanowią boiska piłkarskie w Karcinie i Sarbii. Obiekt w Karcinie pełni funkcję terenu rekreacyjnego z zapleczem szatniowo-światlicowym i placem zabaw, natomiast boisko w Sarbii, wyposażone w zaplecze sportowe i siłownię, dostosowane jest do rozgrywek piłkarskich w klasie okręgowej.

2.1.6. OPIEKA ZDROWOTNA I BEZPIECZEŃSTWO

OPIEKA ZDROWOTNA

Opieka zdrowotna stanowi jeden z fundamentalnych czynników determinujących jakość oraz przewidywaną długość życia mieszkańców. Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług medycznych nie tylko sprzyja poprawie stanu zdrowia społeczeństwa, lecz także wywiera korzystny wpływ na rozwój gospodarczy poprzez ograniczanie skutków chorób i urazów, co w konsekwencji wzmacnia poczucie bezpieczeństwa lokalnej społeczności. W warunkach postępującego procesu starzenia się społeczeństwa w Polsce znaczenie systemu ochrony zdrowia dodatkowo wzrasta – seniorzy stanowią bowiem grupę o szczególnie wysokim zapotrzebowaniu na świadczenia medyczne, co sprawia, że właściwa organizacja opieki zdrowotnej jest kluczowym elementem zapewnienia ich dobrostanu.

Na terenie Gminy Kołobrzeg działalność medyczną prowadzą trzy podmioty: AFGRU Med sp.j., świadcząca usługi transportu sanitarnego i medycznego, prywatna praktyka pielęgniarska Jolanta Jank – przychodnia lekarska, oraz prywatna specjalistyczna praktyka lekarska Dariusza Blochera. Najbliższym szpitalem zapewniającym mieszkańcom kompleksową opiekę zdrowotną jest Regionalny Szpital w Kołobrzegu, zlokalizowany przy ul. Łopuskiego 31–33, oddalony o około 12,5 km na wschód od Dźwirzyna, co przekłada się na średni czas dojazdu samochodem wynoszący około 17 minut. Ponadto w Kołobrzegu, przy ul. Żurawia 13, funkcjonuje stacja pogotowia ratunkowego, położona w odległości 11,5 km od Dźwirzyna. Uzupełnieniem systemu opieki zdrowotnej są dwie apteki zlokalizowane na terenie Gminy – w Dźwirzynie oraz Grzybowie – zapewniające dostęp do leków oraz wyrobów medycznych.

Obok podstawowej opieki medycznej w Gminie Kołobrzeg realizowane są również programy profilaktyczne i zdrowotne ukierunkowane na poprawę stanu zdrowia mieszkańców oraz wczesne wykrywanie chorób. Szczególne znaczenie ma program szczepień ochronnych przeciwko grypie, adresowany przede wszystkim do osób starszych, dzieci oraz osób z chorobami przewlekłymi. Program ten przyczynia się do ograniczenia liczby zachorowań sezonowych, zmniejszenia ryzyka powikłań oraz ograniczenia transmisji wirusa w społeczności lokalnej. Kolejnym istotnym przedsięwzięciem jest program profilaktyki raka piersi „25+”, skierowany do kobiet w wieku powyżej 25 lat, którego celem jest edukacja w zakresie profilaktyki nowotworowej oraz zachęcanie do wykonywania badań diagnostycznych, takich jak mammografia. Wczesne wykrycie zmian nowotworowych znacząco zwiększa skuteczność leczenia, co nadaje programowi istotne znaczenie dla ochrony zdrowia kobiet.

Dodatkowo Gmina Kołobrzeg angażuje się w realizację działań z zakresu pożytku publicznego, ukierunkowanych na promowanie zdrowego stylu życia. Obejmują one m.in. akcje edukacyjne, warsztaty profilaktyczne, a także wydarzenia propagujące aktywność fizyczną oraz zasady racjonalnego odżywiania. Inicjatywy te odgrywają ważną rolę w kształtowaniu świadomości zdrowotnej mieszkańców, wspierając tym samym budowę społeczeństwa odpowiedzialnego i prozdrowotnie zorientowanego.

BEZPIECZEŃSTWO

Bezpieczeństwo stanowi fundament stabilności i rozwoju każdej społeczności lokalnej, warunkując poczucie ochrony mieszkańców, sprzyjając ich zdrowiu i dobrostanowi oraz wzmacniając zaangażowanie obywateli w życie wspólnoty. Ma ono również bezpośrednie znaczenie dla rozwoju gospodarczego i społecznego jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o samorządzie gminnym do zadań własnych Gminy należy utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, a także ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa.

Na terenie Gminy Kołobrzeg funkcjonuje komisariat policji zlokalizowany przy ul. Wyzwolenia w Dźwirzynie. Służbę pełni tam 8 funkcjonariuszy odpowiedzialnych nie tylko za utrzymanie porządku publicznego, lecz także za aktywne uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności. Policjanci zapewniają zabezpieczenie wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych organizowanych lub współorganizowanych przez Gminę Kołobrzeg, a także prowadzą działania profilaktyczne, m.in. zajęcia edukacyjne w szkołach podstawowych, ukierunkowane na budowanie świadomości i postaw prospołecznych wśród dzieci i młodzieży.

Mimo funkcjonowania Posterunku Policji w Dźwirzynie, przedstawiciele służb podkreślają, że system bezpieczeństwa w Gminie wymaga dalszego rozwoju. Głównym problemem pozostaje niewystarczająca liczba funkcjonariuszy, co w szczególności w sezonie letnim ogranicza możliwości szybkiego reagowania na zgłaszane incydenty. Zwrócono także uwagę na brak izby wytrzeźwień na terenie Gminy, co powoduje konieczność przewożenia osób nietrzeźwych do placówek oddalonych, generując dodatkowe koszty i obciążenia organizacyjne. Wskazane ograniczenia stanowią istotne wyzwanie dla dalszego podnoszenia poziomu bezpieczeństwa w Gminie Kołobrzeg, wymagając nie tylko wzmocnienia kadrowego policji, lecz także rozwijania infrastruktury i zaplecza instytucjonalnego.

Analiza danych Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa wskazuje, że najczęściej zgłaszane incydenty na terenie Gminy Kołobrzeg dotyczą dzikich wysypisk śmieci oraz nielegalnej wycinki drzew, co może być efektem zarówno niskiej świadomości ekologicznej, jak i wzmożonego ruchu turystycznego w sezonie letnim. Według informacji uzyskanych z Posterunku Policji w Dźwirzynie,

najczęściej popełnianymi przestępstwami są kradzieże sklepowe, koncentrujące się głównie w rejonie galerii handlowej Karuzela w Budzistowie. Ponadto odnotowywane są kradzieże mienia oraz, w mniejszym zakresie, kradzieże z włamaniem. Największą liczbę interwencji stanowią jednak wykroczenia drogowe, w tym szkody parkingowe i przypadki nieprawidłowego parkowania, nasilające się szczególnie w sezonie wakacyjnym w miejscowościach nadmorskich, takich jak Grzybowo i Dźwirzyno.

Na bezpieczeństwo publiczne wpływa również polityka Gminy w zakresie dostępności alkoholu. Na terenie Gminy Kołobrzeg nie wprowadzono ograniczeń w sprzedaży i dostępności napojów alkoholowych, w tym zakazu nocnej sprzedaży. Brak takich regulacji może sprzyjać wzrostowi incydentów związanych z nadużywaniem alkoholu, szczególnie w okresie wakacyjnym, kiedy w miejscowościach nadmorskich obserwuje się zwiększoną liczbę turystów. Zjawisko to stanowi wyzwanie zarówno dla Policji, jak i dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które zmuszone są do podejmowania dodatkowych działań prewencyjnych i interwencyjnych.

System ochrony przeciwpożarowej i ratowniczej w Gminie Kołobrzeg opiera się na działalności pięciu jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Jednostki OSP w Korzystnie oraz Starym Borku włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, co oznacza, że ich obszarem operacyjnym jest cały powiat kołobrzegi. Pozostałe jednostki OSP realizują swoje działania w granicach administracyjnych Gminy Kołobrzeg. Poza udziałem w akcjach ratowniczych jednostki OSP angażują się również w zabezpieczanie imprez masowych, a także prowadzą działania edukacyjne i prewencyjne, m.in. organizując pokazy sprzętu ratowniczego oraz kursy pierwszej pomocy.

Tabela 11. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy Kołobrzeg

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Ujęcie w KSRG
Ochotnicza Straż Pożarna Korzystno	Korzystno ul. Szeroka 43	tak
Ochotnicza Straż Pożarna Stary Borek	Stary Borek 17	tak
Ochotnicza Straż Pożarna Karcino	Karcino 58	nie
Ochotnicza Straż Pożarna Sarbia	Sarbia 27	nie
Ochotnicza Straż Pożarna Drzonowo	Drzonowo 60	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Gminy Kołobrzeg oraz Krajowego Rejestru Sądowego.

System monitoringu wizyjnego funkcjonujący na terenie Gminy Kołobrzeg obejmuje m.in. trzy kamery zlokalizowane przy drogach wjazdowych do Dźwirzyna, urządzenia rejestrujące na obiektach administrowanych przez GOSTiR w Dźwirzynie oraz systemy monitoringu zainstalowane w szkołach podstawowych w Dźwirzynie i Drzonowie. Podstawowym celem jego wdrożenia jest zwiększenie poziomu kontroli i podniesienie bezpieczeństwa w przestrzeniach szczególnie narażonych na

występowanie incydentów, w szczególności w okresie letnim, kiedy obserwuje się wzmożoną aktywność turystyczną oraz większą liczbę przestępstw i wykroczeń.

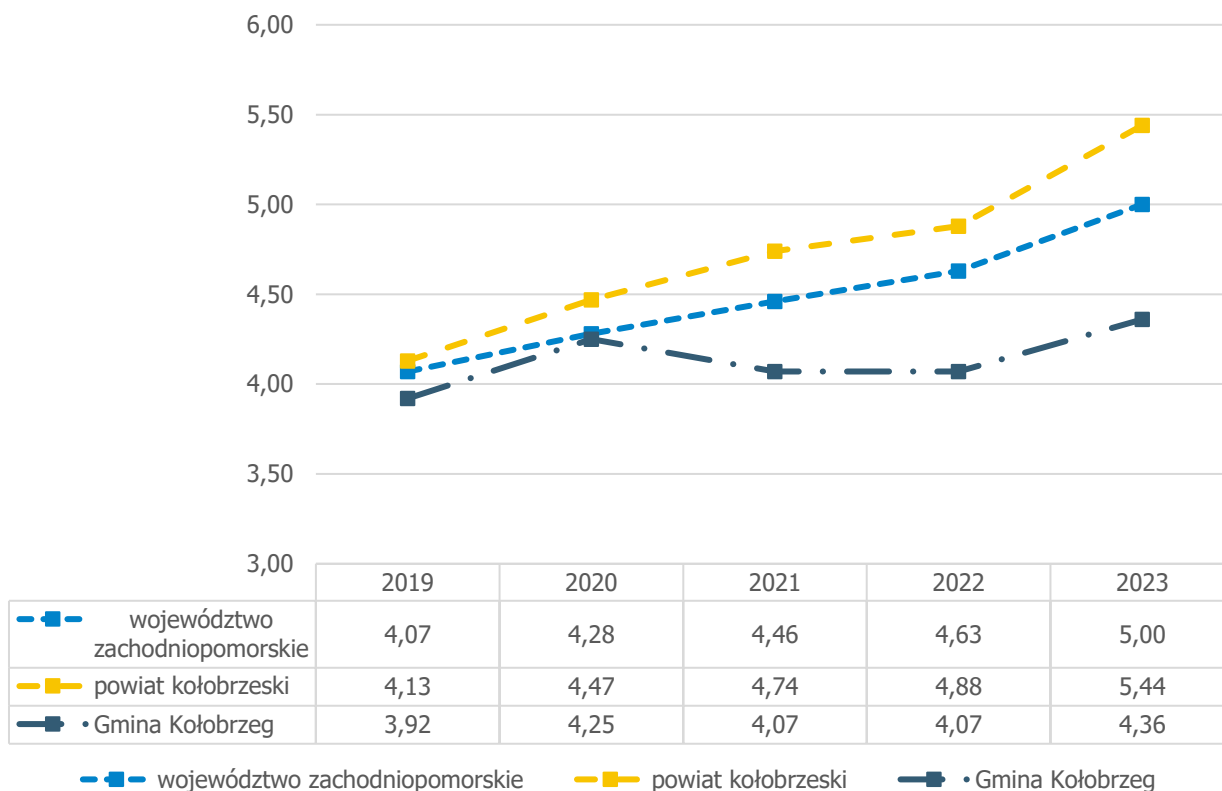
2.1.7. DZIAŁANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Jednym z istotnych elementów otoczenia wewnętrznego Gminy Kołobrzeg są organizacje pozarządowe, których liczba stanowi miernik zaangażowania społecznego mieszkańców w życie publiczne. W celu oceny kondycji sektora NGO dokonano analizy liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, a następnie zestawiono uzyskane wyniki z danymi dotyczącymi powiatu kołobrzесьkiego oraz województwa zachodniopomorskiego.

W latach 2019–2023 w powiecie kołobrzесьkim oraz w województwie zachodniopomorskim obserwowano systematyczny wzrost wskaźnika liczby organizacji pozarządowych w odniesieniu do populacji. Na tle tych tendencji sytuacja Gminy Kołobrzeg kształtowała się odmiennie – po 2020 roku odnotowano niewielki spadek wartości wskaźnika, jednak w 2023 roku nastąpił jego ponowny wzrost. Pomimo poprawy, w całym analizowanym okresie wskaźnik dla Gminy utrzymywał się na poziomie niższym niż średnie wartości odnotowywane w powiecie i województwie. W latach 2019–2020 wskaźnik ten pozostawał zbliżony do wartości regionalnych, wynosząc odpowiednio 3,92 i 4,25. Od 2021 roku różnica zaczęła się pogłębiać, choć do 2023 roku wskaźnik w Gminie wzrósł o 11% w stosunku do roku 2019, osiągając wartość 4,36. Dla porównania, w tym samym roku średnia wartość wskaźnika wynosiła 5,44 w powiecie kołobrzесьkim oraz 5,00 w województwie zachodniopomorskim. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższej rycinie.

Wykres 5. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w Gminie Kołobrzeg na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie Gminy Kołobrzeg funkcjonuje szeroki zakres organizacji pozarządowych, które stanowią ważny element życia społecznego, wspierając rozwój lokalnej wspólnoty oraz aktywizację mieszkańców. Najliczniejszą grupę tworzą kluby sportowe, koła gospodyń wiejskich oraz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, których działalność ukierunkowana jest na diagnozowanie i zaspokajanie potrzeb społecznych. Organizacje te pełnią istotną rolę w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego, angażując mieszkańców w sprawy lokalne i wzmacniając ich udział w procesach kształtowania polityki społecznej.

Na szczególną uwagę zasługuje działalność Towarzystwa Przyjaciół Dzieci – ogólnopolskiej organizacji, której oddział obejmujący Gminę Kołobrzeg mieści się w Koszalinie. Jej aktywność koncentruje się na wspieraniu dzieci i rodzin w trudnej sytuacji życiowej, w tym osób chorych, niepełnosprawnych, osieroconych oraz pochodzących z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Towarzystwo prowadzi m.in. Koła Pomocy Dzieciom Chorym, wspiera adopcję oraz rozwój rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. W strukturach organizacji działa Punkt Wspierania Dziecka i Rodziny pełniący funkcję placówki diagnostyczno-terapeutycznej, który wspiera dzieci pozbawione opieki, współpracuje z rodzinami zastępczymi i biologicznymi, prowadzi szkolenia oraz wzmacnia kompetencje wychowawcze opiekunów. Celem tych działań jest stworzenie bezpiecznego środowiska rozwoju dla dzieci oraz odbudowa więzi rodzinnych.

Kolejną istotną instytucją jest Fundacja Centrum Zdrowia, której misja koncentruje się na promocji zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej oraz integracji społecznej. Fundacja realizuje głównie pozaszkolne formy edukacji sportowej i rekreacyjnej, adresowane zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do osób z niepełnosprawnościami. Ważnym obszarem jej działalności jest współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego, w tym z Gminą Kołobrzeg, w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych i społecznych dzieci wymagających szczególnego wsparcia. Przykładem takiej współpracy jest cykliczny projekt zimowisk pn. „Łamanie stereotypów, wyrównywanie szans”, dedykowany dzieciom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Projekt ten łączy funkcję wypoczynkową z rozwojem społecznym i emocjonalnym uczestników, sprzyjając ich integracji w przyjaznym środowisku.

W strukturze organizacji pozarządowych Gminy ważną rolę odgrywa także Stowarzyszenie Użytkowników Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej, które od 2000 roku prowadzi działania na rzecz osób zmagających się z chorobami psychicznymi oraz ich rodzin. Stowarzyszenie oferuje kompleksowe wsparcie obejmujące opiekę psychiatryczną i psychologiczną, poradnictwo, edukację, profilaktykę oraz integrację społeczną. Każdego roku obejmuje pomocą około 1000 osób, zapewniając konsultacje specjalistyczne, grupy wsparcia oraz dostęp do placówek, takich jak Powiatowy Ośrodek Wsparcia, poradnie zdrowia psychicznego czy Klub Samopomocy. W Gminie Kołobrzeg organizacja realizuje także zadania związane z przeciwdziałaniem problemom alkoholowym, zapewniając rodzinom edukację, konsultacje indywidualne oraz dostęp do specjalistycznego wsparcia psychiatryczno-psychologicznego. Głównym celem stowarzyszenia jest przywracanie osobom dotkniętym kryzysami psychicznymi możliwości godnego i aktywnego funkcjonowania w społeczeństwie, bez konieczności hospitalizacji.

Istotną rolę w życiu społecznym Gminy odgrywają Koła Gospodyń Wiejskich, które zgodnie z ustawą funkcjonują jako dobrowolne, samorządne organizacje mieszkańców wsi, niezależne od administracji rządowej i samorządu terytorialnego. Pełnią one rolę animatorów życia społecznego i kulturalnego, wspierają rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz pielęgnują lokalne tradycje i zwyczaje. Na terenie Gminy Kołobrzeg działa 9 Kół Gospodyń Wiejskich: „Kasztelanki” w Budzistowie, „Stramniczanki” w Stramnicy, „Przećminianki” w Przećminie, „Karcinianki” w Karcinie, KGW w Bogucinie, „Na Fali” w Dźwirzynie, „Gospodynie” w Niekaninie, KGW w Drzonowie oraz „Serce Zieleniewa” w Zieleniewie. Organizacje te aktywnie wspierają rozwój społeczności lokalnych, integrując mieszkańców oraz podtrzymując dziedzictwo kulturowe regionu.

Silnie reprezentowany w Gminie jest również sektor sportowy. Organizacje sportowe prowadzą różnorodne działania ukierunkowane na popularyzację aktywności fizycznej, wzmacnianie więzi społecznych oraz wspieranie rozwoju infrastruktury sportowej. Wśród nich znajdują się m.in.

Akademia Piłkarska Kotwica, Klub Chrobry Drzonowo, Szkoła Taekwon-do ITF Hosinsul, Klub TKD Dźwirzyno, Szkoła Taekwon-do Hwa Rang Drzonowo, Klub Morote, Klub Solny Grzybowo, KS Sztorm Kołobrzeg, Klub Kyokushin Karate Buntai, Uczniowski Klub Żeglarski Błękitni Grzybowo, Miejski Klub Pływacki Kołobrzeg oraz Stowarzyszenie Klub Taneczny Zaja. Organizacje te regularnie prowadzą zajęcia sportowe, treningi i turnieje w różnych dyscyplinach, obejmujących m.in. piłkę nożną, sztuki walki, pływanie oraz taniec. Dzięki ich działalności dzieci i młodzież mają możliwość rozwijania umiejętności fizycznych, pracy zespołowej oraz postaw opartych na zdrowej rywalizacji.

Aktywność organizacji sportowych, kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń oraz fundacji przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców, promowania zdrowego stylu życia, przeciwdziałania zjawiskom patologii społecznej oraz integrowania wspólnoty lokalnej. Organizacje pozarządowe w Gminie Kołobrzeg stanowią tym samym istotny filar rozwoju społecznego i kulturalnego, a ich działalność wzmacnia kapitał społeczny i buduje atrakcyjność regionu.

Na podstawie uchwały nr VI/37/2024 Rady Gminy Kołobrzeg z dnia 12 września 2024 r. przyjęty został Program współpracy Gminy Kołobrzeg z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2025.

Zgodnie z jego zapisami głównym celem Programu na 2025 rok jest realizacja zadań publicznych Gminy Kołobrzeg we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jako cele szczegółowe współpracy określa się natomiast:

- 1) poprawę jakości życia mieszkańców poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych,
- 2) poprawę jakości usług publicznych i zapewnienie im efektywniejszego wykonania poprzez włączenie do ich realizacji organizacji pozarządowych,
- 3) rozwój partnerski współpracy pomiędzy samorządem, a sektorem organizacji pozarządowych.

Zgodnie z treścią Programu priorytetowymi zadaniami publicznymi, które realizowane będą we współpracy z organizacjami pozarządowymi są:

- 1) przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym,
- 2) ochrona i promocja zdrowia,
- 3) pomoc społeczna, w tym rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
- 4) ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego,
- 5) działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.

Na realizację zadań zawartych w Programie przewiduje się na 2025 rok środki finansowe w wysokości 811 tys. zł.

2.2. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

2.2.1. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu to instytucja odgrywająca zasadniczą rolę w zabezpieczaniu potrzeb mieszkańców Gminy Kołobrzeg. Ośrodek wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych. GOPS realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej mające na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych.

Do podstawowych zadań GOPS należą zadania wynikające z Ustawy o pomocy społecznej. Poza tym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu w 2024 r. realizował m. in. zadania wynikające z ustaw: o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o przeciwdziałaniu przemocy domowej, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o przeciwdziałaniu narkomanii, o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, o Karcie Dużej Rodziny, o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Oprócz wypłaty świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, dodatków osłonowych i innych świadczeń, GOPS podejmuje działania wspierające rodziny, w tym wielodzietne, osoby starsze i z niepełnosprawnościami, zajmuje się profilaktyką uzależnień, przeciwdziałaniem przemocy domowej, integracją podopiecznych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jak również Urząd Gminy Kołobrzeg jest bardzo aktywny na polu projektowo-konkursowym. Aktywność ta polega na realizacji projektów ogłaszanych przez Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz realizacji programów osłonowych. W 2024 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu oraz Urząd Gminy Kołobrzeg realizował następujące projekty oraz programy:

- Wieloletni Rządowy Program Posiłek w szkole i w domu;
- Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 - Podprogram 2023;
- Program "Opieka wytchnieniowa" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024;
- Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2024;
- Rządowy Program wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2024 r.”;

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kołobrzeg na lata 2025-2028;
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kołobrzeg na lata 2023-2026;
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kołobrzeg na lata 2024-2026;
- Gminny Program Profilaktyki Grypy dla Mieszkańców Gminy Kołobrzeg w wieku 65 +;
- Program pn. „Karta Mieszkańca Gminy Kołobrzeg”.

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej GOPS ma obowiązek zatrudnić pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności Gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Zadania z zakresu pomocy społecznej w 2024 roku realizowane były przez 16 pracowników, zatrudnionych łącznie na 15,75 etatu. Struktura zatrudnienia obejmowała: 1 kierownika, 1 zastępcę kierownika, 5 pracowników socjalnych, 1 asystenta rodziny oraz 8 pozostałych pracowników.

W latach 2022–2024 liczba zatrudnionych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kołobrzegu pozostawała względnie stabilna – w 2022 roku zatrudnionych było 17 osób, w 2023 roku 16, a w 2024 roku utrzymano ten poziom. Liczba etatów w analizowanym okresie zmniejszyła się z 16,75 w 2022 roku do 15,75 w latach 2023–2024.

Struktura kierownicza była niezmienna – przez cały okres funkcjonował jeden kierownik oraz jeden zastępca kierownika. Zatrudnienie pracowników socjalnych pozostawało stałe (5 osób w latach 2022–2024), podobnie jak asystenta rodziny (3/4 etatu). Niewielkie zmiany wystąpiły wśród pozostałych pracowników – ich liczba spadła z 9 w 2022 roku do 8 w 2023 i 2024 roku.

Zmiany te wskazują na stabilność kadrową GOPS w Kołobrzegu, przy jednoczesnym niewielkim spadku liczby etatów w stosunku do roku 2022. Struktura zatrudnienia świadczy o utrzymaniu równowagi pomiędzy personelem kierowniczym, socjalnym i wspierającym, co umożliwia bieżącą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

Tabela 12. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba osób ogółem	17	16	16
Liczba etatów	16,75	15,75	15,75
Kierownicy	1	1	1
Z-ca kierownika	1	1	1
Pracownicy socjalni ogółem	5	5	5
Asystenci rodziny	1	1	1
Pozostali pracownicy	9	8	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Kołobrzegu.

Struktura kadry w GOPS w Kołobrzegu, a w szczególności liczba pracowników socjalnych, odpowiada wymogom Ustawy o pomocy społecznej, biorąc pod uwagę aktualną liczbę mieszkańców Gminy. Utrzymanie takiej proporcji pozwala na zapewnienie odpowiedniego wsparcia rodzinom i osobom samotnie gospodarującym, zgodnie z przyjętymi standardami prawnymi.

W 2024 roku Urząd Gminy realizował szereg działań profilaktycznych i edukacyjnych, których celem było wspieranie rodzin, dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy.

Na terenie Gminy prowadzono kampanie społeczne: „Zachowaj Trzeźwy Umysł” oraz „Dzieciństwo bez Przemocy”, promujące zdrowy styl życia, postawy prospołeczne i bezpieczeństwo dzieci.

W świetlicach wiejskich realizowano program „Moja rodzina moje podwórko moja przyszłość”, obejmujący zajęcia profilaktyczne, edukacyjne i socjoterapeutyczne. Kolejnym ważnym przedsięwzięciem był program „Leśne Ludki”, łączący aktywność fizyczną z elementami relaksacji w otoczeniu przyrody. Ośrodek organizował również półkolonie i wypoczynek letni oraz zimowy w ramach programów „Bezpieczne Ferie i Radosne Wakacje”, w których uczestniczyły dzieci i młodzież, w tym osoby z niepełnosprawnościami.

Podnoszenie kompetencji pracowników stanowiło istotny element działalności GOPS w 2024 roku. Zorganizowano szkolenie z nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych. Odbyły się także specjalistyczne szkolenia dostosowane do potrzeb poszczególnych grup zawodowych: dla wychowawców przedszkoli – „Interwencja w przedszkolu w sytuacji podejrzenia przemocy domowej wobec dziecka”, dla pracowników socjalnych i kuratorów sądowych – „Ustawa Kamilka w codziennej pracy Gminy, pomocy społecznej i sądów”, a dla nauczycieli ze Szkoły Podstawowej w Drzonowie – program „Iskra Odporności”. Dzięki tym działaniom kadra GOPS systematycznie poszerzała wiedzę i umiejętności, co pozwalało skuteczniej odpowiadać na wyzwania związane z pomocą społeczną i przeciwdziałaniem problemom społecznym.

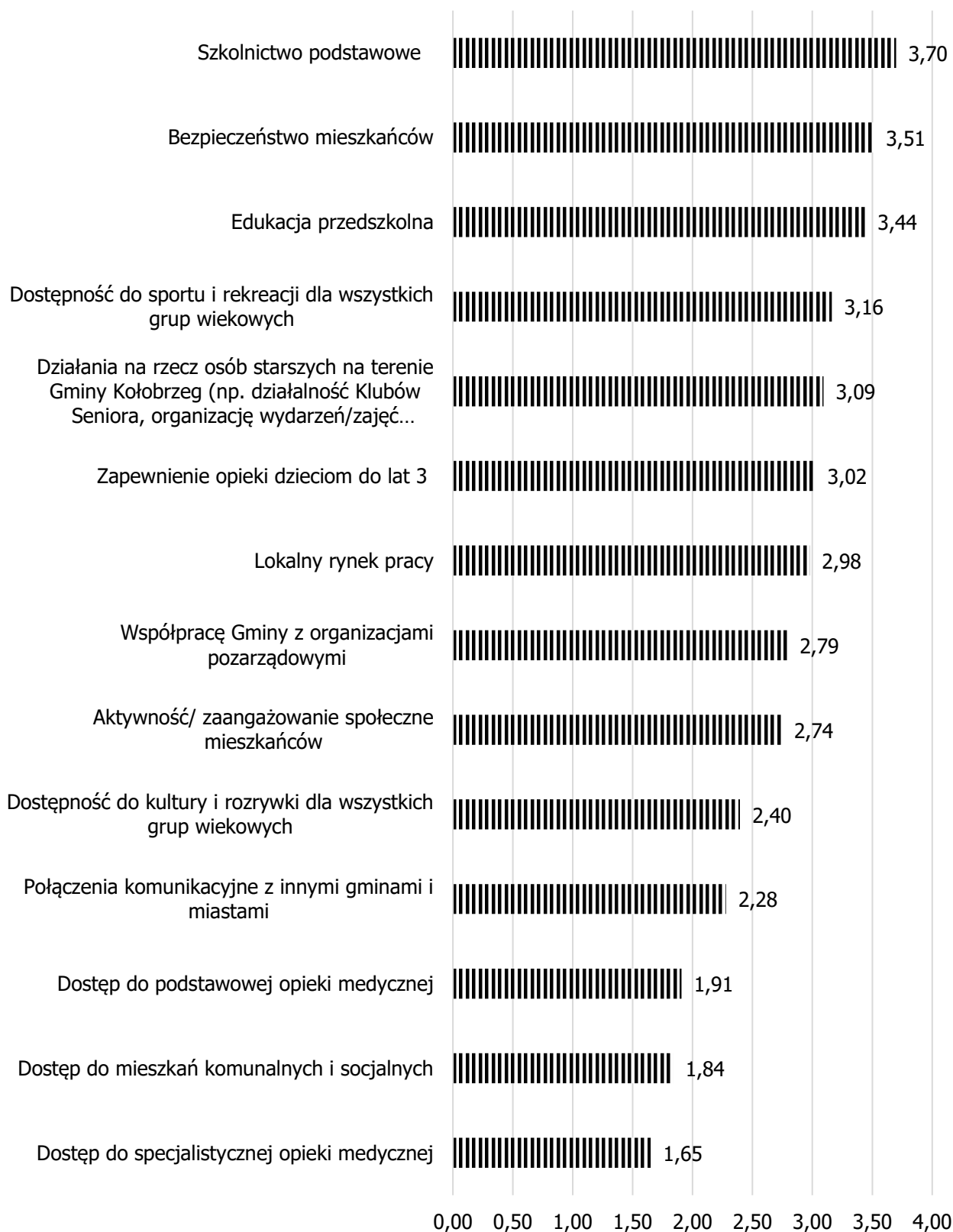

Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Kołobrzeg dostarczają dodatkowych informacji na temat oceny funkcjonowania lokalnego systemu wsparcia społecznego. Respondenci oceniali poszczególne obszary życia społecznego w skali od 1 do 5. Najwyżej oceniono działalność szkół podstawowych (3,70), co wskazuje na wysokie zaufanie do jakości edukacji na poziomie podstawowym oraz satysfakcję z działań podejmowanych w tym zakresie. Na drugim miejscu znalazło się bezpieczeństwo mieszkańców (3,51), a na trzecim edukacja przedszkolna (3,44). Świadczy to o pozytywnej ocenie instytucji odpowiedzialnych za wychowanie i opiekę nad dziećmi oraz o relatywnie wysokim poczuciu bezpieczeństwa wśród społeczności lokalnej.

Jednocześnie ankietowani wskazali także obszary wymagające szczególnej uwagi i dalszego rozwoju. Najniżej oceniono dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (1,65), dostęp do mieszkań komunalnych i socjalnych (1,84) oraz dostęp do podstawowej opieki medycznej (1,91). Wyniki te potwierdzają zdiagnozowane w innych częściach dokumentu deficyty infrastrukturalne i instytucjonalne w zakresie ochrony zdrowia oraz mieszkalnictwa socjalnego i komunalnego. Zestawienie tych danych z działaniami realizowanymi przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej pokazuje, że choć oferta wsparcia jest szeroka i systematycznie rozwijana, to mieszkańcy wciąż oczekują poprawy w obszarach związanych z usługami medycznymi i polityką mieszkaniową.

Rysunek 5. Wyniki badań ankietowych – ocena obszarów życia społecznego i usług publicznych w Gminie Kołobrzeg (skala 1–5)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowego.

2.2.2. GŁÓWNE PROBLEMY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Główne przyczyny obejmowania osób i rodzin pomocą społeczną dotyczą przede wszystkim:

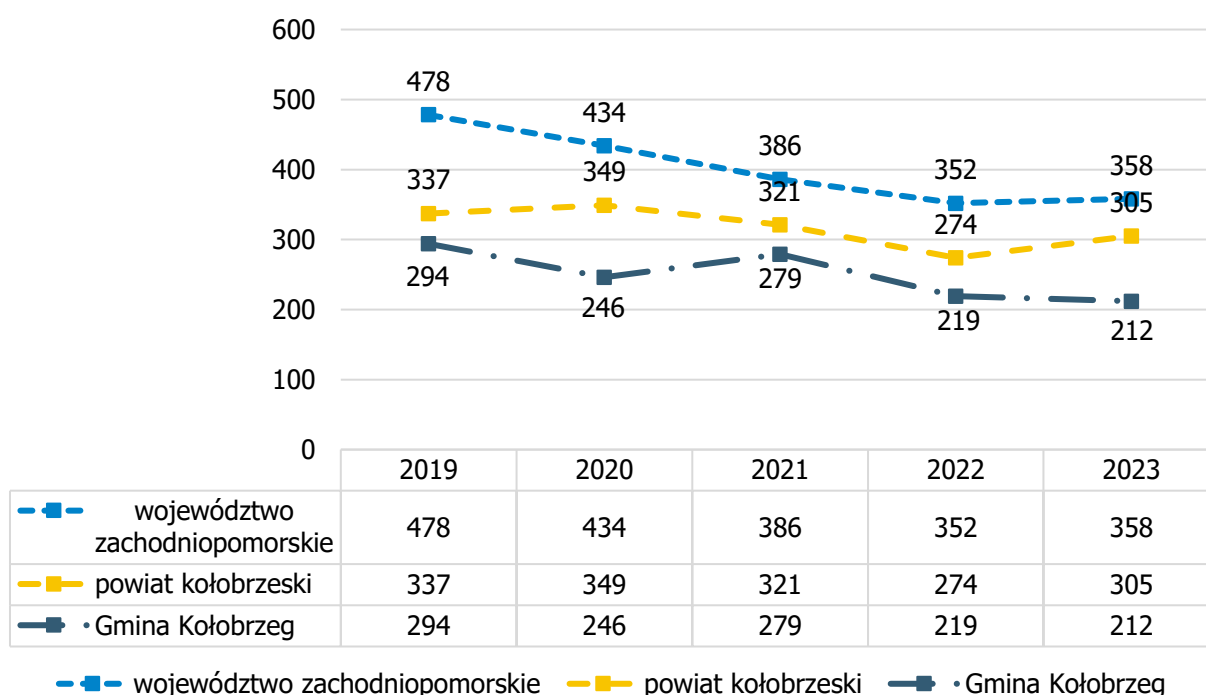
- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy domowej;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych lub niepełnych;
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych ze środków pomocy społecznej przysługuje przy jednoczesnym wystąpieniu ubóstwa oraz co najmniej jednego z wymienionych powyżej powodów (ubóstwo nie może być wyłącznym powodem udzielenia świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej) uzasadniających udzielenie pomocy społecznej:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 1010,00 zł (wysokość rewaloryzowana), zwane dalej "kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej",
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 823,00 zł (wysokość rewaloryzowana), zwane dalej "kryterium dochodowym na osobę w rodzinie",
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwane dalej "kryterium dochodowym rodziny".

W celu zbadania poziomu ubóstwa w Gminie Kołobrzeg zdecydowano się analizę wskaźnika liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Kołobrzeg na tle powiatu kołobrzесьkiego i województwa zachodniopomorskiego w latach 2019-2023. Dane GUS-u wskazują, że w omawianym okresie wskaźnik w Gminie Kołobrzeg przyjmował wartości poniżej średniej dla powiatu i województwa, co wskazuje, że obszar ten odznacza się stosunkowo niską koncentracją przestrzenną zjawiska bezrobocia na tle regionu. W 2019 roku przyjmował on wartość 294, a w kolejnych, za wyjątkiem 2021 roku, miejsce miał stały spadek jego poziomu, aż w 2023 roku osiągnął wartość 212. W latach 2019-2023 jego średnia wartość w Gminie Kołobrzeg wynosiła 250, przy średniej dla powiatu na poziomie 317, a dla województwa – 402. Analiza przytoczonych danych pozwala zakładać, że dotychczas w Gminie Kołobrzeg nie występowała ponadprzeciętna koncentracja ubóstwa, a obecny trend spadkowy pozwala zakładać, że podejmowana dotychczas działania okazały się być skuteczne w poprawie sytuacji życiowej osób i rodzin objętych pomocą społeczną.

Wykres 6. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności Gminy Kołobrzeg na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa tabela prezentuje zestawienie liczby rodzin objętych środowiskową pomocą społeczną w Gminie Kołobrzeg na przestrzeni lat 2022-2024, z podziałem na główne przyczyny trudnej sytuacji życiowej. Dane te wskazują na występowanie znacznych zmian w niektórych obszarach problemowych, co umożliwi ocenę zarówno dynamiki zjawisk społecznych, jak i skuteczność podejmowanych działań interwencyjnych.

Na początku analizowanego okresu w kategorii ubóstwo objętych pomocą społeczną były 42 rodziny. W roku 2023 liczba ta spadła do 37 rodzin, po czym w 2024 roku ponownie wzrosła do 41. Może to świadczyć o nawracaniu części problemów ekonomicznych niektórych rodzin, a co za tym idzie o występowaniu zjawiska chronicznego ubóstwa, utrudniającego trwałą poprawę sytuacji materialnej dotkniętych nim rodzin.

Zjawisko bezdomności stanowi istotny problem społeczny w Gminie Kołobrzeg i mimo że dotyczy ograniczonej liczby osób, to w analizowanym okresie utrzymywało się na stosunkowo wysokim poziomie. W 2022 i 2024 roku pomocy udzielono 9 osobom, natomiast w 2023 roku aż 12. Dane te wskazują, że bezdomność nie ma charakteru incydentalnego, lecz jest powtarzalnym i utrwalonym zjawiskiem wymagającym systemowych działań. Brak poprawy w kolejnych latach potwierdza konieczność dalszego monitorowania sytuacji oraz rozwijania oferty wsparcia ukierunkowanej zarówno na doraźną pomoc, jak i na działania zapobiegawcze i reintegracyjne.

Z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa w 2022 roku wsparciem objętych zostało 8 rodzin, przy czym w kolejnych latach liczba ta systematycznie malała. Wsparcie w tym zakresie w 2024 roku dotyczyło jedynie 4 rodzin. Wsparcie to dotyczy także wielodzietności. W 2022 wsparcie z powodu wielodzietności dotyczyło 5 przypadków, a w kolejnych latach utrzymywało się na stałym poziomie 3 przypadków. Malejąca liczba rodzin objętych omawianą formą wsparcia pozwala zakładać, że jest ono coraz skuteczniej realizowane. Przyczyn tego stanu rzeczy upatrywać należy również w zmianach demograficznych dotyczących modelu funkcjonowania rodziny i coraz rzadziej występującej wielodzietności.

W latach 2022-2024 bezrobocie stanowiło jedną z głównych przyczyn występowania trudnej sytuacji życiowej. W 2022 roku pomocy społecznej z tego tytułu udzielono w 30 przypadkach, po czym w 2023 roku ich liczba zmniejszyła się do 22, aby następnie w 2024 roku ponownie wzrosnąć do 28. Trend ten wskazuje na występowanie korelacji pomiędzy nasilaniem się zjawiska bezrobocia, a ubóstwem, co wskazuje na ich istotną współzależność. Choć w analizowanym okresie miała miejsce nieznaczna poprawa, problem w dalszym ciągu pozostaje istotny i wymaga dalszych działań ukierunkowanych na aktywizację zawodową osób bezrobotnych.

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności wahała się w analizowanym okresie w przedziale od 44 do 48 przypadków. Największa ich liczba wystąpiła w roku 2023, a najniższa – w roku 2022. Niepełnosprawność stanowi wyzwanie, którego stałe przezwyciężenie w wielu przypadkach jest niemożliwe lub skrajnie trudne, w związku z czym konieczne jest podejmowanie działań umożliwiających wzrost efektywności pomocy społecznej w tym zakresie.

Na przestrzeni lat 2022-2024 najczęściej przypadków przyznawania pomocy społecznej dotyczyło długotrwałej lub ciężkiej choroby. W 2022 roku z tego tytułu pomoc przyznano w 107 przypadkach, w 2023 roku – w 117 przypadkach, a w 2024 roku – w 96 przypadkach. Wysoka liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby świadczyć może o występowaniu wysokich potrzeb w zakresie opieki zdrowotnej i wsparcia długoterminowego.

W kategorii bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2022 roku pomocą społeczną objęto 5 rodzin, w 2023 roku – 1 rodzinę, a w 2024 roku – 4 rodziny. Ich niska liczba świadczyć może o skuteczności dotychczas prowadzonych działań w tym zakresie lub o niedostatecznym poziomie zgłaszania występowania problemów, co również wymaga dalszego badania.

W latach 2022 i 2024 pomocą z tytułu występowania przemocy w rodzinie objęta była 1 rodzina, a w 2023 roku – żadna. W tym wypadku również można zakładać, że problem ten w znacznej mierze może być ukrywany i bagatelizowany przez osoby nim dotknięte, co również utrudnia zdiagnozowanie potrzeb w tym zakresie.

Problemem mogącym współwystępować z przemocą w rodzinie jest alkoholizm. W 2022 roku pomocy społecznej z tego tytułu udzielono w 14 przypadkach. Liczba ta wzrosła w 2023 roku, kiedy ich liczba wzrosła do 16, po czym w 2024 roku zmalała do 15. Analiza tych danych wskazuje, że problem alkoholizmu utrzymuje się na relatywnie stałym poziomie, co wskazuje na konieczność rozwoju działań mających na celu profilaktykę.

Liczba rodzin, w których w analizowanym okresie wystąpił problem narkomanii pozostaje stosunkowo niska, ale w ostatnim okresie miejsce miał wzrost. W 2022 roku pomocy społeczna z tego tytułu dotyczyła 1 przypadku, a w kolejnych latach – 2.

Pomoc społeczna dotyczy także osób posiadających trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. W latach 2022-2024 liczba przypadków objętych wsparciem środowiskowym zmalał z 4 do 1.

Z tytułu zdarzeń losowych oraz wystąpienia sytuacji kryzysowych pomocą społeczną w 2024 roku objęto 2 rodziny.

Przedstawione dane wskazują na występowanie znacznej zmienności intensywności zgłaszania potrzeb z zakresu pomocy społecznej w poszczególnych kategoriach na przestrzeni analizowanych lat. Dotyczy to przede wszystkim: ubóstwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałych lub ciężkich chorób oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 13. Powody przyznania pomocy w latach 2022-2024 w Gminie Kołobrzeg

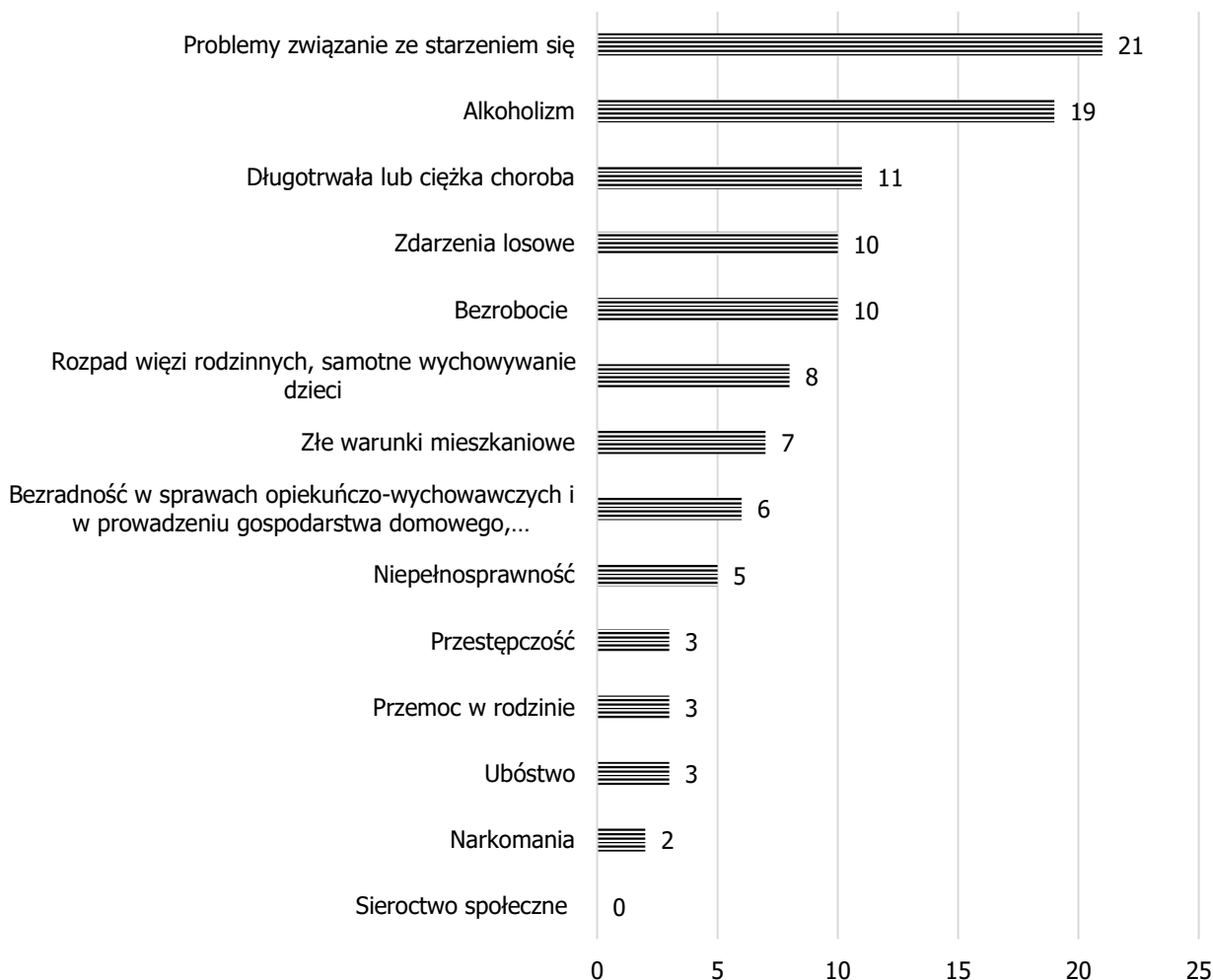
POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	2022	2023	2024
ubóstwo	42	37	41
sieroctwo	0	0	0
bezdomność	9	12	9
potrzeba ochrony macierzyństwa	8	6	4
<i>w tym: wielodzietność</i>	5	3	3
bezrobocie	30	22	28
niepełnosprawność	44	48	46
długotrwała lub ciężka choroba	107	117	96
bezzadność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	5	1	4
<i>w tym: rodziny niepełne</i>	0	0	0
<i>w tym: rodziny wielodzietne</i>	0	0	0
przemoc w rodzinie	1	0	1
alkoholizm	14	16	15
narkomania	1	2	2
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	3	1
zdarzenie losowe	0	0	2
sytuacja kryzysowa	0	0	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS w Kołobrzegu.

Wyniki badań ankietowych potwierdzają występowanie w Gminie Kołobrzeg szeregu problemów społecznych zbieżnych z danymi GOPS. Najczęściej wskazywane były problemy związane ze starzeniem się społeczeństwa (21 wskazań) oraz alkoholizm (19 wskazań), co potwierdza istotną skalę wyzwań w zakresie wsparcia seniorów oraz profilaktyki uzależnień. Najrzadziej ankietowani dostrzegali natomiast takie zjawiska, jak sieroctwo społeczne, narkomania czy przestępczość – każde z nich wskazało od 0 do 3 osób. Dane te uzupełniają diagnozę opartą na sprawozdawczości GOPS i wskazują, że w ocenie mieszkańców najistotniejsze są problemy systemowe o charakterze długotrwałym, które wymagają stałego wsparcia instytucjonalnego i działań profilaktycznych.

Rysunek 6. Najczęściej wskazywane problemy społeczne w Gminie Kołobrzeg w opinii mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

2.2.3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

Na terenie Gminy Kołobrzeg nie funkcjonuje dom pomocy społecznej, ośrodek wsparcia, ośrodek interwencji kryzysowej, nie funkcjonują również noclegownie, ogrzewalnie, ośrodki specjalistycznego poradnictwa, dzienne domy pomocy.

Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej wymaga ścisłej współpracy GOPS z licznymi instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze bezpieczeństwa, wymiaru sprawiedliwości, edukacji, ochrony zdrowia oraz sektora pozarządowego. Dzięki temu możliwe jest zapewnienie mieszkańcom kompleksowej i wielostronnej pomocy, obejmującej zarówno interwencję kryzysową, profilaktykę, jak i długoterminowe formy wsparcia. Poniżej przedstawiono najważniejsze podmioty współpracujące z GOPS w Kołobrzegu oraz zakres ich działań.

Komenda Powiatowa Policji w Kołobrzegu

Policja odgrywa kluczową rolę w interwencjach związanych z przemocą domową, zaniedbaniami oraz innymi sytuacjami kryzysowymi. Funkcjonariusze aktywnie uczestniczą w procedurze „Niebieskiej Karty”, biorą udział w posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych oraz zapewniają bezpieczeństwo ofiarom przemocy. Współpraca z GOPS ma charakter zarówno interwencyjny, jak i profilaktyczny, co pozwala szybciej reagować na zagrożenia i zwiększać ochronę osób szczególnie narażonych.

Prokuratura Rejonowa w Kołobrzegu

Prokuratura wspiera GOPS w zakresie ochrony prawnej osób doświadczających przemocy i zaniedbań. Jej rola obejmuje prowadzenie postępowań karnych wobec sprawców, nadzór nad działaniami organów ścigania oraz podejmowanie decyzji procesowych. Dzięki współpracy z prokuraturą, działania pomocowe mają mocne oparcie w prawie, co zapewnia ich skuteczność i realną ochronę dla ofiar.

Sąd Rejonowy

Sąd rozstrzyga sprawy rodzinne i opiekuńcze, w tym dotyczące ograniczenia lub pozbawienia praw rodzicielskich. Jest ważnym partnerem GOPS w monitorowaniu sytuacji dzieci i rodzin objętych wsparciem. Współpraca umożliwi szybkie reagowanie na poważne kryzysy wychowawcze i rodzinne oraz wdrażanie rozwiązań prawnych służących zabezpieczeniu dobra dziecka.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Komisja współpracuje z GOPS przy prowadzeniu rozmów motywujących osoby uzależnione do podjęcia leczenia, opiniuje wnioski o zobowiązanie do terapii oraz uczestniczy w profilaktyce alkoholowej. Jej działania wspierają rodziny w kryzysie i przyczyniają się do ograniczania negatywnych skutków uzależnień w lokalnej społeczności.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PCPR jest instytucją ponadgminną, która wspiera GOPS szczególnie w zakresie pieczy zastępczej i pomocy osobom z niepełnosprawnościami. Współpraca obejmuje wymianę informacji, organizację szkoleń oraz wspólne działania na rzecz rodzin wymagających kompleksowego wsparcia. Dzięki temu mieszkańcy Gminy mają dostęp do usług o szerszym zasięgu niż tylko lokalny.

placówki oświatowe

Szkoły i przedszkola to ważni partnerzy w zakresie wczesnego rozpoznawania problemów wychowawczych i rodzinnych. Nauczyciele i pedagodzy zgłaszają przypadki wymagające interwencji, wspierają dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz realizują programy profilaktyczne. Dzięki temu profilaktyka i wsparcie mogą docierać bezpośrednio do dzieci i młodzieży.

służba zdrowia

Podmioty lecznicze współpracują z GOPS przy diagnozowaniu problemów zdrowotnych, leczeniu uzależnień oraz wspieraniu osób starszych i przewlekle chorych. Lekarze i pielęgniarki udzielają informacji potrzebnych do planowania działań pomocowych oraz angażują się w kampanie profilaktyczne. Wspólne działania zapewniają spójność pomocy medycznej i społecznej.

sektor pozarządowy

Organizacje pozarządowe stanowią uzupełnienie działań instytucjonalnych GOPS. Prowadzą świetlice, grupy wsparcia i programy profilaktyczne, oferują poradnictwo psychologiczne i prawne oraz integrują lokalne społeczności. Dzięki nim oferta pomocy jest bardziej dostępna i różnorodna, a wsparcie dociera do większej liczby mieszkańców.

Poradnia Leczenia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu „ Progres”

Placówka zapewnia specjalistyczne leczenie odwykowe oraz rehabilitację dla osób uzależnionych i ich rodzin. GOPS kieruje tam mieszkańców z problemem alkoholowym i monitoruje efekty terapii. Współpraca ta zapewnia ciągłość działań pomocowych – od interwencji po leczenie.

Stowarzyszenie Trzeźwości Klub Abstynenta Neptun

Stowarzyszenie prowadzi działania wspierające osoby uzależnione i ich bliskich poprzez organizowanie grup wsparcia, integrację środowisk abstynenckich oraz działania edukacyjne. GOPS współfinansuje inicjatywy i kieruje do nich mieszkańców poszukujących oparcia w trzeźwym środowisku.

Stowarzyszenie Użytkowników Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej oraz ich Rodzin Przyjaciół Feniks

Organizacja wspiera osoby w kryzysach psychicznych i ich rodziny, oferując poradnictwo, konsultacje psychologiczne i grupy samopomocowe. GOPS współpracuje, kierując tam osoby potrzebujące specjalistycznego wsparcia, co wzmacnia system pomocy zdrowia psychicznego w Gminie.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci

Towarzystwo prowadzi zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży. Dzięki współpracy z GOPS dzieci z rodzin w kryzysie mają zapewnione bezpieczne miejsce do nauki i rozwoju, a Gmina finansuje część działalności organizacji.

Fundacja Klucz Nadziei

Fundacja prowadzi punkt konsultacyjny dla osób doświadczających przemocy i kryzysów rodzinnych. Oferuje poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i terapeutyczne, a GOPS kieruje tam osoby wymagające specjalistycznej pomocy. Dzięki temu mieszkańcy mogą liczyć na szybkie i profesjonalne wsparcie.

Hospicjum w Kołobrzegu

Hospicjum świadczy opiekę paliatywną i wspiera rodziny osób nieuleczalnie chorych. GOPS przekazuje środki finansowe na działalność placówki i kieruje tam osoby wymagające kompleksowej opieki. Dzięki temu mieszkańcy mogą korzystać z profesjonalnej pomocy medycznej i emocjonalnej.

światlice wiejskie w Zieleniewie, Przećminie, Rościęcinie i Grzybowie

Światlice stanowią lokalne centra działań profilaktycznych, edukacyjnych i socjoterapeutycznych. Prowadzone są tam zajęcia w ramach programów takich jak „Moja rodzina moje podwórko moja przyszłość”, a także półkolonie zimowe i letnie. GOPS organizuje i finansuje działalność świetlic, oferując dzieciom i młodzieży bezpieczne miejsce integracji, rozwoju i wsparcia.

W Gminie Kołobrzeg, mimo braku własnych, odrębnych zasobów instytucjonalnych w zakresie pomocy społecznej, mieszkańcy mają zapewniony dostęp do pełnego wachlarza usług i wsparcia dzięki rozbudowanemu systemowi instytucji działających na poziomie powiatu kołobrzесьkiego.

Model oparty na korzystaniu z powiatowych zasobów, mimo że nie zapewnia dedykowanych instytucji wyłącznie w Gminie Kołobrzeg, gwarantuje wysoki poziom usług oraz elastyczność w dostosowywaniu działań do bieżących potrzeb lokalnej społeczności. Takie rozwiązanie jest zgodne z przepisami Ustawy o pomocy społecznej i pozwala na skuteczną realizację zadań w obszarze wsparcia rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Zróznicowana sieć wsparcia społecznego w Gminie i powiecie tworzy solidne fundamenty do dalszej integracji usług pomocowych. Dotychczasowa struktura, oparta głównie na współpracy GOPS z instytucjami powiatowymi, wymaga jednak większej koordynacji, zwłaszcza w kontekście zmieniających się potrzeb mieszkańców. Utworzenie Centrum Usług Społecznych w Kołobrzegu pozwoliłoby na scentralizowanie i lepsze zarządzanie dostępem do usług społecznych na poziomie

lokalnym. CUS umożliwiłyby bardziej zintegrowane i spersonalizowane wsparcie dla osób i rodzin, jednocześnie zwiększając efektywność wykorzystania zasobów instytucjonalnych. To kierunek zgodny z ideą nowoczesnej polityki społecznej, opartej na kompleksowym podejściu do potrzeb człowieka i budowaniu lokalnej samodzielności w świadczeniu usług.

2.2.4. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu realizuje zadania ustawowe w zakresie udzielania wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc społeczna świadczona jest w formie zasiłków pieniężnych, usług opiekuńczych, pomocy rzeczowej, posiłków oraz poradnictwa i pracy socjalnej, zgodnie z zapisami Ustawy o pomocy społecznej.

W latach 2022–2024 intensywność korzystania z poszczególnych form pomocy społecznej w Gminie Kołobrzeg charakteryzowała się umiarkowaną zmiennością, przy jednoczesnym zachowaniu ciągłości wsparcia dla grup najbardziej potrzebujących.

W odniesieniu do zasiłków stałych, liczba świadczeń utrzymywała się na zbliżonym poziomie. W 2022 roku wynosiła 29, w 2023 – 31 oraz ponownie 29 w 2024 roku. Dane te potwierdzają stabilny charakter tego rodzaju pomocy, kierowanej do osób trwale niezdolnych do pracy. Odmienną dynamikę odnotowano w przypadku zasiłków okresowych, których liczba wzrosła z 32 w 2022 roku do 36 w 2023, a następnie do 42 w 2024 roku, co może świadczyć o zwiększonych potrzebach związanych z czasowymi trudnościami bytowymi gospodarstw domowych.

Świadczenia związane ze schronieniem przyznawane były sporadycznie – 4 w 2022 roku oraz po 1 przypadku w latach 2023 i 2024, co wskazuje na jednostkowe sytuacje zagrożenia bezdomnością. Wyraźnie większe znaczenie miały świadczenia w postaci posiłków, których liczba kształtowała się na wysokim poziomie: 44 w 2022 roku, 51 w 2023 oraz 41 w 2024 roku. W strukturze tej pomocy istotny udział miały dzieci, odpowiednio 10 w 2022 roku, 8 w 2023 i 5 w 2024 roku, co podkreśla znaczenie wsparcia żywieniowego w polityce społecznej Gminy.

W zakresie usług opiekuńczych utrzymywał się relatywnie stabilny poziom świadczeń: 16 w 2022 roku, 19 w 2023 i 17 w 2024 roku. Nie realizowano natomiast usług o charakterze specjalistycznym związanych z zaburzeniami psychicznymi. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń losowych w analizowanym okresie nie były przyznawane.

Najliczniejszą kategorię stanowiły inne zasiłki celowe i pomoc w naturze, których liczba wahała się od 110 w 2022 roku, przez 113 w 2023, do 100 w roku 2024. Dane te potwierdzają ich istotną rolę w systemie wsparcia, związaną z bieżącymi potrzebami mieszkańców.

Podsumowując, w latach 2022–2024 system pomocy społecznej w Gminie Kołobrzeg cechował się stabilnością w zakresie świadczeń stałych i usług opiekuńczych, przy równoczesnym wzroście liczby zasiłków okresowych. Największe znaczenie ilościowe miały inne zasiłki celowe i pomoc w naturze oraz świadczenia w postaci posiłków, co wskazuje na istotną rolę tych form wsparcia w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb socjalnych mieszkańców.

Tabela 14. Liczba beneficjentów, którym przyznano poszczególne świadczenia w Gminie Kołobrzeg w latach 2022–2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
zasiłki stałe – ogółem	29	31	29
zasiłki okresowe - ogółem	32	36	42
schronienie	4	1	1
posiłek	44	51	41
w tym dla: dzieci	10	8	5
usługi opiekuńcze - ogółem	16	19	17
w tym: specjalistyczne (z zaburzeniami psychicznymi)	0	0	0
zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	0	0
inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	110	113	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS w Kołobrzegu.

Zgodnie z art. 45 ust. 1–4 Ustawy o pomocy społecznej, praca socjalna stanowi jeden z najważniejszych elementów pomocy społecznej, stanowiący niematerialną formę wsparcia ukierunkowaną na poprawę funkcjonowania w wymiarze społecznym i zawodowym osób zagrożonych wykluczeniem. Celem pracy socjalnej jest nie tylko doraźna pomoc, ale przede wszystkim wzmocnienie samodzielności klientów poprzez rozwój ich kompetencji i zasobów wewnętrznych. Poradnictwo stanowi integralny element tej pracy wspierając podejmowanie samodzielnych decyzji oraz wdrażanie zmian w życiu osobistym, rodzinnym i zawodowym.

Analiza wskaźnikowa pracy socjalnej w Gminie Kołobrzeg na przestrzeni lat 2022-2024 wskazuje na znaczne zróżnicowanie intensywności działań w poszczególnych latach. Wskaźnik pracy socjalnej w 2022 roku przybrał wartość 163,57%, po czym w 2023 roku opadł do poziomu 141,96%. W ostatnim analizowanym roku jego wartość natomiast ponownie wzrosła do 171,01%. Zmiany te

wynikać mogą zarówno z reorganizacji sposobu dokumentowania pracy socjalnej, jak i z zmiennego obciążenia pracowników czy wzrostu zapotrzebowania na indywidualne wsparcie w danym okresie.

Liczba rodzin, którym w analizowanym okresie przyznano świadczenia, wskazuje na występowanie nieznacznych wahań. W 2022 roku wsparciem objętych było 140 rodzin, w 2023 roku – 143, a w roku 2024 – 138. Należy zwrócić jednak uwagę, że w tym czasie liczba rodzin, którym przyznano świadczenia utrzymywała się na stosunkowo wysokim poziomie. Świadczyć to może o wysokiej dostępności usług w tym zakresie oraz potencjalnie o pogłębiających się problemach w wymiarze społeczno-ekonomicznych wśród ludności lokalnej.

Łączna roczna liczba działań z zakresu pracy socjalnej (obejmującej m.in. interwencje, wizyty czy porady) wahała się w analizowanym okresie w przedziale 203-236. W 2022 roku w ramach pracy socjalnej wykonano 229 działań, w 2023 roku – 203, a w 2024 roku – 236. Wahana te świadczyć mogą o złożoności problematyki potrzeb beneficjentów pomocy społecznej, obejmującej m.in. stopień skomplikowania przypadków, wymagających czasochłonnnych interwencji.

Analiza danych z lat 2022-2024 wskazują na znaczną intensywność wykonywanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu pracy socjalnej oraz relatywnej stałej liczby rodzin, którym przyznawano w tym czasie świadczenia.

Tabela 15. Liczba beneficjentów, którym przyznano poszczególne świadczenia w Gminie Kołobrzeg w latach 2020–2022

ROK	2022	2023	2024
Wskaźnik pracy socjalnej	163,57%	141,96%	171,01%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	140	143	138
Praca socjalna ogółem	229	203	236

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS w Kołobrzegu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu realizuje także zadania wynikające z Ustawy o świadczeniach rodzinnych. Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie.

Osobie otrzymującej zasiłek rodzinny mogą przysługiwać również następujące dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka,

- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
- dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania.

Analiza danych z lat 2022-2024 w większości przypadków wskazuje na występowanie trendu spadkowego pod względem liczby przyznawanych świadczeń. W 2022 roku przyznano łącznie 2 658 świadczeń rodzinom, które spełniały kryterium dochodowe. W 2023 roku liczba ta spadła do 1 958, a w 2024 roku – do 1 516. Świadczyć to może przede wszystkim o poprawie sytuacji ekonomicznej rodzin oraz o spadku liczby dzieci w gospodarstwach domowych kwalifikujących się do wsparcia.

Potwierdza to także dynamiczny spadek przyznawanych świadczeń z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej. W 2022 roku przyznano 397 dodatków z tego tytułu, w 2023 roku – 316, a w 2024 roku – 246.

W 2022 roku przyznano łącznie 11 świadczeń w postaci dodatku z tytułu urodzenia dziecka. W kolejnym roku liczba ta spadła do 4, po czym w 2024 roku wzrosła do 9. W analizowanym okresie stale zmniejszała się liczba przyznawanych dodatków z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego. Na początku analizowanego okresu przyznano 65 świadczeń z tego tytułu, a pod jego koniec – 39.

W tym czasie doszło także do zauważalnego spadku przyznawanych świadczeń w postaci dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka. W 2022 roku z tego tytułu przyznano 239 świadczeń, w 2023 roku – 189, a w 2024 roku – 96.

W 2022 przyznano łącznie 125 dodatków z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego. Ich liczba w kolejnych latach spadała do poziomu 82 świadczeń w 2024 roku.

W analizowanym okresie miejsce miały wahania w zakresie przyznawanych dodatków z tytułu rozpoczęcia nowego roku szkolnego, których liczba oscylowała w przedziale od 228 w 2024 roku do 301 w 2023 roku.

W tym czasie dochodziło także do dynamicznego zmniejszenia liczby przyznawanych dodatków z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania. W 2022 roku z tego tytułu przyznano 443 świadczenia, w 2023 roku – 340, a w 2024 roku – 250.

Podsumowując, dane za lata 2022–2024 wskazują na wyraźne zmniejszenie liczby wypłacanych świadczeń rodzinnych w większości kategorii. Tendencje te mogą być wynikiem spadku liczby

uprawnionych rodzin, zmian w sytuacji materialnej mieszkańców, jak również efektów demograficznych i migracyjnych. Sytuacja ta wymaga dalszego monitorowania, by odpowiednio dostosować narzędzia wsparcia do aktualnych potrzeb lokalnej społeczności.

Tabela 16. Liczby i kwoty wypłaconych świadczeń w latach 2022–2024

WYSZCZEGÓLNIENIE - LICZBA (ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ)	2022	2023	2024
Zasiłek rodzinny	2658	1958	1516
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	11	4	9
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,	65	60	39
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	239	189	96
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	125	92	82
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	267	301	228
Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej.	397	316	246
Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	443	340	250

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Kołobrzegu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu realizuje zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych, obejmujące również świadczenia opiekuńcze. Instrumenty te ukierunkowane są na wsparcie osób, które z uwagi na stan zdrowia, niepełnosprawność bądź konieczność sprawowania opieki nad członkiem rodziny nie mogą podjąć aktywności zawodowej lub wymagają stałej pomocy w codziennym funkcjonowaniu.

W latach 2022-2024 miejsce miały nieznaczne wahania pod względem liczby wypłacanych zasiłków pielęgnacyjnych. W 2022 roku z tego tytułu wypłacono 1 663 świadczenia, w 2023 roku – 1 623 a w roku 2024 – 1 669. Środki te przeznaczone są głównie dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz seniorów.

W analizowanym okresie doszło do zmniejszenia liczby realizowanych świadczeń pielęgnacyjnych. W 2022 roku ich liczba wynosiła 670, a w 2024 roku – 537.

Na przestrzeni lat 2022-2024 nie realizowano świadczeń obejmujących specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna.

Dane z analizowanego okresu wskazują, na malejące zapotrzebowanie na świadczenia pielęgnacyjne oraz wahające się zapotrzebowanie na zasiłki pielęgnacyjne.

Tabela 17. Wsparcie dla osób korzystających ze świadczeń opiekuńczych w latach 2022–2024

WYSZCZEGÓLNIENIE - LICZBA (ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ)	2022	2023	2024
Zasiłek pielęgnacyjny	1663	1623	1669
Świadczenie pielęgnacyjne	670	639	537
Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	0
Zasiłek dla opiekuna	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Kołobrzegu.

Fundusz alimentacyjny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu realizuje zadania związane z wypłatą świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmuje działania wobec dłużników alimentacyjnych, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W 2022 roku ze świadczeń funduszu alimentacyjnego skorzystało 47 rodzin. W tym czasie wydano 46 decyzji administracyjnych dotyczących przyznania uprawnień do omawianego typu świadczeń. GOPS w Kołobrzegu prowadził wówczas 185 postępowań dotyczących ściągnięcia zadłużenia wobec 185 dłużników alimentacyjnych (138 z funduszu alimentacyjnego, 47 z zaliczki alimentacyjnej).

W 2023 roku doszło do zmniejszenia liczby rodzin korzystających ze świadczeń funduszu alimentacyjnego z 47 do 42. Na niezmiennym poziomie utrzymała się natomiast liczba wydanych decyzji administracyjnych. W owym czasie Ośrodek prowadził postępowanie wobec 183 dłużników alimentacyjnych (139 z funduszu alimentacyjnego, 44 z zaliczki alimentacyjnej), którego celem było ściągnięcie należnego zadłużenia.

W 2024 roku liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego wzrosła z 42 do 46. Doszło także do znacznego wzrostu liczby wydanych decyzji administracyjnych, których liczba wyniosła 59. W tym czasie prowadzono 183 postępowania wobec dłużników alimentacyjnych (139 z funduszu alimentacyjnego, 44 z zaliczki alimentacyjnej).

Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w Gminie Kołobrzeg w latach 2022–2024 charakteryzowała się stabilnym poziomem wsparcia dla rodzin, przy jednoczesnych niewielkich wahaniach liczby świadczeniobiorców. Widoczna była zmienność w zakresie liczby wydawanych decyzji administracyjnych, która przez pewien czas utrzymywała się na stałym poziomie, a następnie wyraźnie wzrosła. Liczba postępowań wobec dłużników alimentacyjnych pozostawała zasadniczo niezmienna, co potwierdza utrwalony charakter problemu zaległości alimentacyjnych w Gminie. Równie stabilna była struktura dłużników, z wyraźną przewagą osób zadłużonych wobec funduszu w stosunku do zobowiązanych do zwrotu zaliczki. Całość danych wskazuje na potrzebę

dalszego wzmocnienia działań windykacyjnych i administracyjnych, przy jednoczesnym zachowaniu stabilności w udzielaniu wsparcia rodzinom wymagającym tego typu pomocy.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny (KDR) to forma wsparcia dla rodzin wychowujących co najmniej troje dzieci, niezależnie od poziomu dochodów. Uprawnia ona do szeregu ulg i zniżek w instytucjach publicznych i prywatnych na terenie całego kraju. Karta przyznawana jest bezpłatnie – rodzicom na czas nieokreślony, a dzieciom do ukończenia 18. roku życia lub do zakończenia nauki, maksymalnie do ukończenia 25. roku życia.

W 2022 roku w Gminie Kołobrzeg przyjęto 93 wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny oraz przyznano w tym czasie 190 Kart. W roku 2023 liczba złożonych wniosków spadła do 91, a liczba przyznanych Kart Dużej Rodziny do 177. W 2024 roku liczba przyjętych wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny wyniosła 62, a liczba przyznanych Kart – 111.

W Gminie Kołobrzeg obserwuje się w ostatnich latach wyraźny spadek liczby składanych wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny oraz przyznawanych Kart. Świadczyć to może o stopniowym nasyceniu populacji lokalnej posiadanymi Kartami oraz o spadającej liczbie rodzin uprawnionych do jej posiadania.

Mimo mniejszej liczby nowych wniosków, realizacja zadania przebiega systematycznie i zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Karta w dalszym ciągu stanowi ważne narzędzie wspierające politykę prorodzinną Gminy, przyczyniając się do poprawy sytuacji ekonomicznej i społecznej wielodzietnych rodzin.

2.2.5 PRZEMOC DOMOWA I UZALEŻNIENIA, BEZDOMNOŚĆ

Zjawisko przemocy domowej pozostaje jednym z kluczowych wyzwań społecznych w Gminie Kołobrzeg, wymagającym stałej, skoordynowanej odpowiedzi instytucjonalnej. Ramy prawne organizacyjne lokalnego systemu przeciwdziałania wyznacza „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kołobrzeg na lata 2023–2026”. Program, wdrożony w związku z nowelizacją krajowych przepisów, porządkuje definicje i procedury (w tym „Niebieskie Karty”), rozszerza katalog form przemocy (m.in. o przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc) oraz wzmocnia obowiązki współpracy między podmiotami lokalnymi. Stanowi on podstawę do prowadzenia działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych, a także do monitorowania sytuacji rodzin i skuteczności zastosowanych rozwiązań w całym okresie 2023–2026.

Kluczową rolę w systemie wsparcia odgrywa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, funkcjonujący w Gminie od 2011 roku. Zespół koordynuje działania wielu instytucji, diagnozuje problem przemocy, inicjuje interwencje, a także powołuje grupy robocze. Te ostatnie opracowują plany pomocy w indywidualnych przypadkach i monitorują sytuację rodzin, w których występuje przemoc. Dzięki współpracy przedstawicieli pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, sądu, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i kuratorów sądowych możliwe jest wszechstronne wsparcie osób pokrzywdzonych i podejmowanie działań wobec sprawców przemocy.

Szczególnym narzędziem pracy Zespołu pozostaje procedura „Niebieskiej Karty”, która pozwala formalnie rozpoznać i reagować na przypadki przemocy. W latach 2022–2024 członkowie Zespołu regularnie wszczynali procedury, integrowali działania instytucji, prowadzili interwencje w środowiskach zagrożonych oraz rozpowszechniali informacje o dostępnych formach pomocy. Każdego roku powoływano grupy robocze, które monitorowały sytuację rodzin, opracowywały indywidualne plany pomocy i podejmowały działania wobec osób stosujących przemoc. W roku 2024 wszczęto 25 procedur Niebieskie Karty, w tym 19 w rodzinach z problemem alkoholowym. W związku z powyższym odbyło się ok. 50 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz ok. 90 posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych

W analizowanym okresie dużą wagę przywiązywano także do zapewnienia dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. Osoby doświadczające przemocy, sprawcy oraz rodziny dotknięte problemem uzależnień mogły korzystać ze wsparcia psychologów, terapeutów, doradców rodzinnych oraz specjalistów z zakresu przeciwdziałania przemocy. Istotne miejsce zajmował Gminny Punkt Wspierania Rodziny, a także współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi placówki wsparcia i poradnictwo.

Podsumowując, analiza lat 2022–2024 wskazuje, że w Gminie Kołobrzeg utrzymuje się realny problem przemocy domowej, na który odpowiada rozbudowany system instytucjonalny. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych, prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” oraz zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy stanowią podstawę lokalnej polityki przeciwdziałania przemocy. W kolejnych latach kluczowe będzie dalsze rozwijanie profilaktyki i edukacji społecznej, zwiększanie dostępności wsparcia terapeutycznego oraz intensyfikacja działań wobec sprawców przemocy.

Problem uzależnień w Gminie Kołobrzeg pozostaje jednym z kluczowych wyzwań społecznych, obejmując zarówno alkoholizm, narkomanię, jak i rosnące uzależnienia behawioralne. Według Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania

Narkomanii w Gminie Kołobrzeg na lata 2025–2028 oraz raportów o stanie Gminy, szacuje się, że na terenie Gminy około 200 osób jest uzależnionych od alkoholu, blisko 400 dorosłych żyje w otoczeniu alkoholika, a kolejne 400 dzieci wychowuje się w rodzinach dotkniętych tym problemem. Dodatkowo 500–700 mieszkańców pije w sposób szkodliwy, a około 530 osób doświadcza przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym.

Podstawą działań Gminy jest wspomniany program, który stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki i redukcji szkód zdrowotnych i społecznych związanych z uzależnieniami. Dokument ten zakłada m.in. ograniczanie dostępności alkoholu, finansowanie terapii odwykowych, prowadzenie działań profilaktycznych w szkołach i świetlicach, wspieranie rodzin oraz rozwój oferty terapeutycznej. Jego realizacja opiera się na współpracy wielu podmiotów, w tym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, szkół, placówek zdrowotnych i organizacji pozarządowych.

W systemie tym szczególną rolę pełni Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kołobrzegu, która inicjuje i koordynuje lokalne działania profilaktyczne, opiniuje wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu, prowadzi rozmowy motywujące z osobami nadużywającymi alkoholu oraz kieruje sprawy do sądu w celu zobowiązania do leczenia odwykowego. W latach 2022–2024 odbyło się łącznie 45 posiedzeń Komisji, a jej członkowie aktywnie uczestniczyli także w procedurze Niebieskiej Karty.

Równolegle Gmina rozwijała dostępność terapii poprzez współpracę z poradniami „Progres” i „Remedium”, obejmując pomocą kilkadziesiąt osób rocznie, w tym także osoby współuzależnione i dzieci z syndromem DDA. Działania profilaktyczne koncentrowały się głównie na dzieciach i młodzieży – finansowano programy edukacyjne w szkołach („Jak radzić sobie ze złością”, „Unplugged”, „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”), zajęcia socjoterapeutyczne w świetlicach wiejskich oraz letnie i zimowe półkolonie. Wsparcie otrzymywały także środowiska abstynenckie, m.in. Klub Abstynenta „Neptun”, a mieszkańcy mogli korzystać z poradnictwa psychologicznego i psychiatrycznego oferowanego przez organizacje pozarządowe.

Analiza lat 2022–2024 pokazuje, że Gmina prowadziła szerokie i zróżnicowane działania – od terapii i interwencji, przez profilaktykę w szkołach, po wsparcie rodzin i środowisk lokalnych. Dane zawarte w programie oraz raportach o stanie Gminy potwierdzają jednak, że problem uzależnień utrzymuje się na wysokim poziomie. Szczególnie niepokojące są wyniki badań z 2024 roku, wskazujące na łatwy dostęp młodzieży do alkoholu i papierosów, pierwsze kontakty z narkotykami, a także nasilające się uzależnienia behawioralne, takie jak hazard czy nadmierne korzystanie z internetu. Wszystko to potwierdza konieczność dalszego wzmacniania działań profilaktycznych i poszerzania oferty specjalistycznej pomocy w kolejnych latach.

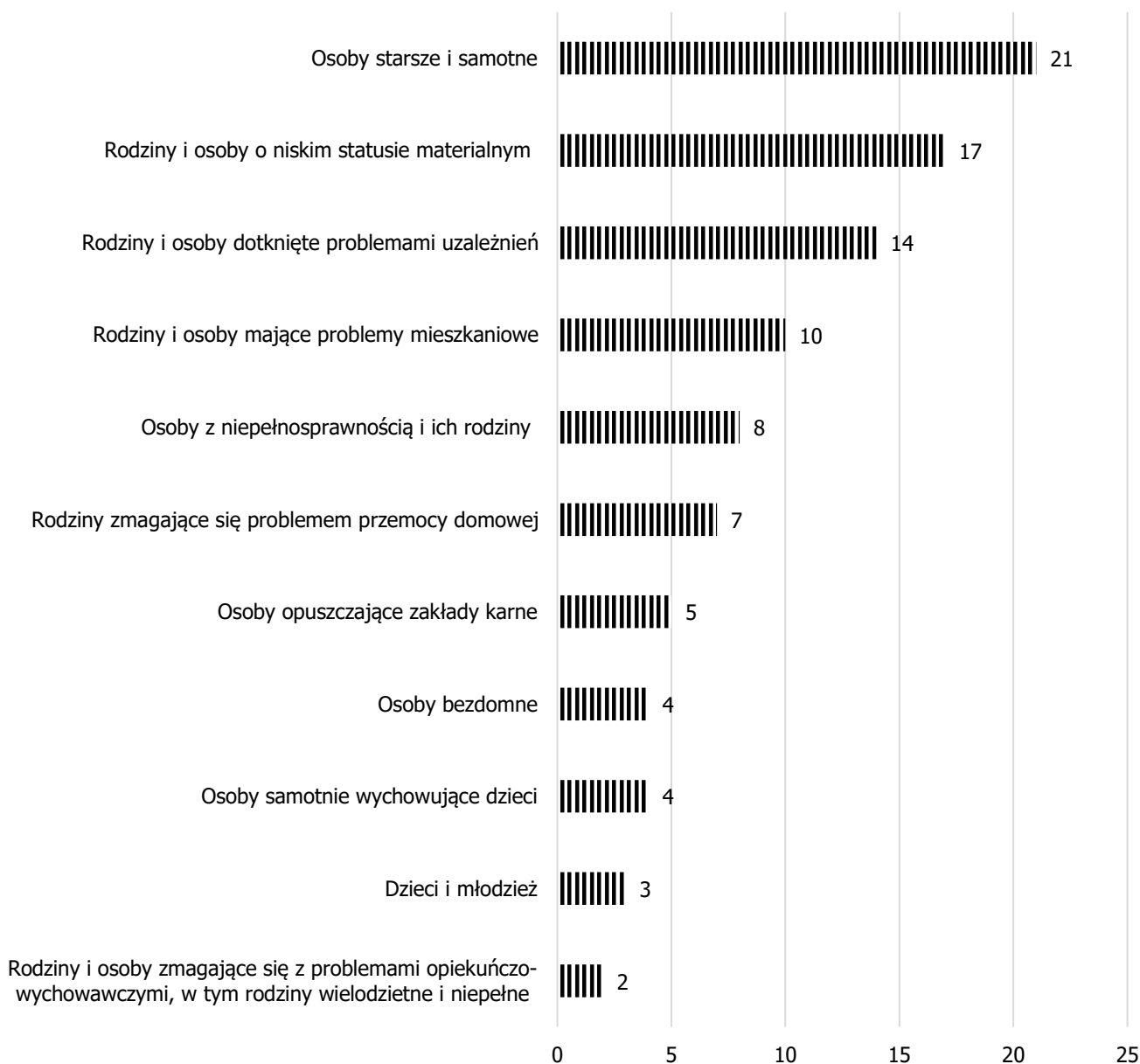

Problem bezdomności w Gminie Kołobrzeg, choć liczbowo nie jest dominujący, pozostaje zauważalny i wymaga systemowego podejścia. Szczególnym wyzwaniem jest brak własnej infrastruktury w postaci ogrzewalni, noclegowni czy schroniska, co ogranicza możliwości zapewnienia natychmiastowej pomocy osobom znajdującym się w kryzysie bezdomności, zwłaszcza w okresie zimowym. Obecnie wsparcie koncentruje się głównie na działaniach interwencyjnych i kierowaniu osób bezdomnych do instytucji w sąsiednich Gminach lub powiecie, co nie zawsze jest wystarczające. Wobec powyższego zasadne jest podjęcie działań w kierunku stworzenia lokalnych form wsparcia, a także rozwijanie profilaktyki, aby ograniczyć ryzyko utraty miejsca zamieszkania wśród osób zagrożonych bezdomnością.

Wyniki badań ankietowych potwierdzają skalę omawianych zjawisk. Najczęściej wskazywaną grupą szczególnie narażoną na wykluczenie społeczne okazali się osoby starsze i samotne (23 wskazania) oraz rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (17 wskazań). Często podkreślano także zagrożenie związane z uzależnieniami, które dotyczą całe rodziny (13 wskazań). Znacznie rzadziej respondenci wskazywali na problemy dzieci i młodzieży (3 wskazania) czy rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi (0 wskazań), co może świadczyć o postrzeganiu tych zjawisk jako mniej powszechnych lub mniej dostrzegalnych w lokalnej społeczności. Uzyskane wyniki korespondują z przedstawioną diagnozą – zwłaszcza w zakresie utrzymującej się wagi problemów osób starszych, ubóstwa i uzależnień, które w opinii mieszkańców stanowią główne czynniki ryzyka wykluczenia społecznego w Gminie Kołobrzeg.

Rysunek 7. Opinie mieszkańców na temat grup zagrożonych wykluczeniem społecznym w Gminie Kołobrzeg

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

2.2.6. WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA

Wspieranie rodziny i piecza zastępcza stanowią kluczowy obszar działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu, którego zadaniem jest zarówno wzmacnianie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i zapewnienie opieki dzieciom pozbawionym właściwego wsparcia w rodzinach biologicznych. Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Gminy zobowiązane są do podejmowania działań profilaktycznych, wspierających oraz do partycypowania w kosztach utrzymania dzieci w pieczy. W Gminie Kołobrzeg zadania te są

realizowane w oparciu o Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024–2026, który określa cele i priorytety działań na rzecz rodzin, w tym szczególnie tych zagrożonych dysfunkcjami.

Pomoc rodzinom koncentruje się przede wszystkim na świadczeniach socjalnych, które mają zapewnić minimalne bezpieczeństwo materialne. W latach 2022–2024 liczba rodzin objętych wsparciem GOPS w tym zakresie pozostawała stabilna. W 2024 roku 214 rodzin korzystało ze świadczeń rodzinnych, w tym 90 rodzin pobierało zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, 149 osób otrzymywało zasiłek pielęgnacyjny, a 61 świadczenie pielęgnacyjne. Udzielano także jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka – w 2024 roku skorzystało z nich 20 rodzin, a 15 rodzin pobierało świadczenie rodzicielskie. Stałym elementem systemu pomocy pozostają także świadczenia alimentacyjne, z których w 2024 roku korzystało 46 rodzin. Należy podkreślić, że pomoc z funduszu alimentacyjnego stanowi istotny instrument wsparcia dla rodzin samotnie wychowujących dzieci, w których drugi rodzic uchyla się od obowiązku alimentacyjnego.

Oprócz świadczeń rodzinnych istotne znaczenie miały dodatki celowe, które odpowiadały na aktualne wyzwania społeczno-gospodarcze. Dodatek mieszkaniowy wspierał rodziny mające trudności z utrzymaniem lokali, natomiast dodatek osłonowy i gazowy wprowadzono jako narzędzia osłabiające skutki kryzysu energetycznego i wzrostu kosztów życia w latach 2022–2023. Realizacja tych świadczeń wymagała od pracowników GOPS dodatkowych działań administracyjnych, jednak miała kluczowe znaczenie dla utrzymania stabilności budżetów gospodarstw domowych. Szczególnym zadaniem, które pojawiło się w tym okresie, było także zapewnienie wsparcia obywatelom Ukrainy. Uchodźcy korzystali zarówno z pomocy materialnej, jak i organizacyjnej, a obowiązki w tym zakresie spoczywały również na gminnym systemie pomocy społecznej.

Centralną postacią systemu wspierania rodziny pozostaje asystent rodziny. Jego praca koncentruje się na rodzinach, w których występują trudności opiekuńczo-wychowawcze, problemy wychowawcze lub kryzysy życiowe. Asystent pomaga w codziennym funkcjonowaniu – wspiera rodziców w prowadzeniu gospodarstwa domowego, wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, a także uczy planowania budżetu domowego. Towarzyszy rodzinom w procesie wychowawczym, motywuje do podejmowania działań naprawczych i wspiera w kontaktach z instytucjami, takimi jak szkoły, poradnie czy sądy. W latach 2022–2024 liczba rodzin objętych wsparciem asystenta wzrosła z 7 w 2022 roku, przez 8 w 2023, do 9 w 2024 roku. Dane te wskazują na stałe zapotrzebowanie na tego rodzaju wsparcie i dowodzą, że w Gminie istnieje grupa rodzin wymagających długofalowej i kompleksowej pomocy.

Poza wsparciem materialnym i pracą asystenta rodziny istotną częścią systemu są działania o charakterze specjalistycznym. Na terenie Gminy funkcjonuje punkt wsparcia psychologicznego,

w którym prowadzone są konsultacje i porady dla osób doświadczających przemocy, uzależnień czy trudności wychowawczych. Tylko w 2023 roku udzielono tam 193 konsultacji specjalistycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy, a w 2024 roku liczba konsultacji wzrosła do 230.

Dodatkowo organizacje pozarządowe realizowały poradnictwo psychologiczne dla dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym – w 2022 roku zrealizowano 165 takich porad, a w kolejnych latach wsparcie utrzymywało się na podobnym poziomie.

Na szczególną uwagę zasługuje również współpraca GOPS z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie pieczy zastępczej. Zadaniem Gminy jest nie tylko wspieranie rodzin biologicznych, lecz także partycypowanie w kosztach pobytu dzieci umieszczonych w pieczy. W latach 2022–2024 liczba dzieci w pieczy wzrosła z 8 do 11, co świadczy o utrzymującym się problemie niewydolności wychowawczej części rodzin. Równocześnie wzrosła liczba rodzin zastępczych – z 5 w 2022 roku do 7 w latach 2023 i 2024.

Tabela 18. Dzieci i rodziny w pieczy zastępczej oraz koszty ponoszone przez Gminę w latach 2022–2024

Rok	Liczba dzieci w pieczy zastępczej	Liczba rodzin zastępczych	Koszty (zł)
2022	8	5	81 495
2023	10	7	92 019
2024	11	7	83 813

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Kołobrzegu.

Wydatki Gminy na pieczę zastępczą w analizowanym okresie wynosiły średnio ok. 80–90 tys. zł rocznie. Choć koszty te są relatywnie stabilne, zauważalny jest wzrost liczby dzieci objętych pieczą, co stanowi sygnał o konieczności dalszego rozwijania działań wspierających rodziny biologiczne. Warto dodać, że w latach 2022–2024 GOPS współfinansował również pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, co wiązało się z dodatkowymi wydatkami sięgającymi kilkudziesięciu tysięcy złotych rocznie.

Analiza danych wskazuje, że system wspierania rodziny i pieczy zastępczej w Gminie funkcjonuje w sposób spójny i zrównoważony, jednak stoi przed wyzwaniem wynikającym z rosnącej liczby dzieci umieszczanych poza rodzinami biologicznymi. Najważniejszym narzędziem przeciwdziałania temu zjawisku pozostaje praca asystenta rodziny, która w praktyce zastępuje brak rodzin wspierających. Z kolei punkt wsparcia psychologicznego oraz działania profilaktyczne stanowią istotne uzupełnienie systemu, oferując pomoc zarówno interwencyjną, jak i długofalową. Stabilność finansowania świadczeń socjalnych zapewnia rodzinom bezpieczeństwo materialne, choć nie rozwiązuje wszystkich problemów wychowawczych i opiekuńczych.

Na terenie Gminy Kołobrzeg funkcjonuje jedynie jedno mieszkanie komunalne, natomiast nie wyodrębniono żadnych lokali socjalnych. Taki stan rzeczy jest niewystarczający wobec realnych potrzeb mieszkańców, szczególnie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej czy osób zagrożonych bezdomnością. Brak mieszkań socjalnych ogranicza możliwości Gminy w zakresie zapewnienia podstawowych warunków bytowych i wsparcia dla osób wymagających natychmiastowej pomocy mieszkaniowej. Problem ten staje się coraz bardziej widoczny, co wskazuje na konieczność podjęcia działań zmierzających do zwiększenia dostępności lokali komunalnych i socjalnych.

2.2.7. OSOBY STARSZE, NIESAMODZIELNE I Z NIEPEŁNOPRAWNOŚCIAMI

Na terenie Gminy wiejskiej Kołobrzeg widoczne są rosnące potrzeby w zakresie wsparcia osób starszych, niesamodzielnych oraz z niepełnosprawnościami. Zmiany demograficzne – zwłaszcza starzenie się społeczeństwa – przekładają się na zwiększoną liczbę osób wymagających codziennej opieki, wsparcia specjalistycznego oraz dostępu do programów socjalnych. Zadania w tym zakresie realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który prowadzi działania w obszarze świadczeń finansowych, usług opiekuńczych oraz programów rządowych. Mimo szerokiego wachlarza wsparcia, nadal dostrzegalne są braki instytucjonalne, m.in. brak domu pomocy społecznej na terenie Gminy czy ograniczona liczba placówek całodobowej opieki.

Istotnym elementem systemu wsparcia w Gminie są usługi opiekuńcze, świadczone w miejscu zamieszkania osób starszych i niesamodzielnych. W ramach tych działań zatrudnione opiekunki pomagają podopiecznym w czynnościach dnia codziennego – od podstawowej pielęgnacji po pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Coraz większe znaczenie ma także wsparcie asystenta osobistego, który umożliwia osobom z niepełnosprawnościami bardziej samodzielne funkcjonowanie. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” realizowany w Gminie obejmował w 2024 roku 6 rodzin, co wskazuje na rosnącą świadomość potrzeby korzystania z tej formy pomocy. Równolegle realizowano program „Opieka wytchnieniowa”, którego celem jest odciążenie rodzin sprawujących stałą opiekę nad osobą niesamodzielną – w 2024 roku wsparciem objęto 4 rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu realizuje projekty socjalne dla seniorów, w których uczestniczy około 120 osób. Projekty socjalne integrują, aktywizują oraz rozwijają zainteresowania osób starszych. Uczestnicy mają możliwość brania udziału w zajęciach edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych, a także w wydarzeniach międzypokoleniowych. Projekty socjalne realizowane dla seniorów przeciwdziałają problemowi izolacji i wykluczeniu społecznemu.

Na terenie Gminy nie funkcjonuje żaden dom pomocy społecznej. W związku z tym osoby wymagające całodobowej opieki kierowane są do placówek poza jej terenem. Dane z lat

2022–2024 pokazują systematyczny wzrost zarówno liczby osób przebywających w DPS, jak i kosztów ponoszonych przez Gminę.

Tabela 19. Liczba osób i koszty pobytu mieszkańców Gminy Kołobrzeg w DPS w latach 2022–2024

Rok	Liczba osób w DPS	Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby (zł)	Odpłatność Gminy za pobyt (zł)
2022	22	4 837,14	840 915,50
2023	24	5 835,46	1 027 025,10
2024	25	6 969,53	1 343 269,34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Kołobrzegu.

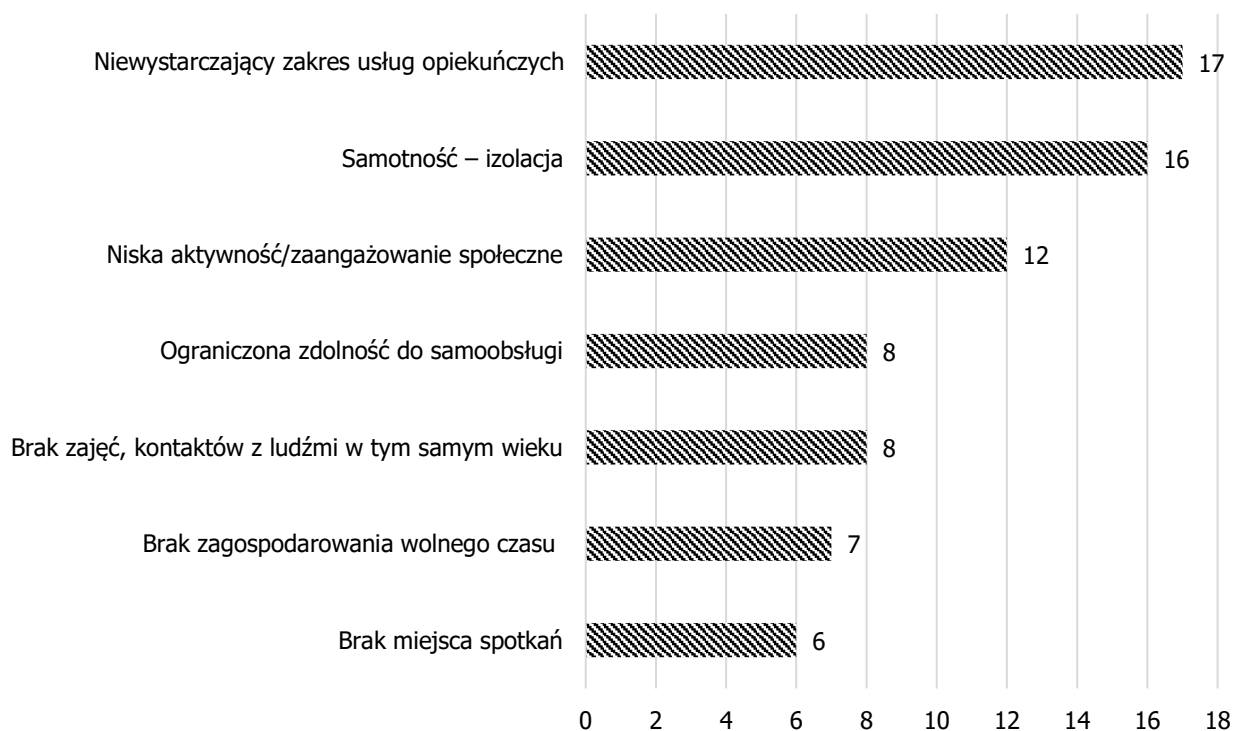
Jak wynika z zestawienia, w latach 2022–2024 liczba mieszkańców Gminy umieszczonych w DPS wzrosła z 22 do 25 osób. Równolegle zwiększały się koszty utrzymania – miesięczny koszt utrzymania jednej osoby wzrósł w tym okresie o ponad 2 100 zł, a całkowita odpłatność Gminy w 2024 roku przekroczyła 1,3 mln zł. Wzrost kosztów wskazuje na rosnące obciążenia budżetu Gminy związane z opieką nad osobami niesamodzielnymi.

Analiza danych z lat 2022–2024 wskazuje, że problem starzenia się społeczeństwa w Gminie Kołobrzeg staje się coraz bardziej widoczny. Systematycznie rośnie liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i programów rządowych, zwiększają się koszty pobytu w DPS oraz zapotrzebowanie na świadczenia socjalne. Wsparcie realizowane przez GOPS, w tym udział w programach rządowych oraz działalność Klubu Seniora, odgrywa kluczową rolę w zapewnianiu podstawowej opieki i integracji społecznej. Jednocześnie brak lokalnych placówek całodobowej opieki oraz rosnące obciążenie budżetu Gminy związane z DPS wskazują na konieczność dalszego rozwijania form wsparcia środowiskowego i usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Dodatkowym źródłem wiedzy o sytuacji osób starszych i niesamodzielnymi w Gminie Kołobrzeg są wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców. Respondenci jako najważniejsze problemy tej grupy wskazali przede wszystkim niewystarczający zakres usług opiekuńczych (17 wskazań) oraz samotność i izolację społeczną (16 wskazań). Często podkreślano również niską aktywność i ograniczone zaangażowanie społeczne seniorów (12 wskazań). Do mniej licznie wskazywanych trudności należały natomiast brak miejsc spotkań (6 wskazań) czy brak zagospodarowania wolnego czasu (7 wskazań). Uzyskane odpowiedzi dobrze korespondują z danymi statystycznymi – potwierdzają, że rosnące potrzeby w zakresie usług opiekuńczych i przeciwdziałania izolacji społecznej wymagają dalszego wzmocnienia wsparcia środowiskowego, rozwijania oferty zajęć aktywizujących oraz tworzenia miejsc integracji.

Rysunek 8. Najważniejsze problemy społeczne osób starszych i niesamodzielnych w Gminie Kołobrzeg – opinie mieszkańców

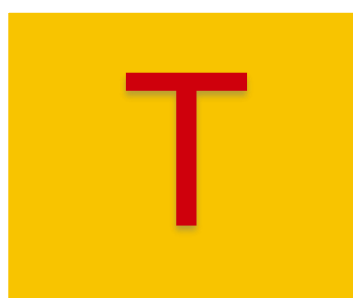
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Kołobrzegu.

2.4. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie analizy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Podczas analizy danych, dokonano podziału zebranych informacji na cztery grupy:

- **S (ang. strengths)** – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę, na które bezpośredni wpływ ma Gmina;
- **W (ang. weaknesses)** – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę, na które bezpośredni wpływ ma Gmina;
- **O (ang. opportunities)** – szanse: wszystko to, co stwarza szansę korzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu Gminy,
- **T (ang. threats)** – zagrożenia: wszystko to, co stwarza warunki dla niekorzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu Gminy.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Stabilne funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – GOPS w Kołobrzegu realizuje szeroki wachlarz zadań ustawowych i programowych. • Realizacja licznych programów rządowych i lokalnych – m.in. „Asystent rodziny”, „Opieka wytchnieniowa”, „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami”, „Posiłek w szkole i w domu”, co znacząco zwiększa dostępność pomocy dla rodzin, seniorów i osób z niepełnosprawnościami. • Aktywność w obszarze profilaktyki i integracji społecznej – prowadzenie kampanii społecznych, półkolonii i programów edukacyjnych („Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Dzieciństwo bez przemocy”), które angażują dzieci, młodzież i całe rodziny. • Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – działającego od 2011 roku, integrującego instytucje i skutecznie reagującego na przypadki przemocy poprzez procedurę „Niebieskiej Karty”. • Aktywna Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – prowadząca posiedzenia, kierująca osoby do leczenia odwykowego i opiniująca lokalną politykę	• Brak dziennego domu pobytu dla seniorów i osób niesamodzielnych – brak placówki środowiskowej ogranicza możliwości codziennej aktywizacji i wsparcia osób starszych • Niewystarczająca infrastruktura wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności – brak ogrzewalni, noclegowni czy schroniska powoduje, że pomoc ma głównie charakter interwencyjny i realizowana jest poza terenem Gminy. • Rozproszona struktura osadnicza Gminy – utrudnia dostęp mieszkańców wsi oddalonych od Kołobrzegu do usług społecznych, placówek zdrowotnych czy instytucji wsparcia. • Problemy z transportem publicznym – niska dostępność komunikacji między miejscowościami Gminy ogranicza mobilność osób starszych, niesamodzielnych i młodzieży, co potęguje zjawisko wykluczenia. • Rosnące obciążenie budżetu Gminy kosztami pobytu w DPS – w latach 2022–2024 koszty wzrosły o ponad 500 tys. zł, co ogranicza możliwości finansowania innych form wsparcia społecznego.

alkoholową, co wzmacnia działania profilaktyczne wobec uzależnień. • Rozwój oferty wsparcia psychologicznego i terapeutycznego – współpraca z poradniami („Remedium”, „Progres”), organizacjami pozarządowymi i punktami wsparcia rodzin, zapewniająca mieszkańcom dostęp do pomocy specjalistycznej.• Realizacja projektów socjalnych dla seniorów – daje możliwość integracji, aktywizacji i przeciwdziałania samotności wśród osób w dojrzałym wieku• Zaangażowanie szkół i świetlic wiejskich w profilaktykę społeczną – realizacja programów edukacyjnych i socjoterapeutycznych w placówkach oświatowych i świetlicach, które wspierają młodzież i dzieci z rodzin zagrożonych.• Współpraca z organizacjami pozarządowymi – realizującymi poradnictwo psychologiczne, wsparcie rodzin z problemem alkoholowym czy zajęcia profilaktyczne, co wzmacnia lokalny system pomocy społecznej.• Systematyczny rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania – zatrudnianie opiekunek środowiskowych i wdrażanie usług sąsiedzkich, co odpowiada na potrzeby osób starszych i niesamodzielnych bez konieczności kierowania ich do placówek.	• Brak mieszkań socjalnych i ograniczone zasoby mieszkaniowe komunalne – Gmina dysponuje tylko jednym mieszkaniem komunalnym, co nie zaspokaja potrzeb osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem.• Utrzymujący się problem przemocy domowej – pomimo funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego i procedury „Niebieskiej Karty”, problem pozostaje powtarzalny, a część przypadków pozostaje nieujawniona.• Wysoki poziom uzależnień alkoholowych – według danych programowych w gminie żyje ok. 200 osób uzależnionych od alkoholu, a kilkaset dzieci wychowuje się w rodzinach dotkniętych tym problemem.• Niewystarczająca liczba policjantów i brak izby wytrzeźwień – wskazane w wywiadach pogłębionych, co osłabia lokalny system bezpieczeństwa i wsparcia osób w kryzysie alkoholowym.

SZANSE	ZAGROŻENIA
• Możliwość utworzenia lub rozwoju Centrum Usług Społecznych (CUS) – stworzenie instytucji koordynującej lokalne wsparcie społeczne pozwoliłoby na integrację działań GOPS, NGO i innych podmiotów oraz na lepsze dopasowanie usług do potrzeb mieszkańców. • Możliwość pozyskiwania środków z programów rządowych i unijnych – np. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, „Opieka wytchnieniowa” czy środki z EFS+, które pozwalają na rozwój usług opiekuńczych i wsparcia rodzin. • Rozwój usług środowiskowych – rosnące zainteresowanie formami wsparcia w miejscu zamieszkania umożliwia tworzenie bardziej dostępnych i tańszych rozwiązań niż instytucjonalna opieka. • Aktywność organizacji pozarządowych i klubów lokalnych – współpraca z NGO oraz realizacja projektów socjalnych dla seniorów sprzyjają integracji społecznej i przeciwdziałaniu izolacji osób starszych. • Wzrost świadomości społecznej w zakresie przemocy i uzależnień – rozwój kampanii profilaktycznych, edukacji w szkołach i działań interdyscyplinarnych może	• Postępujące starzenie się społeczeństwa – wzrost liczby osób starszych i niesamodzielnych powoduje coraz większe zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i generuje obciążenia budżetu Gminy. • Utrzymujący się problem uzależnień i ich wpływ na rodziny – szczególnie alkoholizmu, który powoduje rozpad rodzin, przemoc domową i zaniedbania wychowawcze. • Ryzyko marginalizacji osób z terenów oddalonych i słabo skomunikowanych – brak dobrego transportu publicznego pogłębia wykluczenie społeczne, szczególnie osób starszych i młodzieży. • Wzrost kosztów utrzymania w instytucjach opiekuńczych – rosnące wydatki na DPS i inne formy opieki mogą ograniczać środki na rozwój lokalnych usług środowiskowych. • Brak wystarczającej infrastruktury dla osób w kryzysie bezdomności – ryzyko pogłębienia się problemu w okresach zimowych i zwiększenia zagrożenia zdrowia oraz życia osób bezdomnych.

poprawić zgłaszalność i skuteczność pomocy.	

2.5. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Prognozy demograficzne Głównego Urzędu Statystycznego dla Gminy Kołobrzeg na lata 2026-2033 wskazują na wystąpienie w najbliższych latach istotnych zmian w strukturze ludności, które będą mieć znaczący wpływ na politykę społeczną. Na podstawie danych GUS zidentyfikowano poniższe kluczowe trendy:

- liczba ludności ogółem wzrośnie z 11 562 do 12 044 (482 mieszkańców więcej, czyli wzrost o 4,2%),
- dzieci i młodzieży (0–17 lat) ubędzie o 256 osób (–13,1%),
- liczba dzieci w wieku 0–14 lat spadnie o 215 osób (–14,3%),
- liczba seniorów (60+/65+) wzrośnie o 546 osób (+20,8%), w tym osób 80+ przybędzie 382 – wzrost aż o 122,4%,
- liczba osób w wieku produkcyjnym (18–59/64 lat) wzrośnie o 192 osoby (+2,7%),
- liczba młodszych dorosłych (18–44 lata) spadnie o 36 osób (–1%),
- liczba starszych pracujących (45–59/64 lata) wzrośnie o 228 osób (+7%).

Tabela 20. Prognoza ludności w Gminie Kołobrzeg na lata 2026-2033

Wiek	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Ogółem	11 562	11 671	11 787	11 861	11 913	11 958	12 004	12 044
0-17	1 952	1 923	1 892	1 866	1 825	1 770	1 740	1 696
18-59/64	6 988	7 046	7 125	7 160	7 174	7 209	7 178	7 180
18-44	3 740	3 737	3 739	3 701	3 684	3 690	3 690	3 704
45-59/64	3 248	3 309	3 386	3 459	3 490	3 519	3 488	3 476
60+/65+	2 622	2 702	2 770	2 835	2 914	2 979	3 086	3 168
0-14	1 507	1 482	1 454	1 439	1 404	1 365	1 321	1 292
15-64	7 813	7 863	7 948	7 972	8 001	8 026	8 040	8 043
65+	2 242	2 326	2 385	2 450	2 508	2 567	2 643	2 709
80+	312	354	409	459	522	578	645	694

Źródło: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognozaludnosci/prognoza-ludnosci-na-lata-2023-2060,11,1.html>

Ogólna tendencja demograficzna

Zgodnie z prognozami GUS w najbliższych latach Gmina Kołobrzeg doświadczać będzie procesu starzenia się społeczeństwa oraz wzrostu liczby mieszkańców. W tym czasie dojdzie do znacznego przesunięcia struktury wiekowej osób zamieszkujących jej obszar, co z kolei wpłynie na poziom obciążenia demograficznego oraz systemu opieki społecznej, edukacji i rynku pracy.

Spadek liczby dzieci i młodzieży

W znacznym stopniu dojdzie do zmniejszenia się liczby dzieci i młodzieży – liczebność grupy wiekowej 0-17 lat zmniejszy się o 15,1%, co będzie miało wpływ na funkcjonowanie systemu edukacji. Malejące roczniki oznaczają przede wszystkim:

- mniejsze zapotrzebowanie na miejsca w przedszkolach i szkołach,
- potrzebę dostosowania organizacji pracy szkół (łączenie oddziałów, reorganizacja sieci),
- zmniejszenie subwencji oświatowej dla Gminy,
- jednocześnie – możliwość indywidualizacji nauczania i poprawy warunków edukacyjnych.

Stabilizacja liczby osób w wieku produkcyjnym

W latach 2026-2033 nastąpi wzrost liczebności osób w wieku 18-59/64 lat, ale dojdzie do znacznej zmiany w jej strukturze. Dojdzie w tym czasie do spadku liczby młodszych dorosłych (18-44 lata) o 1% oraz wzrośnie liczebność przedstawicieli grupy przedemerytalnej (45-59/64 lata) o 7%. Wiązać się to będzie z:

- ryzykiem luk pokoleniowych w zawodach wymagających młodszych pracowników,
- rosnącą potrzebę dostosowywania rynku pracy do osób starszych (50+),
- wzrostem znaczenia aktywizacji seniorów zawodowo czynnych,
- koniecznością tworzenia atrakcyjnych warunków życia dla młodych rodzin, aby ograniczyć ich odpływ.

Silny wzrost populacji senioralnej

W analizowanym okresie miejsce będzie mieć znaczący wzrost liczebności populacji senioralnej. Wzrost liczby seniorów (60+/65+) o 20,8% oraz osób 80+ o 122,4% będzie wiązał się z:

- rosnącym zapotrzebowaniem na usługi opiekuńcze i zdrowotne,
- koniecznością rozwoju usług środowiskowych (usługi opiekuńcze w domu, teleopieka, punkty dziennego pobytu),

- potrzebą dostosowania mieszkań i przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- zwiększonym obciążeniem rodzin sprawujących nieformalną opiekę nad seniorami,
- wzrostem liczby gospodarstw domowych prowadzonych przez samotnych seniorów.

Społeczne wyzwania i rekomendacje:

- dostosowanie sieci szkół i przedszkoli do zmniejszającej się liczby dzieci,
- rozwój usług i infrastruktury dla seniorów (domy dziennego pobytu, mieszkania wspomagane),
- przeciwdziałanie izolacji społecznej osób starszych,
- inwestycje w zdrowie i profilaktykę,
- zachęcanie młodych ludzi do pozostania lub osiedlania się na terenie Gminy,
- rozwój lokalnego rynku pracy z uwzględnieniem zmieniającej się struktury wiekowej mieszkańców.

Prognozy demograficzne dla Gminy Kołobrzeg wymagają uważnego śledzenia i elastycznego reagowania. Choć ogólna liczba ludności wzrośnie, zmieniająca się struktura wiekowa stawia przed Gminą wyzwania w zakresie edukacji, opieki i planowania przestrzennego.

CZĘŚĆ STRATEGICZNA

MISJA:

Dążymy do tego, aby mieszkańcy Gminy Kołobrzeg żyli w bezpiecznym i przyjaznym otoczeniu, które wspiera ich w trudnościach i sprzyja aktywności społeczne

**Cel główny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Kołobrzeg na lata 2026-2033**

Celem głównym jest budowanie wspólnoty opartej na solidarności i wzajemnym wsparciu, w której każdy mieszkaniec ma zapewnione poczucie bezpieczeństwa i godne warunki życia, a także tworzenie środowiska sprzyjającego aktywności społecznej, rozwojowi oraz integracji międzypokoleniowej.

Priorytetem pozostaje troska o najłabszych, przeciwdziałanie wykluczeniu oraz wspieranie mieszkańców w przezwyciężaniu trudności życiowych.

3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Część strategiczna Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kołobrzeg została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej zawartą w diagnozie, wyniki konsultacji społecznych (w tym warsztatów z mieszkańcami), analizę SWOT oraz obowiązujące uwarunkowania prawne i dokumenty strategiczne wyższego rzędu. Przyjęto strukturę celów strategicznych, celów operacyjnych oraz kierunków działań, która umożliwi precyzyjne planowanie, wdrażanie oraz monitorowanie polityki społecznej w Gminie. Dokument został opracowany tak, aby wspierać Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w realizacji zadań własnych i zleconych Gminy w obszarze polityki społecznej. Celami strategicznymi są:

Cel strategiczny I:

Bezpieczna i wspierająca społeczność lokalna w Gminie Kołobrzeg

Cel strategiczny II:

Wysoka jakość życia i godne warunki funkcjonowania osób starszych, niesamodzielnymi i ze szczególnymi potrzebami

Cel strategiczny III:

Rozwój i ochrona rodzin oraz dzieci w Gminie Kołobrzeg

Do każdego celu strategicznego przyporządkowane zostały cele operacyjne, a do nich kierunki działań, które będą realizowane GOPS w Kołobrzegu, komórki organizacyjne Urzędu Gminy Kołobrzeg, jednostki organizacyjne samorządu gminnego w tym: szkoły, placówki oświatowe, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czy Zespół Interdyscyplinarny.

Poniższe cele i kierunki działań realizowane będą w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Komendą Powiatową Policji, organizacjami pozarządowymi, Kościołami, związkami wyznaniowymi, wolontariuszami, zespołem kuratorskiej służby sądowej oraz jednostkami ochrony zdrowia.

Cel strategiczny I: Bezpieczna i wspierająca społeczność lokalna w Gminie Kołobrzeg

Cele operacyjne:

1.1. Poprawa bezpieczeństwa i przeciwdziałanie zjawiskom kryzysowym

1.2. Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

1.3. Rozwój systemu pomocy społecznej i integracji mieszkańców

Cel strategiczny 1 ukierunkowany jest na zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Kołobrzeg oraz wzmacnianie spójności i aktywności społecznej. Wyzwania takie jak zjawisko bezdomności, niewystarczająca liczba patroli policyjnych, brak izby wytrzeźwień czy łatwa dostępność alkoholu wymagają systemowych i skoordynowanych działań. Równocześnie istotne jest podejmowanie inicjatyw na rzecz poprawy sytuacji osób bezrobotnych poprzez współpracę z instytucjami rynku pracy, organizacjami pozarządowymi oraz rozwijanie działań aktywizujących. Bezpieczeństwo i stabilizacja socjalna stanowią fundament, na którym możliwy jest dalszy rozwój wspólnoty lokalnej, dlatego istotne jest łączenie działań interwencyjnych z długofalową profilaktyką. Ważnym elementem jest również poszerzanie oferty dla dzieci i młodzieży w zakresie zajęć sportowych, kulturalnych i edukacyjnych, które pełnią rolę zarówno wychowawczą, jak i prewencyjną. Realizacja działań w tym obszarze przyczyni się do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa, poprawy jakości życia oraz wzmocnienia więzi społecznych w Gminie.

Cel operacyjny 1.1. Poprawa bezpieczeństwa i przeciwdziałanie zjawiskom kryzysowym

Kierunki działań:

- rozwój działań prewencyjnych poprzez zwiększenie liczby patroli Policji,
- współpraca z powiatem w kierunku utworzenia izby wytrzeźwień,
- ograniczenie dostępności alkoholu (np. analiza lokalizacji punktów sprzedaży, ograniczenia godzinowe),
- rozwój monitoringu wizyjnego w miejscach newralgicznych,
- prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach i świetlicach (przemoc, uzależnienia, cyberprzemoc),

- zapewnienie mieszkań socjalnych osobom i rodzinom o niskich dochodach, szczególnie tym, którym sąd przyzna takie uprawnienie
- zapewnienie wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym osobom, które z różnych przyczyn potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki

Oczekiwane rezultaty planowanych działań:

- Wdrożenie działań profilaktycznych i zwiększenie obecności służb porządkowych przyczyni się do poprawy poczucia bezpieczeństwa mieszkańców w przestrzeni publicznej.
- Współpraca z powiatem i innymi partnerami pozwoli na zapewnienie mieszkańcom dostępu do izby wytrzeźwień i profesjonalnej pomocy interwencyjnej.
- Ograniczenie dostępności alkoholu w gminie wpłynie na zmniejszenie liczby interwencji związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych.
- Systematyczne prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach i świetlicach zwiększy świadomość młodzieży w zakresie zagrożeń związanych z przemocą, uzależnieniami i cyberprzemocą.
- Rozbudowa monitoringu w miejscach newralgicznych przyczyni się do ograniczenia aktów wandalizmu i innych zdarzeń naruszających porządek publiczny.
- Aktywizacja społeczności lokalnej w ramach inicjatyw sąsiedzkich i wolontariatu zwiększy zaangażowanie mieszkańców w troskę o wspólne bezpieczeństwo.

Wskaźniki:

- liczba interwencji Policji na terenie Gminy (szt.),
- liczba uruchomionych punktów monitoringu wizyjnego (szt.),
- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych w szkołach i świetlicach (szt.),
- liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi (osoby),
- liczba zorganizowanych inicjatyw społecznych dotyczących bezpieczeństwa (szt.)

Cel operacyjny 1.2. Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Kierunki działań:

- rozwój działań interwencyjnych i socjalnych wobec osób zagrożonych utratą mieszkania,
- realizacja kompleksowej pracy socjalnej z osobami długotrwale bezrobotnymi,
- aktywne partnerstwo z NGO i lokalnymi przedsiębiorstwami w zatrudnianiu osób wykluczonych,
- wyrównywanie szans kobiet, młodzieży i osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy,
- rozwój poradnictwa zawodowego i programów przekwalifikowania.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań:

- Rozwój współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy umożliwi aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych i objętych pomocą społeczną.
- Prowadzenie kompleksowej pracy socjalnej zwiększy skuteczność w wychodzeniu beneficjentów z trudnych sytuacji życiowych.
- Partnerstwo z organizacjami pozarządowymi pozwoli na poszerzenie oferty wsparcia w zakresie integracji społecznej i zawodowej.
- Zintensyfikowanie działań na rzecz osób bezdomnych ograniczy ryzyko ich marginalizacji i poprawi dostęp do podstawowych usług.
- Zwiększenie dostępności działań środowiskowych (zajęcia kulturalne, sportowe, integracyjne) wzmocni aktywność społeczną i przeciwdziała izolacji.

Wskaźniki:

- liczba osób objętych kompleksową pracą socjalną (osoby),
- liczba osób bezrobotnych objętych pomocą Gminy (osoby),
- liczba osób długotrwale bezrobotnych, które podjęły zatrudnienie (osoby),

Cel operacyjny 1.3. Wzmocnienie systemu pomocy społecznej i rozwoju instytucji

Kierunki działań:

- podnoszenie kompetencji pracowników GOPS (m.in. komunikacja z osobami ze szczególnymi potrzebami),
- organizacja warsztatów z zakresu przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu,
- centralizacja usług pomocy społecznej poprzez utworzenie Centrum Usług Społecznych,
- rozwój e-usług i elektronizacji w pomocy społecznej,
- wspieranie inicjatyw oddolnych (koła gospodyń, kluby seniora, wolontariat młodzieżowy i senioralny),
- tworzenie wydarzeń międzypokoleniowych integrujących mieszkańców,
- wzmacnianie partnerstwa instytucjonalnego i współpracy z organizacjami społecznymi.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań:

- Podnoszenie kompetencji pracowników GOPS przełoży się na skuteczniejsze rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców.
- Wdrożenie programów przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu zapewni stabilność kadrową i lepszą jakość świadczonych usług.
- Rozwój e-usług ułatwi mieszkańcom szybki i wygodny dostęp do pomocy społecznej.
- Zwiększenie umiejętności komunikacyjnych wobec osób ze szczególnymi potrzebami podniesie poziom dostępności usług.
- Utworzenie Centrum Usług Społecznych (CUS) zintegruje różne formy wsparcia w jednej instytucji i pozwoli skuteczniej koordynować działania pomocowe.
- Zacieśnienie współpracy międzyinstytucjonalnej przyczyni się do większej spójności systemu wsparcia w Gminie.

Wskaźniki:

- liczba szkoleń dla pracowników GOPS i przyszłego CUS (szt.),
- liczba pracowników objętych wsparciem przeciwdziałającym wypaleniu zawodowemu (osoby),
- liczba wdrożonych e-usług (szt.),

- liczba mieszkańców korzystających z e-usług (osoby),
- liczba pracowników przeszkolonych w obsłudze osób ze szczególnymi potrzebami (osoby),
- powołanie Centrum Usług Społecznych (tak/nie),
- liczba usług i form wsparcia zintegrowanych w ramach CUS (szt.),
- liczba partnerów instytucjonalnych współpracujących w ramach CUS (szt.).

Cel strategiczny II: Wysoka jakość życia i godne warunki funkcjonowania osób starszych, niesamodzielnych i ze szczególnymi potrzebami

Cele operacyjne:

2.1. Integracja społeczna i aktywizacja seniorów

2.2. Rozwój usług opiekuńczych i zdrowotnych w środowisku zamieszkania

2.3. Dostępność i rozwój systemu wsparcia instytucjonalnego

Starzenie się społeczeństwa, rosnące potrzeby osób niesamodzielnych oraz wyzwania związane z niepełnosprawnością wymagają od Gminy Kołobrzeg konsekwentnych działań na rzecz zapewnienia mieszkańcom godnych warunków życia i aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności. Kluczowe znaczenie mają tu zarówno rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, jak i poszerzanie oferty instytucjonalnej oraz programów profilaktycznych i aktywizacyjnych. Szczególną rolę odgrywają działania wspierające integrację społeczną seniorów, rozwój wolontariatu i międzypokoleniowej solidarności. Ważnym wyzwaniem pozostaje także zwiększanie dostępności przestrzeni publicznych, cyfryzacja usług i współpraca z organizacjami pozarządowymi. Kompleksowe podejście, łączące wsparcie środowiskowe, instytucjonalne i profilaktyczne, ma zapewnić mieszkańcom poczucie bezpieczeństwa, samodzielność i możliwość pełnego uczestnictwa w życiu społecznym

Cel operacyjny 2.1. Integracja społeczna i aktywizacja seniorów

Kierunki działań:

- promowanie i wspieranie inicjatyw dla seniorów,
- rozwijanie i promowanie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dla osób starszych, w tym zajęć międzypokoleniowych,
- promowanie aktywnych postaw wśród społeczności lokalnej, rozwój inicjatyw samopomocowych i wolontariatu senioralnego,
- rozwój programów profilaktycznych dotyczących zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i zapobiegania chorobom przewlekłym.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań:

- Realizacja działań w obszarze integracji i aktywizacji seniorów pozwoli na zwiększenie ich uczestnictwa w życiu społecznym oraz ograniczenie zjawiska izolacji i samotności.
- Świetlice wiejskie w których będą realizowane projekty socjalne dla seniorów staną się centrami aktywności, w których osoby starsze będą mogły rozwijać zainteresowania, zdobywać nowe kompetencje i uczestniczyć w wydarzeniach międzypokoleniowych.
- Regularna organizacja zajęć kulturalnych, rekreacyjnych i edukacyjnych przyczyni się do poprawy kondycji fizycznej i psychicznej seniorów.
- Promowanie postaw samopomocowych oraz rozwój wolontariatu senioralnego zwiększą poczucie sprawczości i zaangażowania społecznego. W rezultacie seniorzy będą dłużej utrzymywać samodzielność, a ich rola w społeczności lokalnej zostanie wzmocniona.

Wskaźniki:

- liczba osób starszych uczestniczących w projektach socjalnych (os.),
- liczba zorganizowanych zajęć, warsztatów i wydarzeń kulturalno-rekreacyjnych dla seniorów (szt.),
- liczba inicjatyw międzypokoleniowych z udziałem seniorów (szt.),

Cel operacyjny 2.2. Rozwój usług opiekuńczych i zdrowotnych w środowisku zamieszkania

Kierunki działań:

- Rozwijanie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania seniorów, obejmujących pomoc w codziennych czynnościach, opiekę higieniczną i zapewnienie kontaktów społecznych,
- Rozszerzanie programów w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia seniorów oraz zapewnienie im dostępu do usług medycznych, diagnostycznych i rehabilitacyjnych,
- Poradnictwo psychologiczne, medyczne i prawne dla rodzin sprawujących opiekę nad osobami niesamodzielnymi (opiekunów faktycznych),
- Realizacja programów Ministra Rodziny i Polityki Społecznej: „Opieka wytchnieniowa” oraz „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”,
- Rozwój asystentury osobistej osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy,
- Wsparcie i rozwój usług sąsiedzkich.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań:

- Rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przyczyni się do poprawy jakości życia osób starszych i niesamodzielnych, umożliwiając im dłuższe pozostawanie we własnym środowisku.
- Zwiększenie dostępności programów profilaktycznych oraz usług medycznych, diagnostycznych i rehabilitacyjnych pozwoli na wcześniejsze wykrywanie chorób oraz poprawę stanu zdrowia seniorów.
- Wprowadzenie kompleksowego poradnictwa psychologicznego, medycznego i prawnego dla opiekunów faktycznych wzmocni ich kompetencje i zmniejszy obciążenia związane z opieką.
- Realizacja programów „Opieka wytchnieniowa” i „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” zapewni rodzinom niezbędne wsparcie i odciążenie w codziennych obowiązkach.
- Rozwój asystentury osobistej zwiększy samodzielność osób z niepełnosprawnościami i ułatwi im aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.
- Usługi sąsiedzkie, jako uzupełnienie systemu opieki, wzmocnią więzi lokalne i staną się ważnym elementem solidarności międzyludzkiej.

Wskaźniki:

- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania (os.),
- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych i zdrowotnych dla seniorów (szt.),
- liczba osób korzystających z poradnictwa psychologicznego, medycznego i prawnego (os.),
- liczba uczestników programu „Opieka wytchnieniowa” (os./rodziny),
- liczba osób objętych wsparciem w ramach programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” (os.),
- liczba osób korzystających z usług sąsiedzkich (os.).

Cel operacyjny 2.3. Dostępność i rozwój systemu wsparcia instytucjonalnego

- Likwidacja barier architektonicznych na terenie Gminy,
- Podnoszenie poziomu dostępności cyfrowej i rozwój e-usług dla osób ze szczególnymi potrzebami,

- Dostosowywanie przestrzeni publicznych i inwestycji gminnych do standardów dostępności,
- Rozszerzanie oferty GOPS w zakresie usług społecznych oraz realizacja programów i projektów skierowanych do osób starszych i niesamodzielnych,
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi, sektorem prywatnym i instytucjami lokalnymi w zakresie wdrażania nowych form wsparcia.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań:

- Likwidacja barier architektonicznych w przestrzeni publicznej przyczyni się do zwiększenia samodzielności osób starszych i z niepełnosprawnościami oraz poprawy ich jakości życia.
- Podnoszenie poziomu dostępności cyfrowej i rozwój e-usług umożliwią mieszkańcom ze szczególnymi potrzebami łatwiejsze załatwianie spraw urzędowych i kontakt z instytucjami.
- Dostosowanie inwestycji gminnych do standardów dostępności sprawi, że infrastruktura będzie bardziej przyjazna i otwarta dla wszystkich grup społecznych.
- Rozszerzanie oferty GOPS pozwoli na lepsze dopasowanie usług społecznych do realnych potrzeb seniorów i osób niesamodzielnych, a tym samym na bardziej kompleksowe wsparcie.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi, sektorem prywatnym i instytucjami lokalnymi wprowadzi innowacyjne formy pomocy, zwiększy efektywność działań i wzmocni lokalne partnerstwa.

Wskaźniki:

- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych w przestrzeni publicznej (szt.),
- liczba wdrożonych e-usług dedykowanych osobom ze szczególnymi potrzebami (szt.),
- liczba nowych usług społecznych wprowadzonych przez GOPS (szt.),
- liczba zrealizowanych projektów i programów skierowanych do seniorów i osób niesamodzielnych (szt.),
- liczba partnerstw z organizacjami pozarządowymi i sektorem prywatnym w zakresie wsparcia społecznego (szt.).

Cel operacyjny III: Rozwój i ochrona rodzin oraz dzieci w Gminie Kołobrzeg

Cele operacyjne:

3.1. Wsparcie rodzin w kryzysie i poprawa warunków opiekuńczo-wychowawczych

3.2. Przeciwdziałanie przemocy domowej i uzależnieniom

3.3. Rozwój kompetencji i współpracy instytucji wspierających rodziny

Rodzina stanowi podstawową komórkę społeczną i fundament wychowania młodego pokolenia, dlatego wsparcie dla niej jest jednym z najważniejszych priorytetów Gminy Kołobrzeg. W obliczu złożonych wyzwań – takich jak kryzysy wychowawcze, trudności materialne czy problemy opiekuńcze – niezbędne jest wdrażanie działań kompleksowych, które obejmują zarówno pomoc doraźną, jak i długofalowe wsparcie systemowe. Szczególnego znaczenia nabiera praca asystenta rodziny, który umożliwia szybsze reagowanie na pojawiające się trudności i wspiera rodziny w odzyskiwaniu równowagi. Równie ważne jest bieżące diagnozowanie i monitorowanie sytuacji rodzin, co pozwala zapobiegać pogłębianiu się ubóstwa czy dziedzicznej niezaradności. Wsparcie materialne i usługi kierowane do rodzin dysfunkcyjnych, rozwój pieczy zastępczej oraz działania dedykowane rodzinom wielodzietnym tworzą fundament stabilizacji i bezpieczeństwa najmłodszych mieszkańców. Wszystkie te działania mają na celu nie tylko ochronę dzieci i młodzieży, ale także wzmocnienie rodzin jako środowiska wychowawczego i zapewnienie im warunków do rozwoju.

Cel operacyjny 3.1. Wsparcie rodzin w kryzysie i poprawa warunków opiekuńczo-wychowawczych

Kierunki działań:

- Współpraca asystenta rodziny z rodzinami przeżywającymi trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- Diagnozowanie i monitorowanie sytuacji rodzin w celu zapobiegania ubóstwu i dziedzicznej niezaradności,
- Realizacja świadczeń i usług pomocy dla rodzin dysfunkcyjnych,
- Rozwój i wzmocnianie systemu pieczy zastępczej,
- Kontynuacja działań wspierających rodziny wielodzietne (ulgi, bonifikaty, Karta Dużej Rodziny, Karta Mieszkańca).

Oczekiwane rezultaty planowanych działań:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia rodzin w kryzysie dzięki systematycznej pracy asystenta rodziny, co pozwoli na wcześniejsze wykrywanie problemów i szybsze wdrażanie działań pomocowych.
- Poprawa sytuacji materialnej i społecznej rodzin zagrożonych ubóstwem i dziedziczną niezaradnością poprzez bieżącą diagnozę i monitorowanie ich potrzeb.
- Zwiększenie dostępności świadczeń i usług dla rodzin dysfunkcyjnych, co przełoży się na lepsze warunki wychowawcze dla dzieci i młodzieży.
- Wzmocnienie i rozwój systemu pieczy zastępczej przyczyni się do zapewnienia dzieciom bezpiecznego środowiska, jeśli nie mogą pozostać w rodzinie biologicznej.
- Rozwój i promocja narzędzi wspierających rodziny wielodzietne (m.in. Karta Dużej Rodziny, Karta Mieszkańca) zwiększy ich stabilność ekonomiczną i społeczną.
- W efekcie podejmowanych działań zmniejszy się ryzyko rozpadu rodzin, a dzieci będą miały lepsze warunki do rozwoju i dorastania w stabilnym środowisku.

Wskaźniki:

- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny (rodziny),
- liczba przeprowadzonych diagnoz i monitoringów sytuacji rodzin (szt.),
- liczba rodzin korzystających ze świadczeń i usług pomocy społecznej (rodziny),
- liczba dzieci objętych pieczą zastępczą (os.),
- liczba wydanych Kart Dużej Rodziny i Kart Mieszkańca (szt.),
- liczba programów/projektów skierowanych do rodzin wielodzietnych i dysfunkcyjnych (szt.).

Cel operacyjny 3.2. Przeciwdziałanie przemocy domowej i uzależnieniom

Kierunki działań:

- Edukacja społeczna w zakresie przemocy domowej, podnoszenie świadomości społecznej mieszkańców,
- Realizacja procedury „Niebieskiej Karty”, diagnozowanie i monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą,

- Świadczenie wsparcia specjalistycznego: poradnictwo psychologiczne, terapia, dostęp do schronienia,
- Programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży dotyczące praw dziecka, umiejętności komunikacyjnych, rozwiązywania konfliktów i przeciwdziałania przemocy,
- Profilaktyka uzależnień: działania edukacyjne, grupy wsparcia, terapia, promocja zdrowego stylu życia, pomoc rodzinom dotkniętym problemem uzależnień.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań:

- Wzrost świadomości społecznej na temat przemocy domowej i uzależnień, dzięki regularnym kampaniom edukacyjnym oraz działaniom profilaktycznym skierowanym do mieszkańców.
- Skuteczniejsze wykrywanie przypadków przemocy i reagowanie na nie poprzez konsekwentną realizację procedury „Niebieskiej Karty” oraz monitorowanie środowisk zagrożonych.
- Poprawa dostępności do specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego, co zwiększy bezpieczeństwo i stabilność osób dotkniętych przemocą i uzależnieniami.
- Wzrost kompetencji dzieci i młodzieży w zakresie komunikacji, rozwiązywania konfliktów i znajomości swoich praw, co ograniczy ryzyko reprodukcji zachowań przemocowych.
- Rozwój grup wsparcia i terapii dla osób uzależnionych i ich rodzin umożliwi skuteczniejszą resocjalizację oraz reintegrację społeczną.
- W efekcie podejmowanych działań zmniejszy się skala przemocy i uzależnień w Gminie, a system wsparcia stanie się bardziej zintegrowany i dostępny dla wszystkich potrzebujących.

Wskaźniki:

- liczba kampanii i działań edukacyjnych dotyczących przemocy i uzależnień (szt.),
- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” (szt.),
- liczba osób objętych wsparciem specjalistycznym (psychologicznym, terapeutycznym, prawnym) (os.),
- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach edukacyjnych w szkołach i świetlicach (os.),
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia i terapii uzależnień (os.),

- liczba rodzin objętych pomocą w związku z problemem uzależnień (rodziny).

Cel operacyjny 3.3. Rozwój kompetencji i współpracy instytucji wspierających rodziny

Kierunki działań:

- Szkolenia i rozwój kompetencji pracowników instytucji pomocy społecznej, szkół i organizacji pozarządowych w zakresie pracy z rodzinami, dziećmi i młodzieżą,
- Podnoszenie kwalifikacji kadr w obszarze przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom i pracy socjalnej,
- Organizacja szkoleń z zakresu komunikacji, pracy z osobami w kryzysie i wsparcia pieczy zastępczej,
- Rozwój partnerstw lokalnych – współpraca między GOPS, szkołami, policją, sądem, organizacjami pozarządowymi i służbą zdrowia w celu koordynacji działań na rzecz rodzin,
- Wdrożenie nowych form wsparcia rodzin poprzez współpracę z sektorem prywatnym i NGO.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań:

- Wzrost poziomu kompetencji pracowników instytucji pracujących z rodzinami, dziećmi i młodzieżą, co przełoży się na wyższą jakość świadczonej pomocy.
- Rozwinięcie specjalistycznych kwalifikacji w zakresie przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom umożliwi skuteczniejsze reagowanie na problemy społeczne w Gminie.
- Organizacja szkoleń z zakresu komunikacji i pracy z osobami w kryzysie poprawi efektywność współpracy między kadrą a mieszkańcami wymagającymi wsparcia.
- Zacieśnienie partnerstw lokalnych (GOPS, szkoły, policja, sąd, organizacje pozarządowe, służba zdrowia) usprawni koordynację działań i zapewni kompleksową pomoc rodzinom w kryzysie.
- Wprowadzenie nowych form wsparcia we współpracy z NGO i sektorem prywatnym poszerzy ofertę działań i zwiększy dostępność usług społecznych dla rodzin.
- W rezultacie system wspierania rodzin w Gminie Kołobrzeg stanie się bardziej profesjonalny, zintegrowany i lepiej dopasowany do potrzeb mieszkańców.

Wskaźniki:

- liczba szkoleń zrealizowanych dla pracowników instytucji wspierających rodziny (szt.),
- liczba pracowników podnoszących kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom i pracy socjalnej (os.),
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach z komunikacji i pracy z osobami w kryzysie (os.),
- liczba formalnych partnerstw i porozumień na rzecz wsparcia rodzin (szt.),

3.3. FINANSOWANIE I REALIZACJA STRATEGII

Konkretny czas realizacji danego celu będzie uzależniony od:

- możliwości pozyskania finansowania danego celu, w tym w szczególności ze źródeł zewnętrznych,
- stopnia zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców miasta na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Przewiduje się następujące źródła finansowania celów zawartych w Strategii:

- środki własne,
- środki z budżetu centralnego,
- środki organizacji, które będą wspólnie z GOPS realizować projekty (np. NGO),
- środki funduszy krajowych,
- środki strukturalne Unii Europejskiej.

W latach 2022-2024 Gmina Kołobrzeg przeznaczała średnio ok. 8,7 mln zł rocznie na realizację zadań z zakresu prowadzenia polityki społecznej (działy 851-855). Największy udział stanowią wydatki w dziale 855. Największy udział stanowią świadczenia wychowawcze (dział 855), których obsługa od lipca 2022 roku została przekazana Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (ZUS).

W związku z tym, począwszy od roku 2023 wydatki Gminy na ten cel stopniowo maleją.

Jednocześnie obserwuje się rosnące potrzeby w zakresie usług społecznych, wsparcia środowiskowego, dostępności oraz profilaktyki. Szacuje się, że w latach 2026-2033 wydatki na realizację działań ujętych w SRPS wyniosą ok 47 mln zł.

Tabela 21. Prognozowane wydatki na działania społeczne w ramach SRPS (2026-2033)

Obszar	Średni roczny koszt (zł) w latach 2022-2024	Łączny koszt (8 lat)
Usługi społeczne i opiekuńcze (dz. 852, 853)	2 507 075,77	~20 mln zł
Działania profilaktyczne i zdrowotne (851)	949 324,21	~7,6 mln zł
Wsparcie rodzin (asystentura, piecza, 855)*	5 245 275,63	~41,9 mln zł
RAZEM (bez świadczeń 500+ /800+)	~8,7 mln/rok	~69,6 mln zł

*bez świadczeń wychowawczych przekazanych do ZUS; obejmuje działania miękkie i specjalistyczne.

Wskazane wartości mają charakter orientacyjny i służą oszacowaniu potencjalnej skali finansowania działań ujętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Konkretnie kwoty będą każdorazowo określone w ramach budżetów rocznych i planów finansowych GOPS, z uwzględnieniem dostępności środków zewnętrznych i lokalnych priorytetów.

MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi dokument określający cele oraz działania w obszarze polityki społecznej, obejmujący horyzont czasowy do roku 2033. Jest to dokument wymagający okresowej aktualizacji, tak aby uwzględniał zmiany zachodzące zarówno w otoczeniu zewnętrznym, jak i w strukturze oraz potrzebach społeczeństwa. Realizacja strategii wymaga systematycznego gromadzenia danych dotyczących efektów podejmowanych działań oraz oceny skuteczności zastosowanych instrumentów wsparcia. Koordynację wdrażania Strategii będzie sprawował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu, zgodnie z art. 110 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej. Monitoring realizacji strategii umożliwia:

- obserwację stanu zaawansowania realizacji poszczególnych działań, umożliwiających aktualną identyfikację problemów w ich realizacji;
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację;
- weryfikację zgodności założonych celów i efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków;
- kontrolę postępu prac związanych z realizacją poszczególnych celów operacyjnych.

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji strategii są wyznaczone działania. Dokument wyznaczył główne kierunki w jakich należy podążać by osiągnąć zamierzone cele. Jednak nie wszystkie zdarzenia da się przewidzieć, dlatego tak istotny jest monitoring Strategii. Monitorowanie odbywać się będzie z wykorzystaniem wskaźników realizacji określonych w Strategii w rozdziale 3.2. dla każdego z celów operacyjnych.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie Gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28 aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady Gminy i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

System ewaluacji polega na ocenie i interpretacji zgromadzonych danych, dotyczących realizacji strategii w odniesieniu do jasno sformułowanych kryteriów jakości oraz efektów wdrażania poszczególnych działań. Ponadto ewaluacja pozwala wyjaśnić, dlaczego wartości wskaźników nie zostały zrealizowane i jakie są przyczyny wystąpienia problemów oraz jak je rozwiązać. Wskaźniki realizacji działań, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, zostały wskazane przy poszczególnych celach operacyjnych. Zostały one określone w oparciu o przewidywane efekty działań. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport, zawierający dane liczbowe, ukazujący stopień osiągnięcia założonych celów oraz informację czy szacunkowe ramy finansowe na realizację działań okazały się wystarczające. Ewaluacja Strategii w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie czy założone kierunki działań zostały odpowiednio zaplanowane.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu

ul. Trzebiatowska
78-100 Kołobrzeg
e-mail: gops.kol@post.pl

We współpracy z:

 Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

ul. Grochowska 35
60-277 Poznań

UZASADNIENIE

Opracowanie i przyjęcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, wynikającym z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Dokument ten pozwala w sposób całościowy określić kierunki działań samorządu w obszarze polityki społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Strategia stanowi również podstawę do planowania i realizacji programów oraz projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych.

Prace nad dokumentem prowadzone były w oparciu o diagnozę sytuacji społecznej Gminy Kołobrzeg, obejmującą m.in. analizę danych demograficznych, ekonomicznych i społecznych. W proces przygotowania strategii zaangażowano jednostki organizacyjne gminy oraz instytucje pomocy społecznej. Projekt dokumentu został poddany konsultacjom społecznym, które odbyły się w okresie od 18 września do 20 października 2025 r., a ich wyniki zostały uwzględnione w ostatecznej wersji strategii.

Przyjęcie uchwały jest zatem niezbędne dla zapewnienia spójnej i długofalowej polityki społecznej gminy, odpowiadającej na zidentyfikowane problemy i potrzeby mieszkańców.